

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane nesrečno Din 25.— za mo-
zematvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rekopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2499.Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštarnem o. k. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Krvavi pretepi v Narodni skupščini

Eden najbolj žalostnih in sramotnih dni v naši parlamentarni zgodovini. — Vlada ne dovoli nepristranske preiskave o škandaloznih razmerah v Glavnjači. — KDK demonstrativno zapustila parlament

Nemogoč predlog vlade za pomoč gladojočim. — Strahovita razkritja o sramotnih razmerah v Glavnjači. — Policijski organi zlorablajo aretirana dekleta. — Dr. Korošec označuje obtožbe kot komunistične izmišljotine in odklanja parlamentarno preiskavo. — Poslanci vladne večine dejansko napadajo poslance KDK. — Pretep, kakršnega Narodna skupščina še ni videla. — Intervencija policije. — Stepan Radić izključen od treh sej na podlagi neutemeljene obtožbe

Beograd, 29. februarja p. Današnji dan je bil eden najtežjih, kar jih pozna naša parlamentarna zgodovina, in bo usodnega pomena tudi za nadaljnji razvoj političnega položaja. Obnovitev Vukičevićevega režima, ki je dejansko koncentracija antiprečanske fronte, je logično dovedla do tega, da so se odnošaji v Narodni skupščini še znatno poosttrili. V tem položaju je KDK edini predstavnik velikih načel, na katerih je zgrajena naša država. KDK mora vzdržati v svoji borbi za enakopravnost in državljanske svoboščine ves naval združene antiprečanske, hegemonistične fronte, ki se obupno upira neizogibnemu porazu.

Ze snoci so bili posamezni vodilni politiki KDK obveščeni, da nameravajo vladne stranke na današnji seji proti ostri kritiki KDK uporabiti nasilna sredstva. Pokazalo se je, da so bile te informacije pravilne, pokazalo pa se je tudi, da so hegemonisti daleč preizkušili cenili odporu sile KDK in njeno odločnost.

Nova Vukičevićeva vlada se je hotela pred Narodno skupščino uvesti in pred javnostjo dobro zapisati s predlogom o pomoči gladi in krajev. Predlog je bil šele danes zjutraj razdeljen poslancem in takoj obravnavan kot nujen. Vzburili je pri vseh treh poslancih zaradi svoje popolnoma nepismene sestave največje razočaranje in izjavo najstrožje kritike. Predlog določa 150 milijonov deloma kot posojilo, deloma kot podporo, ne navaja pa ničesar, komu, kje in kako se bo ta podpora delila. To se pravi, da pušča odprta vrata korupciji in partizanstvu. Najlepše je, da s krediti razpolaga v vrhovni instanci ministrski komite, sestavljen iz samih Srbijancev, odgovornost za denar pa nosijo oblasti, katerim se vsa vsota računa kot posojilo. Poslanec Predavec in dr. Besarović od KDK sta podvrkla predlog uničujoči kritiki. Niti vladna večina, niti ministri niso skušali braniti ta predlog in sedaj bo moral odbor popraviti, kar se popravi.

Ze debata o tem vladnem predlogu je ustvarila v Narodni skupščini zelo težak položaj. Večina je bila v mučni zadregi in se je očitno sramovala, svoje razpoloženje pa je pretvorila v jezo nad KDK zaradi beogradske Glavnjače. Podrobnosti, ki jih je navedel od tej priliki poslanec KDK Sava Kosanović o razmerah v beogradske Glavnjači, so napravile naravnost grozen vtis. Nič ne varen pred zverstvi gotovih policijskih uradnikov, ki se ravno tako brezvestno lotijo skromnega slovenskega dekleta, kakor uglednega beogradskega trgovca. Govorniki opozicije so vsa razprava smatrali kot nestranksko in nepolitično. Vzeli so to vprašanje s splošnega, kulturnega in humanitarnega stališča in vsi so se posebno apeliirali na evropski čut novega notranjega ministra dr. Korošca, izražajoč upanje, da bo kot kulturni človek z energično kretnjo napravil konec sramotnemu režimu Glavnjače.

Med debato je prišlo do silno bur-
nih prizorov. Hegemonisti so se čutili prizadeti. Ker se niso znali braniti drugače, so izvajali neprestano konflikte s poslanci KDK. Toda položaj je bil vendarle še znosljiv, dokler ni iz-
pregovoril notranji minister dr. Korošec, ki je vse, ki so od njega pričakovali nekaj resnejšega, silno razočaral. Dr. Korošec, ki je prečital svoj odgovor, je skušal bagatelizirati grozno zadevo Glavnjače, češ, da so na-
vedbe poslanca Kosanovića in tovari-
šev v glavnem komunistične izmišljot-
ine in da na sličen način postopa po-
licija tudi v drugih državah.

Dr. Korošev odgovor je revoltiral vse. Radikali in demokrati so naenkrat udarili proti klopm KDK in nastali so prizori, kakršnih naš parlament še ne pozna.

Do besnosti razjarjena vladna večina

Beograd, 29. februarja p. Danes se je po daljšem odmoru zopet sesala Narodna skupščina. Seja, ki so se je udeležili skoraj vsi poslanci in ki ji je prisostvovala polnoštevilno tudi vlada, je bila izredno viharna.

Po prečitanih zapisnikih je predsednik g. dr. Ninko Perić obvestil Narodno skupščino najprej o smrti poslanca Ljube Jovanovića. V toplem govoru se je spominjal zaslug pokojnika kot doletnega predsednika Narodne skupščine in vzor-
nega nacionalnega delavca. Poslanci so stoji poslušali njegov govor in počastili pokojnikov spomin s trikratnim »Slava«.

Nato je sledilo čitanje ukaza o ostavki stare in o imenovanju nove vlade. Med drugim, manj važnimi zadevami je bilo prečitano tudi poročilo da je

Glavna kontrola odklonila vizum nekaterih kreditov,

ki jih je porabila vlada brez zakonskega pooblastila. Med drugimi n. odobrila glav-
na kontrola kredita 10 milijonov Din za prehrano pasivnih krajev, nadalje kredit v znesku 1.269.933 Din za izplačilo zaostalih nagrad sodnikom višjih sodišč in kredit v znesku 96.855.000 Din za izplačilo penzij od 1. aprila l. l. dalje.

Nato je prišel v razpravo nujni

zakonski predlog vlade o prehrani pasivnih krajev.

Prvi je dobil besedo poslanec KDK g. Jo-
sip Predavec, ki je v svojem govoru ostro ožigal demagogijo vlade, ki hoče s tem zakonskim predlogom delati sebi zgolj re-
klamo. Če bi il bi res do tega, da se pomaga težko prizadetim pokrajim, bi bila sprejeta predlog ki ga je postavila že pred štirimi meseci KDK. Ta predlog je vseboval konkretne načrte za rešitev tega važnega vprašanja. Da ta predlog ni bil demagoški je najboljši dokaz to, da ga je Narodna skupščina odobrila, toda vlada je z izvedbo predloga odlagala tako dolgo, dokler ni podala ostavke. Sedanja vladni predlog nikakor ne regulira tega vprašanja, marveč predstavlja le poskus vlade, da se opere pred očitimi da za gladojoče prebivalstvo ni ničesar storila.

Nato sta govorila še poslanca dr. Vola Besarović in Novica Šančić, kakor je mi-
nister socialne politike Čeda Radović na kratko utemeljeval predlog vlade in pro-
sil naj Narodna skupščina sprejme nujnost. Nujnost je bila soselazno sprejeta. Zakon bo predelal še poseben skupščinski odbor, kakor bo znova predložil Narodni skup-
ščini v svrhu definitivnega sprejema.

Razprava o Glavnjači

Nato je sledila zanimiva in za postopa-
nje vlade in njene večine skrajno značil-
na razprava o nujnem zakonskem predlo-
gu KDK o preiskavi režima v Glavnjači. Prvi je dobil besedo

posl. KDK Sava Kosanović

ki je v daljšem govoru podrobno opisal razmere, ki vladajo v beogradske Glavnjači in navedel točne dokumente, imena in da-
tume, tako da je izključen tede njegovih navedb vsak dvom. Njegov govor je na-
pravil na vso Narodno skupščino globok utis. S sugestivni mi besedami je posl. Kosanović ožigal nečloveško postopanje z aretiranci in obupno stanje teh zloglasnih zaporov.

se je v očitni nameri, da pokrije sramoto razprave o Glavnjači z drugo afero, na koncu odločila za korak, ki je itak že zapleten položaj takoj pretvoril v kritično poostretev. Povsem nepriča-
kovano je namreč na koncu seje pred-
sednik Narodne skupščine našel, da je Stepan Radić pri svojem dopoldanskem govoru svaril, naj se sistem Glavnjače ne pretvori v državni sistem, ki bi narod, državo in kralja spravil v zelo težak položaj, s tem svojim izva-
janjem razžalil vladarja, ter je pred-
lagal, naj se Stepan Radić izključi od treh sej. Ta predlog predsednika Na-
rodne skupščine, ki je bil očitno za las privlečen, ker je bil Radićev govor ne le korekten, temveč celo velepatri-
stičen, je bil sprejet in je s tem na mah premaknil odločitev o nadaljnjem razvoju dogodkov v odločilen štadij. Organizirana hegemonistična antipre-
čanska fronta je s sprejetjem tega pred-
loga otvorila ofenzivo proti predstavi-

Uvodoma je govornik opozarjal na to,

da beležijo

vsj svetovni listi vesti o grozdelstvih v Glavnjači.

Toda več krivde kakor oni, ki te stvari iznašajo v javnost, imajo oni, k. hočejo to prikrivati. Če bo Narodna skupščina danes sprejela predlog KDK glede parlamentarne ankete, bo s tem manifestirala pred-
vsem kulturnim svetom, da nimamo nika-
kega interesa na tem, da kaj prikrivamo, marveč da želimo, da se tej dedščini iz
turskih časov napravi konec.

Govornik je nato podrobno orisal raz-
mere, ki vladajo v beograskih policijskih
zaporih KDK so tako prenapolnjene, da
pride na 1 kvadratni meter po 5 aretiran-
cev.

Jetniki so napol goli in natrpani v vlažnih
celicah kakor sardine.

Samo ob sebi je razumljivo, da je Glav-
njača zaradi tega nastala lego najrazlič-
nejših bolezni. Najbolj pa je

sramotno postopanje z ženski aretiranci.

Govornik je navedel več primerov, med
katerimi je najbolj kričel slučaj neke 20-
letne uradnice, ki je bila po 20dnevnem
trpinčenju v Glavnjači izgnana iz Beogra-
da, kjer je imela stano službo, samo zato,
ker ni hotela pošlati prelepega sina uprav-
nika grada (policijskega direktorja) g. La-
zarevića.

Zapirajo se nedolžna dekleta zaradi pro-
stitucije in drže v zaporu desiravno z rav-
niška preiskava dokaže, da so še nedolžne.
Često prihajajo taka dekleta iz zapore po-
polnoma upropaščena. Govornik je nato
navedel med drugim tudi slučaj neke Ru-
sinje, ki je morala več mesecev preostati
v zaporu, ker se ni hotela udati policijs-
kemu pisarju Milatoviću, končno na si je
morala kupiti svobodo s svojo zlatino.

Za režim, ki vlada v Glavnjači, je go-
vornik navedel več skrajno značilnih slu-
čajev, ki dokazujejo, da obstaja med ne-
katerimi beograskimi odvorniki in poedi-
nim, funkcijarnji policije neke vrste

sramoten dogovor,

tako da lahko aretiranci samo preko teh
odvornikov dokažejo svojo nedolžnost.
Neki ugledni beograski trgovec je bil are-
tiran brez poviada in izpuščen brez preiska-
ve šele potem ko je obljubil od policije
predlaganemu odvorniku 3000 Din. Govor-
nik je nato opisal razne orgije, ki se vrše
v policijskih zaporih, in pokazal

sliko 16-letnega dekleta,

ki je bilo aretirano brez vzroka in ki so
za nato spolno zlorabili policijski organi
od zandarjev do uradnikov. Ko je poslan-
ec Kosanović pomolil sliko nesrečnice dr.
Korošcu in vprašal, kaj pravi nato, g. Ko-
rošec ni vedel odgovora (Poslanec De-
metrović: To je sramota za vso Evropo.
Sram me je, da tu živim.)

Govornik je v svojih nadaljnjih izva-
janjih poudarjal nujno potrebo, da se v smi-
slu zakonskih predpisov določijo posebni
oddelki za mladino,
ki je sedaj zaprta skupno z največjimi
zločinci, tako da mora neke telesno, mar-
več tudi, duševno popolnoma propasti. Med
stariimi zločinci mladina ni le izpostavljena
najskrajnejšim mukam, marveč jo tudi
spolno zlorabljajo.

Najhujši pa je s sistem, s katerim se vrši
preiskava v Glavnjači.

Priznanja se aretirancem izsiljujejo z nar-
avnost inkvizitorskimi metodami. Obsto-
jalo specialne celice iz betona, kjer kaz-
nenec ne more ne sedeti, ne stati v to

nikom prečasnih krajev. KDK je takoj
zapustila dvorano, v kateri so ostali
ktero-radikali in demokrati v mučnem
razpoloženju, ker so takoj uvideli, da
KDK sprejema vrženo iz rokavico.

Poslanci KDK so se takoj sestali na
sejo, o kateri poročamo na drugem
mestu. Ni dvoma, da gre sedaj za veli-
ko odločitev. Hegemonisti skušajo z na-
silstvi in z najbolj nepoštenimi sredstvi
preprečevati borbo v parlamentu. KDK
stoji pred odločitvijo, kako naj odgo-
vori. Zaenkrat ne gre v parlament,
dokler je Stepan Radić izključen. To-
da verjetno je da je sedaj pred njo
postavljeno vprašanje, ali je sploh
umestno, da se borba za enakopravnost
vrši v parlamentu, in ali ni že prešel
čas, da se hegemonistom z drugimi de-
janji pokaže, da je »svaka sila do vre-
mena«. O tem bo klub KDK sklepaj na
jutrišnji svoji seji, ki bo torej največje-
ga političnega pomena za splošno državno
politiko.

celico zapirajo aretirance tako dolgo, dok-
ler ne podajo priznanja kakršnega hoče
imeti policija. Urejen pa je še poseben za-
por, določen za »omehčanje« aretirancev.
Ta zapor je urejen tako, da na eni strani
kurijo tako da je kaznenec kakor v peči,
na drugi strani pa za žandar prečpa po
mili volji. V to celico zapirajo aretirance
navadno po 5 ur.

Muke so tako strašne,

da navadno vsak že po par urah omaga
in napo v nezvesti prizna vse, kar ho-
čejo. Govornik je zaključil svoj govor z
apelom na Narodno skupščino, naj sprej-
me predlog KDK in končno odpravi sra-
moto, ki spravlja ves narod in vso drža-
vo v slabo luč pred kulturnim svetom.

Ob splošno pozornosti je nato povzel be-
sedo

posl. Stepan Radić

ki je najprej podprl izvajanja predgovornika
ter nadaljeval: »Če Narodna skupščina
predloga KDK ne sprejme, potem zasluži,
da se postopa z njo tako, kakor s. postopa
z nesrečnimi žrtvami Glavnjače. Moj pred-
govornik je kratko, a iskreno apeliral na
notranjega ministra. Naš predlog gre samo
za to, da se prečelijo in doženeo razme-
re, ki vladajo v Glavnjači. Prejšnji

notranji minister, ki je bil izvoljen na
menico

tega ne bi mogel sprejeti. Sicer je mogoče,
da našega predloga tudi sedanja vlada ne
bo sprejela. Toda apeliraj na dr. Korošca
kot notranjega ministra in kulturnega člo-
veka. Premislite to, kar ste danes slišali
in kar boste še slišali in priznati boste mo-
rali, da imamo prav mi iz opozicije, ki za-
stopa dve tretjini vse države. Oni ki jih
računate vi za svoje, so bili izvoljeni od
policije, a demokrate družji z vami strah, ki
nas ne more prepričati.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je g. Ra-
dić povdarjal, da se izvaja

sistem Glavnjače po vsej državi

in da je zato narodna dolžnost, da se vsak
pošten državljan proti temu odločno bori.
Apeliraj da sprejmete predlagano anketo,
ker bi odklonitev sramotila državo, narod
in kralja.

Tu je predsednik dr. Perić prekinil sejo,
češ da je Radić žalil kralja in da bo zato po
ugotovitvi stenografskega zapisnika na kon-
cu seje predlagal pismeno kazen. Opozicija
je proti tej izjavi predsednika odločno pro-
testirala. Dopoldanska seja je bila nato ob
14. prekinjena in se je nadaljevala popoldne
ob 16.30.

Na popoldanski seji je prvi govoril zem-
ljoradnik

posl. Čeda Kokanović

ki je med drugim izjavil: V tem domu smo
slišali že marsikaj o tem, kako postopajo
policijski organi z našim narodom. Kadar-
koli sem govoril o režimu Glavnjače, vsa-
kokrat me je zabolelo globoko v dušo.

Režim Glavnjače je najhujši sovražnik naše
države.

Glavnjača je naša največja sramota, ki jo
povečuje vrhote še desivo, da se nahaja
v prestolici, za čije svobodo je padlo en
milijon ljudi. Pred inozemstvom nas mora bi-
ti sram, da imamo v centrali Glavnjače, v
onem Beogradu, ki je bil desetletja zbirališče
naših najboljših sinov za osvobodjenje
vseh južnih Slovanov. Priključujem se pre-
govornikom in tudi s svoje strani najtope-
je apeliraj na notranjega ministra in na
vladno večino, da sprejme predlog KDK in
odpravi to

nacionalno in kulturno sramoto vse države

Ugled Narodne skupščine zahteva, da
sprejme predloženo resolucijo z dodatkom,
da se vsi oni, ki danes upravljajo z Glav-
njačo in ki so krivci teh razmer, še nočjo
suspendirajo, dokler anketa ne konča pre-
iskave. To zahteva čast našega celokupne-
ga naroda. Če Narodna skupščina to od-
kloni, bo s tem pogazila svojo in narodovo
čast.

Naslednji govornik

posl. dr. Kostić (SDS)

Je opozarjal na vest današnje »Politike«, pod
naslovom »Dr. Korošec v Glavnjači«. To
je bila vsekar lena gesta dr. Korošca in
bi bilo želeto, da vzame železno mečlo in
temelito napravi red v Glavnjači. Toda to
prijetno iznenađenje je takoj umoril hladen
tuš, ker je dr. Korošec izjavil, da v Glavnja-
či ni inkvizitorskega režima, marveč da je
vsega krivo staro postopanje, ker ni dovolj
prostorno. Toda to je daleč od resnice. Ko
je bil on (dr. Kostić) veliki župan v sremski
oblasti je imel priliko, da se bližje seznani
z razmerami v Glavnjači. Takrat je bil in-
ternirani bivši črnogorski general Veselić,
ki je užival boniteto custodie honestae.

Ko ga je opozoril, da lahko uporablja ko-
palšče je general Veselić to odklonil. Češ
da si ne upa prestopiti praga svoje celice,
ker mu je znano, da je v kopalšču izginil
že marsikateri aretiranec, ki so ga baje
žandarji od zadaj ustrelili v izgovoru, da
je hotel pobegniti. Govornik apeliraj na no-
tranjega ministra, naj ne zapira oči pred
resnico, marveč ji junaško pogleda v oči in
naj s svojo inteligenco, srcem in kulturo
odpravi zlo, ki davi vso državo. Kot svo-
časni načelnik ministrstva pravde si je
govornik ogledal Glavnjačo in se na lastne
oči prepričal, da vse to, kar je bilo danes
iznešeno pred Narodno skupščino ni niti
senca tega, kar je v resnici. Razmere v za-
porih Glavnjače so še mnogo hušje. Če
dr. Korošec odkloni predlagano preiskavo,
si bo s tem izstavlil zelo slabo soričevalo.
Toda govornik upa, da bo dr. Korošec mi-
slil z lastno glavo, ne pa z glavo g. Vuki-
čevića ali Čeda Radovića.

Izvajanja govornikov KDK, ki so bila
vsestori stvarna in podprta z dokaznimi
slučaji, so napravila na vso skupščino glo-
bok utis. Zdelo se je, da vladna večina
sričlo kričevih slučajev kršitve zakona ne
bo mogla odkloniti stvarnega predloga KDK.
Ob največji pozornosti Narodne skupščine
je nato med grobo tišino povzel besedo no-
tranji

minister dr. Korošec

ki je prečital sledečo svojo izjavo:

Vprašanje Glavnjače je treba deliti v dva
dela. Prvo je vprašanje postopaja, drugo je
vprašanje sistema. Poslopje Glavnjače je
v slabem stanju, ker je že zelo staro in ni
dovolj prostorno. Prostori so tesni in nehi-
gienski. Ze pisarne so slabe, še slabši pa so
zapor. V svrhu izboljšanja razmer sem že
podvzel korake pri beograski občini, da
zgradi moderno poslopje. Ker pa se to ne
more zgoditi čez noč, sem zahteval, da se
obstoječa zgradba modernizira in razširi.
Kar se tiče grafičnega sistema priznavam,
da obstajajo gotovi ekscesi in kršitve za-
kona, toda to ni le pri nas, marveč se dogaja
povsod.

Stepan Radić protestira: »Tega ni nikjer
drugod. To ni res. Povejte, kie. To je skraj-
ni jezuitizem. Kie je še kaj takega? Tak
povejte vendar!«

Nastane splošno prerekanje. Predsednik
dr. Perić skuša miriti, toda brez uspeha.
Prerekanje vedno bolj narašča in se razvije
v strahovit kraval. Vmes se slišijo medklci
Stepana Radića, ki je silno razburjen: »To
sta vam narekovala Velja in Čeda. Povej-
te vendar, v kateri državi na svetu se še
postopa tako!«

Posl. dr. Pernar: »V kateri državi je še
taka sramota? Ali hočete iz vse Evrope
napraviti Glavnjačo?«

Med splošnim hrupom in neprestanim pre-
rekanjem nadaljuje dr. Korošec svoj govor:
»Jaz danes itak izjavljam, da bom vsak tak
prestopke, kakor hitro izvem zanj, naj
strožje kaznoval. Naivestneje bom izvedel
preiskavo.«

Stepan Radić: »Kie je še kaj takega? Po-
vejte! Ne boste govorili naprej, dokler nam
tega ne razložite.«

Dr. Korošec nadaljuje: »Danes smo v de-
batu slišali...«

Stepan Radić: Nič, vi povejte kie je še
tak minister, ki zagovarja tako postopanje.

Dr. Pernar grozi z dvignjenimi rokami
proti radikalom.

Poštni minister Vlado Kocić grozi Per-
narju in mu zakliče: »Pridi semkaj, saj se te
ne bojimo.«

Dr. Pernar skoči iz klopi in stoni proti
ministrski klopi: »Evo me, kaj kričiš? Mol-
či, radikalski žandar!«

Minister Kocić: »Ti molči!«

Prepir med dr. Pernariem in ministrom
Kocićem je bil nekaj signal za vladinovec
ki so navzli na opozicijo in začeli v sploš-
nem prerekanju in kričanju groziti s fizič-
nim obračunavanjem. Napetost je dosegla
vrhunec. Predsednik si je ves čas zaman
prizadeval, da vzpostavi red in je končno v
najhujšem kravalu prekinil sejo.

Krvav pretep

V tem trenutku je prišlo do dejanskega
sporada med poselnimi poslanci. Člani
vladne večine so navzli na klopi opozicije
in začeli s pestmi obdelavati opozicijske
poslance. Nastal je

pretep, kakršn v zgodovini naše Narodne
skupščine, ki beleži že marsikak viharan
prizor, še ni bil zabeležen.

Iz raznih znakov se da sklepati, da so radi-
kali ta pretep že prej pripravili in podro-
bno organizirali. Navedi je bil ravenjem pred-
vsem obema voditeljema KDK, gg. Radiću

in Pribičević. Radikalna poslanica Dušan Milasinić in Radko Parnčanin sta navadili na gosp. Radića, katerega je zaščitil poslanec dr. Pernar. Na njega pa je v tem hipu navadil demokratski poslanec Jovanović, navadil Luna. Njegov napad je dr. Pernar spretno pariral in ga s krepkim sunkom odriinil, tako da je padel in se udaril s glavo ob klop. Ko se je dvignil, ga je obila kri. To je duhove še bolj razvnelo. Razvil se je pretep od moča do moča. Nekateri radikali so

trgali klopi in lomili stole

ter navadili na poslanec KDK, ki so bili prisiljeni, da se postavijo s enakimi sredstvi v bran. Razvil se je dobesedno krvav pretep, ki je trajal nad 20 minut. Radikalni poslanec Nikolaj je potegnil iz žepa bokser in navadil na najbližje nasprotnike, radikal Tomo Popović pa je zavil stol in hotel s njim udariti Radića.

Udarec v trebuh ga je razorožil. Več poslancev je v pretepu padlo na tla, drugi pa so šli preko njih, tako da so jih gazili po tleh. Po preteku 20 minut v dvorani skoraj ni bilo poslancev, ki bi ne bil krvav.

Ko je bila bitka na vrhuncu, se je vmešalo tudi obštevno s galerij. Novinarji so poskakali in novinarske lože v dvorani in se pridružili svojim skupinam. Končno se je

vmešala skupščinska policija

kateri se je naposled posrečilo, da je razdružila nasprotnike in vzpostavila red. Po pretepu je bil

pogled na skupščino

dokaj žalosten, dasi tudi ni manjkalo komičnih prizorov. Zavezniki si ni medsebojno brisali krvi, popravliali raztrgane obleke in neprestano govorili z maševanjem. Nekemu radikalno so razstrgali vse hlače, tako da se je moral skriti pod klop, dokler mu niso prinesli druge obleke. Drugi so si z robc obvezavali glave, uravnavali izpahnjene prete in krpli raztrpane obleke. Najhuje jo je skupil Jovanović - Luna, ki je imel razpraskan ves obraz, ki mu je čim dalje bolj zatekal. Ministri so takoj ob začetku pretepa pobegnili iz dvorane.

Po skoraj trideseturni pavzi se je seja nadaljevala.

Minister dr. Korošec

je v svoji nadaljnji izjavi odločno nastopil v obrambo Glavnice in njenega sistema, češ, da je vse, kar so iznesli govorniki, zgolj natelevanje. Komunisti se povsod poslužujejo enake prakse ter obdolžujejo policijo, da jih v zaporih pretepa. To je komunistični sistem, ki ga bo dokazal.

Pribičević: «Ali so demokratski lani priveli v Narodno skupščino tudi komuniste? Ali je bil Ristić tudi komunist?»

Radić: «To so jezuitske bajke.»

Dr. Korošec: Komunisti so dobili iz Pariza od svoje centralne navodila, naj obtožujejo policijo, da s pretepanjem izsiljuje pri-

manja. S tem, da se take stvari objavljajo v tisku, se ustvarja nezadovoljstvo proti režimu in jača komunizem. To so znane komunistične metode. Glede režima Glavnice bom uvedel preiskavo s vso objektivnostjo in krivice kaznoval. Prosim, da zaupate v mojo poštenost, nujnosti predloga KDK pa ne morem sprejeti.

Ta izjava dr. Korošca je vzbudila pri opoziciji viharne proteste

Posl. Sava Kusanović je zahteval besedo v svrhu osebnega pojasnila, toda predsednik mu je ni dal. Skrajno revoltiran je poslanec Kusanović kljub temu govoril in izjavil: «Vprašam gosp. Korošca, zakaj ni elišati takih pritožb pri sodiščih v Ljubljani in Zagrebu? Apeliram na notranjega ministra, da upošteva obtožbe novinarja Jevdjevica, ki je sam bil zaprt v Glavnici in ki je točno opisal, kakše razmere vladajo tam.»

Med splošnim prerekanjem je predsednik odredil

glasovanje,

pri katerem so radikali, demokratski, klerikalci in muslimani predlog KDK odklonili. Opozicija je kvitrala izid glasovanja z ironičnimi medklici na račun policaj - radikalov.

Izključitev Stepana Radića

Predsednik Narodne skupščine dr. Perić je nato izjavil, da je za jutri dopolne sklicane seja šefov parlamentarnih skupin, da se dogovore glede nadaljevanja proračunske razprave. Pred zaključitvijo se je pa hotel na podlagi stenografskega zapisnika ugotoviti, da je gosp. Stjepan Radić s svojimi izrazi žalil kralja, in zato predlagal, da se ga kasneje s izključitvijo od treh sej.

Gosp. Stjepan Radić je nato zahteval besedo ter izjavil, da je na dopolnaski seji rekel, da ne bomo dopustili, da se cela država spremeni v Glavnico, kar pa se bo zgodilo, če ostane tako, kakor je sedaj. Vsi ste priča, da sem rekel samo to, da so kralj in vojska na naši strani, na drugi strani pa vlada s policijo in Glavnico. Naj moje besede tolmači gosp. predsednik, kakor hoče, vi pa sklenite, kakor hočete. Vedite pa, da jutri ne bo v parlamentu nobenega pretana, če izključite mene.

Dr. Perić je nato stavljal svoj predlog, naj se gosp. Radića izključi od treh sej, na glasovanje in ga je vlada večina brez ugovora sprejela. nakar so

poslanci KDK demonstrativno zapustili dvorano.

Predsednik je nato takoj zaključil sejo in sklical prihodnjo za jutri dopolne ob 10. z naslednjim dnevnim redom: 1.) Interpelacija poslanca Pešta na ministra socialne politike glede deficita Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. 2.) Interpelacija poslanca dr. Grisogona na ministra pošte glede ukinitve poštne direkcije v Splitu.

Napad na poslance KDK je bil pripravljen

Komunike kluba KDK o žalostnih dogodkih v Narodni skupščini. — Ves klub je solidaren s Stepanom Radićem

Beograd, 29. februara, p. Ko so poslanci KDK danes popoldne zapustili sejo Narodne skupščine, so se umaknili v svoje klubske prostore, kjer se je nato vršila seja kluba, o kateri je bil izdan sledeči

službeni komunike:

Klub KDK je imel takoj po izključitvi predsednika Stjepana Radića svojo sejo ob 9.30 zvečer. Na tej seji je ves klub izjavil popolno solidarnost s predsednikom Stjepanom Radićem. Za tem je klub ugotovil:

1.) da se je vlada večina v borbi proti KDK in narodu, ki ga zastopa, poslužila tendenčnega podtikanja, da je predsednik KDK v svojem govoru žalil kralja, čeprav je bilo iz njegovega govora jasno razvidno, da povdarja zapiranje naroda do vladarju v borbi za enakopravnost in človečanstvo;

2.) da so poslanci vladne večine na-

rodni zastopnikom KDK fizično preprečili vršitev poslanskih dolžnosti in da so celo napadli oba predsednika KDK, kar jim ni uspelo samo zaradi odločne in složne obrambe njihovih poslanskih tovarišev;

3.) da je bil ta napad pripravljen po naprej določenem načrtu, na katerega so bili naši tovariši že danes jutraj opozorjeni, kakor tudi na osebe, ki so ta napad v resnici vodile. Podtikanje žaljenja kralja je bilo torej izvedeno po tem načrtu vladne večine, da bi se mogel izključiti predsednik KDK in dal znak za izvršitev fizičnega napada, da bi se sploh preprečila naša borba v Narodni skupščini za enakost, ravnopravnost in človečanstvo.

Z ozirom na ta dejanski položaj bo klub KDK na svoji jutrišnji seji sprejel potrebne sklepe o sredstvih, katerih se bo v svoji nadaljnji borbi poslužil.

Pred usodnimi odločitvami KDK

Možnost odhoda iz Beograda. — Za enkrat bo opozicija tri dni izostala od skupščinskih sej. — Danes zgodovinska seja kluba KDK

Beograd, 29. februara p. Že tekom večerajšnje dne je bil predsednik KDK Svetozar Pribičević opozorjen, naj ne pride danes v Narodno skupščino, ker bo fizično napaden. To je g. Pribičević tudi večeraj že svojim tovarišem v klubu pripovedoval, tako da se je danes vedelo, da je bil napad organiziran. Svetozarju Pribičeviću so bila navedena cela imena oseb, ki naj bi napad izvedle ter je zanimivo, da so baš te osebe res vodile napade. Verjetno je, da bo klub KDK na jutrišnji svoji seji sklenil, da za čas izključitve Stjepana Radića od seje Narodne skupščine sploh ne bo prisostvoval skupščinskimi sejami in da bodo z ozirom na to na jutrišnji seji odpadle interpellacije.

Po današnji seji kluba KDK je Svetozar Pribičević ostal dalje časa v razgovoru s novinarji. Na vprašanje, ali bo KDK prisostvovala sejam skupščine, ker je bil g. Radić izključen, je g. Pribičević izjavil: «Jasno je, da se onih sej, od katerih je izključen g. Radić ne bomo udeležili. Izjave g. Radića tolmačijo kot žalitve N. Velikanstva, toda Radić je gloričiral krono ter povdarjal, da je krona še edino upanje naroda v borbi za enakopravnost. Vse skupaj je le insceniran maneuver. Mi smo v komunikaciji povedali, zakaj jim je bilo to potrebno.»

«Govori se, da boste zapustili parlament.»

«To homo videli šele jutri. Zaenkrat ne morem govoriti.»

«Toda to ima lahko dalekosežne posledice.»

«Tega mnenja sem tudi jaz. Toda oni so to pripravljali že več dni. Mi smo vedeli že večeraj, da pripravljajo vladinovi napad na g. Radića in mene. Vemo tudi, kdo je bil dojen, da nas na dano znamenje napade.»

«Tudi za časa zadnje krize se je govorilo,

da napadate kralja in vojsko.»

«Takrat so mislili, da nas bodo s tem razcepili. Toda to se jim ni posrečilo. Najprej so dolžili mene, da žalim srbsko vojsko, sedaj pa natolcujejo Radića, da je žalil kralja. Mislim pa, da jih bo po tem še glava bolela.»

Dr. Marinković odpotuje v petek

Beograd, 29. februara, p. Po zanesljivih poročilih iz Ženeve se bo 5. ali 6. marca sestal tamkaj naš zunanji minister dr. Marinković bo odpotoval nanj ministrom Briandom.

Beograd, 29. februara, p. Zunanji ministar dr. Marinković bo odpotoval v Ženevo v petek. Dr. Marinković bo ostal v Ženevi nekoliko dni, da se bo ob tej priliki sestal s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem. Verjetno je, da bo do tedaj prišel v Ženevo tudi rumunski zunanji minister Titulescu, ki se mudi sedaj na Rivierji. Z ozirom na to je pričakovati, da se bo ob tej priliki vršila v Ženevi seja zunanjih ministrov Male antante. Dr. Marinković je iz Ženeve odpotoval v spremstvu šefa svojega kabineta dr. Belivanovića v Gornjo Savojo v Franciji, kjer bo ostal mesec dni na rekonvalescenci.

Čsl. odlikovanje poljskega pesnika

Praga, 29. febr. h. Poljski pesnik Miriam (s pravim imenom Przeszycki) je bil odlikovan s komanderskim križcem reda Belega leva.

V soboto bo odgovoril Mussolini...

Fašisti obtožujejo Malo antanto in izdajajo „junctim“ med monostrsko afero in dunajskimi izjavami

Italija zahteva zase odločilno besedo glede Avstrije in Madžarske. — Mussolini odgovoril svoj odgovor iz teatraličnih razlogov. — Italijanski poslanik Anuti se ne vrne več na Dunaj

Milan, 29. februara, b. «Popolo d'Italia» objavlja danes daljši članek svojega diplomatskega sodelavca iz Rima, ki ostro nastopa proti «grotesknemu napihovanju» monostrske afere. Kakor pravi, se je kitajski zastopnik Društva narodov odločil za intervencijo na Briandovo prigovarjanje.

V zvezi s to trditvijo naglašajo, da so zastopniki sedmih držav pri Društvu narodov obenem poslaniki v Parizu in torej izpostavljeni vplivu francoskega zunanjega ministrstva. To stanje mora prenehati, če si hoče Društvo narodov ohraniti svoj ugled.

Francija, nadaljuje list, je strašno nasprotna Madžarski in ravno tako jo sovraži tudi Mala antanta. Ta protimadžarska kampanja postaja že odvratna, ker stoji nasproti pahljani razoroženosti in obkoljeni državi 4 močne oborožene sile.

«Popolo» se prav posebno vznemirja, ker se Francija vmešava v zadeve, ki bi jo po njegovem mnenju ne smele zanimati. Kakor ima Francija glavno besedo pri vprašanjih, ki se tičejo države, ki jih je ona premagala v svetovni vojni, tako zahteva «Popolo», da se Italiji pusti odločilna beseda v avstrijskih in madžarskih problemih, «kajti Madžarske ni premagala Češkoslovaška, niti Jugoslavija niti Rumunija, temveč je italijansko orožje ob Plavi (!) in pri Vittoriju Venetu (ko so tekli »hrabri« Italijani za razkrojeno avstrijsko armado!) zrušilo habsburško cesarstvo in rešilo Češkoslovaško, Jugoslavijo in Rumunijo.» (Češkoslovaško so »rešili« češki legionarji na strani antante, Jugoslavijo pa je »rešila« junška srbska vojska z našimi prostovoljci in to v času, ko so »kobaridski junaki« daleč za Plavo prepevali svoje jere-mijade.)

Rim, 29. februara, s. Časopisje je očividno prejel miglaj, naj obravnava afero z dr. Seipiom s stališča kakor da bi hotela Mala antanta vplivati na mednarodno orijentacijo Avstrije.

V tem oziru je posebno značilen članek «Popolo d'Italia» pod naslovom: Madžarsko je treba spoštovati, iz katerega se jasno vidi, da si je Italija prisvojila monostrsko afero za svojo. List piše, da je močan in utemeljen sum, da avstrijske manifestacije niso bile prostovoljne. Precej gotovo je, da so porabili zveznega kancelarja dr. Seipla za maneuver proti fašizmu.

Svarilen angleški glas

Zanimive ugotovitve angleškega lista. — Dokler bo fašizem zatiral narodne manjšine, ni mnogo upanja za revizijo politike napram manjšinam v drugih državah

London, 29. februara, sb. «Manchester Guardian» se bavi v uvodniku z južnotirolskim vprašanjem in izjavo, da se zdi Mussoliniju — ker je svoboda govora odpravljena v Italiji — kakor bi se nanašalo osebno na njega, ako smejo po drugih državah svobodno govoriti. Nepobitno dejstvo je, da so južnotirolski Nemci zatirani in jih Italija s silo raznaručuje. Vse običajne človeške pravice so jim zabranjene. Celotam Mussolini teh dejstev ne pobja ter samo izjavlja, da te zadeve ne brigajo nikogar drugega kot samo Italijo.

Tehnično, pravi list, ima Mussolini prav, dasi pomeni tako postopanje, da veljajo v Italiji popolnoma druga načela kot drugje v Evropi. Mussolini odreka

Oficijozno poročilo «Agenzie di Roma» vidi v nemških glasovih »Južno Tirolsko politično stališče pro fašizmu in piše: «Rakcija, ki jo ima italijanska politika z Južnimi Tirolci na Avstrijo in Nemčijo, nima sovražnega značaja proti Nemcem, temveč odklanja samo sistem umetne propagande, ki temelji na potvarjanju dejstev. Večji del nemškega razburjenja je pod kulturno in nacionalno pretvezo izrazilo politično gibanje proti fašističnemu režimu v Italiji.

Rim, 29. februara, s. Po naziranjih tukajšnjih političnih krogov ima odgovor Mussolinijevega odgovora namen, da pripravi stališče pač Chigi ugodna mednarodna tla. Napetost s katero pričakujejo Mussolinijev odgovor, bo po tukajšnji presoji prisilila avstrijsko časopisje, da se bo držalo rezervirano, dočim bo Italija v tem času s svojimi glasili skrbela za razpoloženje, da ta problem ni samo avstrijski, temveč zadeva ves nemški narod. Ta namen se najbolje vidi iz dolgih poročil berlinskega dopisnika v «Corriere della Sera», ki se bavi z vprašanjem tujih manifestacij v Nemčiji, katerih položaj je baže neznošen.

Rim, 29. februara, g. Vsi listi se bavijo danes s stališčem jugoslovenskega časopisja glede vprašanj, ki vise med Italijo in Avstrijo zaradi znanih izjav avstrijskega kancelarja dr. Seipla. Listi naglašajo absurdnost jugoslovenskih trditev, da bi se Jugoslavija samo veselila morebitnega priključka Avstrije k Nemčiji, ker je tako stališče nezdružljivo s obstoječimi pogodbami med Parizom in Beogradom. (Vest se nejasna.)

Dunaj, 29. februara, g. V diplomatskih krogih potrjujejo, da se italijanski poslanik Anuti ne bo več vrnil na Dunaj in da ga bo zamenjala druga diplomatska osebnost iz bližnje Mussolinijeve okolice.

Rim, 29. februara, g. «Giornale d'Italia» in «Tribuna» napadeta danes jugoslovenski tisk, ker je pokazal solidarnost z Avstrijo v vprašanju poadiških Nemcev. «Tribuna» se zdi ta solidarnost smešna. «Giornale d'Italia» pa pravi, da intervencija jugoslovenskega tiska ni nepričakovana. Vedeti je treba, pravi list, da je bila tudi ta prilika jugoslovenskemu tisku dobrodošla, da pokaže svojo programatično agresivnost napram Italiji.

Novi napadi bolgarskih band

Beograd, 29. febr. p. Iz Kočan poročajo, da je neka bolgarska banditska tolpa prekorčila našo mejo in pri Borovom Brdu preteklo noč napadla neko hišo ter ubila štiri seljake in neko žensko. Čim je policija svedela za napad, je takoj odpotela za banditi zasledovale oddelke. Polog tega je prekorčila mejo še neka druga tolpa iz Bolgarske. Orožniški zasledovalni oddelki so bili zaradi tega razposlani na vse strani.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Beograd, 29. febr. p. Kakor se domava, so gospodarske organizacije in korporacije pristojna ministrstva podala svoje mnenje glede predloga avstrijske vlade za revizijo trgovinske pogodbe z našo državo. Naša vlada bo v najkrajšem času izročila avstrijski delegaciji svoj odgovor, nakar bo rešeno vprašanje obnove trgovinskih pogajanj.

Delikaten spor med fašizmom in Vatikanom

Rim, 29. februara (a). Opoldanski «Tevere» je objavil hud napad na vatikanskega državnega tajnika kardinala Gasparrija, češ da je lažiral svoje zadolžbe, da je papež končno osvojil njegovo mnenje, v presojanju fašizma, ki ga tvori zločin in tatvina. Trdil je tudi, da je kardinal v obliž krogih govoril o skorajšnjem gospodarskem razslu fašistične Italije. Nocojšnji «Osservatore Romano» ta trditve odločno demantira.

Fašizem uničuje znanost

Rim, 29. februara, (a). V poslanski zbornici se je danes nadaljevala razprava o proračunu naučnega ministrstva. Poslanec Morelli je obširno govoril o važnosti šolstva v obmejnih krajih ter priporočal vladi, naj skrbí, da se v obmejnih porajnah čimbolj razvija fašistična mladinska organizacija Balilla. Razpravljal je tudi o univerzah in dejal, da preživljajo težko krizo ter da na njih tako rekoč izsušno sanjmarje za znanstvena raziskovanja. Če bo šlo tako naprej, bodo italijanske univerze v par letih uničene.

Rudarska stavka na Češkem se bliža koncu

Praga, 29. februara, g. Popoldne je podal delovni minister dr. Spina v senatu daljše poročilo o doedanjem poteku rudarske stavke in izjavil, da je upati, da bo prišlo med obema strankama do sporazuma. Zastopniki organizacij delojemalcev so imeli dopolne sejo, kjer so sklenili, da sprejmejo novi vladni predlog za podlago nadaljnjih pogajanj. Tudi zastopniki delavskih organizacij so se na daljši konferenci bavili z novim vladnim predlogom. Računa se lahko, da bo stavka v soboto zaključena in da se bo v ponedeljek zopet pričelo redno delo.

Poslabšanje grško-turških odnošajev

Atene, 29. februara, g. Grške - turški odnošaji so se v zadnjem času poslabšali, ker je grška vlada odklonila razne zahteve, ki jih je Turčija stavila v zadnji notli. Turčiji je zahtevala spremembo grško - turške pogodbe v vprašanju izmene, na kar pa Grška neče pristati, ker bi ostalo s tem 20.000 Grkov, ki žive v Carigradu, brez domovine, vojakov.

Dr. Matko Trinajstić

Reka, 29. februara, o. V Voloskem je davi nenadoma preminil znani odvjetnik dr. Matko Trinajstić.

Pokojsnik je bil svojočasno v narodnem znanju in nehanju istrskih Slovanov veliko vlogo ter je bil več let poslanec in podpredsednik istrskega deželnega zbora.

Pokojsnik je bil eden izmed tistih mož, ki so se v osemdesetih letih preteklega stoletja postavili na čelo zapuščene Jugoslovenske življenjske in borbe za osvoboditev izpod avstrijskega jarma. Poročilo je bilo v Vrhnici 4. februarja 1856. Posejal je italijanski gimnazij v Zadru in Splitu; po dovršenih gimnazijskih študijah je bil dve leti v gospiškem semenišču, nakar je odšel na vseučilišče v Prago, kjer se je posvetil prvotno filozofiji. Kmalu pa je opustil ta študij in se ločil pravoslovja ter je l. 1889. promoviral v Gradcu. Kot odvjetnik je deloval v Trstu in v Buzetu, odkoder se je preselil na stalno v Volosko. Politično se je udeleževal s izredno rodoljubnostjo in je bil dvakrat izvoljen za poslanca istrskega deželnega zbora, kjer se je zlasti zavzemal za gospodarski napredek istrskega ljudstva.

Maršal Diaz

Rim, 29. februarja g. Nocoj ob 20.50 je umrl za pljučnico maršal Armando Diaz, ki je bil za časa svetovne vojne po porazu pri Kobaridu vrhovni poveljnik italijanske vojske, član senata, podpredsednik armadnega sveta, bivši vojni minister in generalissimus italijanske vojske v svetovni vojni.

Pokojsnik je bil v Napolju l. 1861. Posvetil se je vojaški karjeri in se je kot polkovnik udeležil ekspedicije v Tripolitani. V svetovni vojni je najprej poveljeval 23. armadnemu sboru na Krasu, po kobaridski katastrofi v novembru 1917, pa je bil imenovan naslednikom generala Cadore.

V tem svetovstvu je s pomočjo Francosov in Angležev odbil poslednjo avstrijsko ofenzivo na Plavi. Po razslu avstrijske vojske je dobil naslov zmagovalca pri Vittorlo - Venetu. V Versaillesu je zastopal Italijo kot vojaški ekspert. L. 1924. je bil imenovan vojnim ministrom, ob nastopu fašizma pa se je umaknil iz javnega življenja.

Pangalosov zagovor

Priljubljen je zvezno pogodbo z Jugoslavijo.

Atene, 29. februara, g. Bivši diktator Pangalos je danes nadaljeval svoj obseben govor pred parlamentarnim preskovalnim odborom in izjavil med drugim, da je le zaradi tega razveljavil ustavo in vrgel Papanastasijsko vlado, ker je bila odprta samo na 50 do 60 poslancev, dočim je imel sam 200 glasov za seboj. Ker se je na brzojavno vprašanje tudi zbornični predsednik Alavanas izrekel proti ustavi, je smatral, da mora poskrbeti za novo ustavo. Ker se je bal, da bo prišlo do spopada med različni političnimi strankami, je organiziral republikansko gardo, da ohrani mir in red. Vedno znova mora naglašati, da pri njem o vlezidaj ne more biti govora, ker ni zrušil kakave ustavneega režima. Kot šef vlade je vodil vse posle iz ljubezni do domovine. Pod njegovim vodstvom sta bili modernizirani vojska in mornarica; obenem je pripravljali zblizanje z Jugoslavijo, ki naj bi privedlo do zveze.

Mihalokopulosova posvetovanja

Atene, 29. februara, g. Pomladansko zasedanje zbornice bo otvorjeno 7. marca s ekspozicijo zunanega ministra. Zunanji minister Mihalokopulos bo te dni potoval v Ženevo, da se udeleži zasedanja Društva narodov. Pri tej priliki bo razpravljaj tudi s jugoslovenskim, turškim in bolgarskim zunanjim ministrom o raznih nerešenih vprašanjih.

Francija se ne more odpovedati defenzivni vojni

Pariz, 29. februara, d. Zunanji urad zaenkrat še ni prejel oficijelnega odgovora ameriške vlade na zadnje francoske predloge glede preprečitve vojn. Francoski poslanik v Washingtonu pa je brzojavno sporočil glavne smernice, po katerih je odgovor sestavljen. Iz teh je razvidno, da ameriški državni departement odklanja vse Briandove protipredloge in popolnoma zastopa prejšnje stališče. Državni tajnik Kellogg odklanja razliko med napadalno in nenapadalno vojno, češ da mora taka pogodba preprečevati vsako vojno. Zaradi tega ameriška vlada ne more take pogodbe sklepiti samo z eno državo ter šele nato pregovarjati druge države, da se ji pridružijo. Pogodbo morajo takoj podpisati vse velesile. Pod temi okolišninami je komaj računati, da bi francoska vlada sprejela ta odgovor kot podlago za nadaljnja pogajanja. Francija si mora z ozirom na obveznost napram Društvu narodov in na pogodbe z državami Male antante in Poljsko pridržati možnost, da se — ako bi bilo potrebno — udeleži kake defenzivne vojne.

Pariz, 29. februara, g. Nota državnega tajnika Kelloga na Briandovo noto z dne 20. januarja zaradi preprečitve vojn je bila objavljena danes popoldne. Kellogg izraža upanje, da se bo kljub vsem težavam posrečilo doseči sporazum, ker so vsi člani Društva narodov gotovo edini v tem, da je treba vsako vojno spraviti s sveta.

Francoska vojska

Pariz, 29. febr. sb. Zbornica je dopolnje prišla posvetovanja o zakonskih osnutkih glede reforme armade. Po izvajanjih glavne poročevalca bo štela francoska armada 240.000 Francozov, 90.000 domačinov iz severne Afrike, 85.000 domačinov iz ostalih francoskih kolonij in 106.000 poklicnih vojakov.

Naši kraji in ljudje

Portret Ivana Cankarja

(Dopis iz umetniških krogov.)

S portreti naših velikih literatov imamo Slovenci posebno smolo. Kdo ni že obžaloval, da poznamo obličje našega Prešerna samo po Langusovi skici, katere avtentičnost pa še ni nepobito dokazana. Goldsteinova portretna slika pa je nastala šele leto dni po Prešernovi smrti. Lahko si je misliti, kako nezanesljiva je njena podobnost. Približno isto je s slikami drugih pisateljev; naj omenim samo Jenka, Jurčiča, Aškerc, Murna in Ketteja, od katerih nam je shranjena samo po ena bolj ali manj posrečena fotografija.

Nekoliko na boljšem smo pri Cankarjevi podobi. A tudi njega je v barvah portretiral menda samo Franké. Naslikal ga je dvakrat, a eden izmed teh portretov (poprsje, brez klobuka) je staremu mojstru posebno dobro uspel. Cankar je na njej zelo podoben in vsakdo, kdor ga je poznal, bo pritrdil, da kaže slika velikega pisca z onim prikupnim izrazom, ki nam je bil vsem, ki smo ga poznali, tako drag.

Kakor čujemo, namerava lastnica te slike, gđ. L. F. prodati ta portret nekemu zasebnemu kupcu. Moje mnenje je, da ima naš narod pravico do te za nas tako dragocene slike ter bi bilo treba postaviti vse, da se slika ohrani splošnosti.

Slovenski javnosti je dobro znano, da je Narodna galerija pri prireditvi Prške razstave med drugimi namenoma prezrla tudi zaslužnega starčka Franké. Pokojnemu mojstru je to brskiranje zagrenilo zadnje dni življenja. Ali bi ne bilo na mestu, da bi tačasni odbor Narodne galerije vsaj po njegovi smrti popravil svojo — nerazumljivo gesto ter počastil s Cankarjem tudi Frankétovo ime s tem, da si nabavi imenovano sliko za svojo zbirko ter jo v dostojni reprodukciji poda Slovincem v trajen spomin obeh zaslužnih kulturnih delavcev?

Toliko v premišljevanje prizadetim.

Guslar v Kranju

Kranj, 29. februarja.

Naš staroslavni Kranj je imel včeraj prvič priliko poslušati srbskega guslarja Tanasija Vučiča. Dva nastopa v Narodnem domu sta bila namenjena šolski mladini, ki je z zanimanjem sledila guslarski pesmi, katero je pojasnjeval z uvodno besedo g. Jedrličić. Večerni nastop je bil namenjen kranjskemu meščanstvu. Ker je bil prihod guslarjev nepripravljen in nepriznani, je udeležba širših slojev izostala. Zbral pa se je krog narodnega občinstva, ki je z navdušenjem pozdravil srbskega guslarja na kranjskem odru.

Za uvod je podal dr. Lah nekaj misli o razvoju in pomenu srbske nar. pesmi, nakar je sledila prva pesem »Smrt majke Jugovića«.

Po kratki pozdravni pesmi na svoje gusle je prešel guslar v pesem o majki, ki jo je publika spremljala z občudovanjem guslarske umetnosti in na koncu pevca nagradila z navdušenim aplavzom. Nato je govornik pojasnil bistvo guslarske pesmi, kakor jo razlaga profesor dr. Dvorniković v knjigi »Duša jugoslovenske melanholije« in podal vsebinsko naslednje pesmi »Kraljević Marko in Ljutića Bogdan«, ki jo je občinstvo popolnoma razumelo. Sledila je veličastna skladba »Kumanovo«, ki je slikala veliko borbo l. 1912. in končno

»Sarajevo«, dokaz, da more podajati srbska nar. pesem tudi najmovejša dogodka, polne modernih izrazov, s pristno svojo umetniško preprostostjo.

Vse je občinstvo sprejelo s ponovnim navdušenim ploskanjem. Po prireditvi smo sedeli z guslarjem na »Stari pošti«, kjer smo se spominjali časov pred sto leti, ko so tu počivali slovenski potniki Sreznjevskij, Vraz i. dr., ki so pri nas iskali zadnjih ostankov nar. umetnosti. Govorili smo o starih in novih časih »Nisu svi došli ni na Kosovo«, je rekel guslar glede poseta. Nato je pripovedoval svoje spomine iz Berlina

in Prage, našteval slavne osebe, s katerimi se je seznanil, razgovorili smo se o guslarskih in guslih, pri čemer nam je razlagal, kako nastajajo pesmi, kako se rezljajo gusle itd. Zanimal se je za motiv, kako je major Svabič rešil Ljubljano pred Italijani in mogoče je, da bo kmalu o tem pela guslarska pesem. Že kot uvod v »Sarajevo« je guslar pel o naši neodrešeni domovini in slikal krivice naših sovražnikov proti nesrečnim Slovincem in Hrvatim. Njegova umetnost je dosegla v tem čudovito jasno in globoko pojmovanje naše narodne bolesti.

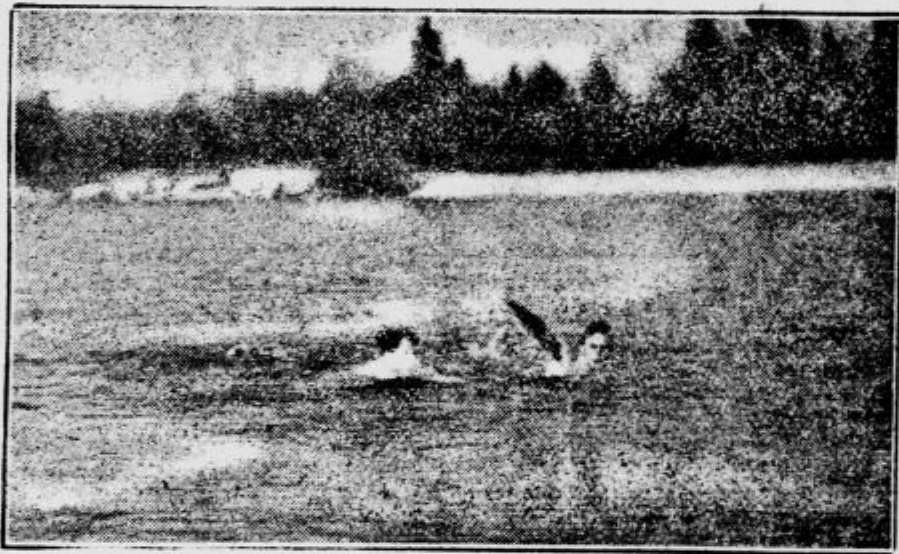
Zgodnji kopalci na Savi

Kar res bo: Časi se spreminjajo. Sicer ne bi bilo prav nič razumljivo, da so pred dobrim stoletjem vse srednjeevropske novine beležile kot nezasišano senzacijo, da se je Goethe poleme dne kopal na pro-

daščici, kamor se vsi zimo od časa do časa zateče kak privrženec Knapove, Müllerjeve ali podobne metode. Seveda se najdejo črnogledi povsod, pri vsaki novotariji še posebno. Oni dan mi je starejši gospod pripovedoval, da je te vrste sport velik nesmisel, ki se čez leta kruto maščuje v podobi revmatičnih udov sedanjih pogumnih knapčev. Pred dnevi je opozarjal neki tukašnji dnevnik na vso pogubnost modernega ženskega oblačila. Kratka krila, oble roke in vrat, pa tanka oblačila tirajo ženski svet naravnost v pogubo, posebno seveda v tuberkulozo. Isti dan pa berem v sportnem glasilu razpravo nemškega zdravnika, ki sprito modernih ženskih oblačil dokazuje rapidno polemanje bolezni pri ženskah, posebno pljučnih in revmatičnih.

Med stalnimi kopalci na Savi se je zadnja leta udomačilo prav špartansko prvenstveno tekmovalje, kdo bo v sezoni prvi preplaval Savo. Lansko leto se je to zgodilo 20. marca, letos pa je že solnčni februar zvalil tekmovalce na mečdan. V soboto 18. t. m. sta jo pri Tomačevem prva preplavala trgovska akademika Vrhovnik in Čuš. Voda je imela komaj par stopinj nad ničlo. Na mivki pa ni bilo kar nič mraz. Na površju je bila že topla osušena. Pogumna študenta sta se kar poglala v čisto vodo in jo preplavala. Potem pa zopet hitro

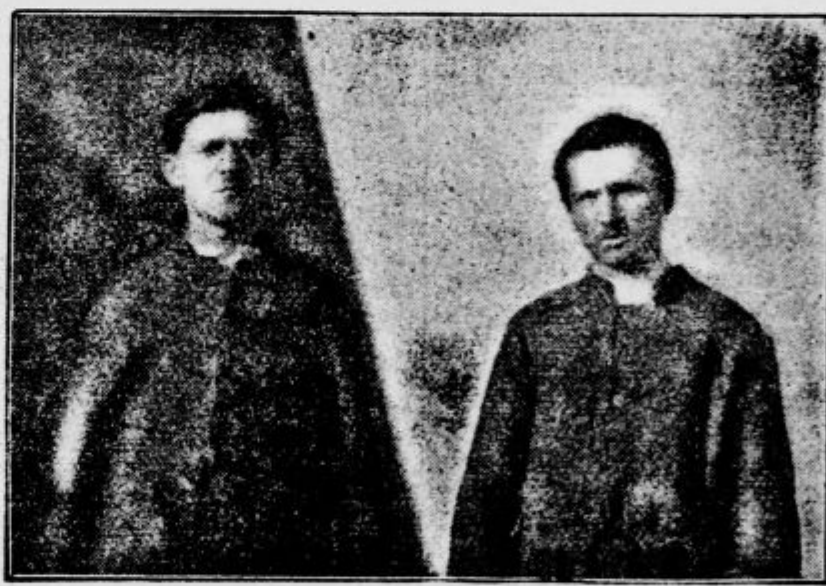

stem v Renu. Danes pač smatramo za umazanca, vsaj pa za slistra, kdor se v polnem času ne poslužuje naravne ugodnosti kopanja na prostem. Hvala zdravemu razumu, ki prodira tudi že zakrknjene mozgane, da so redki ko bele vrane, ki bi se temu načinu higijene upirali.

Se pred nekaj leti, ko sem se lepega novembarskega dne kopal v Krki, so kmetje v gruči hoteli na obrežje opazovat pono-relega študenta. Povojna leta pa, ko zaznamujejo vse sportne panoge, posebno plavanje, orjaški razmah, miso kopalci v tako poznem jesenskem času nič več redka prikazen. Solnčnega novembarskega dne jih je še precej na obrežjih Save od Ježice tja doli do Tomačevega, da ne govorim o Gra-

na Tomačevo plat, kjer sta se z gimnastičnimi vajami in tekanjem po mivki ogrela od ne baš preveč prijetnega objekta mrzlega elementa.

Par korakov proč je presajal pesek Janez iz Tomačevega. Kar ni se mogel načuditi študentoma, ki sta mu zatrjevala, da ju nič ne zebe. In je Janez povedal, da sta se lani ravno na novega leta dan na istem mestu kopala nepoznan gospod in neka go-

Roparska morilca Jože Slavošak in Anton Skomina, ki sta bila v torek pred novomeško poroto obsojena na smrt.

spodična. Tudi sam bi se rad kopal, pa ga koj krč popade. Po tem informativnem uvodu pa je Janez vendar prišel z barvo na dan: »Gospod, ali imajo morebiti dve kronci?« — Bil sem v zadregi, ker mu nisem mogel postreči s kronicami, da pa sem mu mesto kronic par dinarjev s priporočilom, naj si pri Kovaču v Tomačevem kupi zdravil, da si prežene nadležni krč in se bo poleg tudi sam lahko kopal v Savi, četud, ne tako zgodaj, kot naša 2 mlada, pogumna sportnika.

Dvojna mera pri pokopu nesrečnih zaljubljenec

Hrastnik, 29. februarja.

Danes se je na Dolu ob lepi udeležbi prebivalstva vršil pogreb nesrečnih zaljubljenec Dolfeta Jazbinška in Štefke Prepeluhove, ki sta si v nedeljo končala življenje pod kolesjem brzovlaka.

Po najdbi obeh trupel na železniški progi in po komisijonelnem ogledu so bili telesni ostanki obeh mladih ljudi v ponedeljek prepeljani v dolsko mrtvašnico in sta krsti počivali na skup-

nem mrtvaškem odru. Da sta pokojna šla v prostovoljno smrt zaradi nesrečne ljubezni, je izven dvoma. V nedeljo sta v Četovi gostilni napisala 10 poslovnih pisem in 1 karto. Devet pisem, naslovljenih na razne osebe, so orožniki izročili sodišču. V pisnu na svojo mater se Štefka poslavlja in jo prosi odpuščanja, zatrjujoč, da brez Dolfeta ne more živeti, zato gre z njim v večnost. — Nista k temu poslednjemu koraku nagovarjala drug drugega, marveč se je skupni sklep rodil sam. Dolfeta je naslovil poslovilno karto na člane

Danes ob 4. 5. 7. 8 in 10. Nemški vefilm po tragediji Artura Schnitzlerja

Ljubimkanje

Na razpotju ljubezni mladega študenta. Dve rivalinji Evelin Holt in Vivian Gibson se borita za njegovo naklonjenost. Moške vloge Henry Stuart, Louis Lerch. Telefon 2730. Kino »Dvor«.

svojega šramlja. Opravičuje se zaradi kratkega slovesa in jih vzpodbuja k nadaljnjemu delu in vztrajnosti. — Preden sta se vrgla pod vlak, sta odložila vsak svoj povrtnik, klobuk, uro, prstane in torbico, v kateri so se poleg drugega nahajala poslovilna pisma.

Pri današnjem pogrebu je vzbudilo splošno nevoljo dejstvo, da je bil Dolfeta pokopan z obredi, dočim se je nesrečni Štefki odrekel cerkveni pokop, dasi ravno sta pokojnika v poslovilnih pisemih izrazila željo, da bi ju oba pokopali v skupnem blagoslovljenem grobu. Tako pa so ju ločili in s tem izrekli svojo dvojno sodbo. A kaj pravi sveto pismo? — Ne sodite, da ne boste sojenii!...

Drevo se prevrnilo na župnika Agreša

Brezupno stanje ranjenca.

Zidani most, 29. februarja.

Danes popoldne je šel župnik gospod Franc Agreš iz Oštirij pri Zidanem mostu v gozd, kjer so delavci podirali drevje. Z zanimanjem je opazoval drvarje, kako so podžagali debelo bukvo. Drevo pa se je predčasno prevrnilo in še preden se je mogel župnik umakniti, ga je podrla na tla. Debela veja ga je udarila s tako silo po glavi, da mu je prebila lobanjo. Nezvestnega so pripeljali na postajo v Zidanem mostu, kjer mu je tamošnji zdravnik g. doktor Matko Gradič nudil prvo pomoč, nakar so ga še vedno nezvestnega prepeljali v celjsko bolnico. Njegovo stanje pa je tako brezupno, da zdravniki nimajo nade, da ga ohranijo življenju.

Strašna nesreča dveh letalcev

Sarajevo, 29. februarja.

Danes popoldne se je pripetila na tukajšnjem letališču zopet huda nesreča. Okrog 3. ure popoldne sta se dvignila poročnik Borivoje Vučičević in pilot narednik Milan Simić na letalu tipa »Potez«, da preizkusita novo montirani motor. Skoro celo uro sta krožila nad mestom in je motor funkcioniral brezhibno. Okrog 4. ure sta se vrnili proti letališču v Rajkovcu pri Sarajevu, da bi se spustila na tla. Ko sta napravila zadnji krog nad aerodromom, je nastala brzokone eksplozija v motorju. Letalo je bilo hipoma v plamenih in je strmoglavilo na tla. Preden so mogli rešiti ponesrečena letalca izpod gorečih ruševin, sta bila že popolnoma ožgana in mrtva.

V istem času je vozil mimo osebnih vlak. Potniki so z grozo opazovali katastrofo. Več žensk je padlo v nezavest. Trupli ponesrečenih pilotov sta bili tekom večera prepeljani v mrtvašnico sarajevske vojne bolnice. Tragična usoda obeh mladih in simpatičnih letalcev, ki sta bila na glasu kot izvrstna pilota, je izzvala ne le v vojaških krogih, marveč tudi med civilnim prebivalstvom splošno sočutje.

Obup rudarskega staroupokojenca

Trbovlje, 29. februarja

Davi so našli v gozdičku pri Kotredežu napol mrtvega 65 let starega družinskega očeta Martina Kejšeta, rudarskega staroupokojenca iz Trbovlja. Obleden je bil v srčno in spodnje hlače. Prenesli so ga v hišo k posestniku Mejaču, kjer so ga okrepili in oblekli. Obenem je županstvo v Kotredežu obvestilo o dogodku županstvo v Trbovljah, ki je odredilo, da ostane Kejša na občinske stroške pri Mejaču do jutri zjutraj, nakar ga odvedejo v občinsko ubožnico v Hrastniku.

Martin Kejša je živel že dalj časa v velikem pomanjkanju. Pretekli teden se je izrazil, da ne more več živeti ter da se bo usmrtil. V nedeljo popoldne je odšel z doma in se ni več vrnil. Domači so ga vepovsod iskali, vendar zaman. Tako je pretekel ponedeljek in torek, dokler niso našli Kejšeta pri Kotredežu.

Preiskava je dognala, da je Kejša dospel v nedeljo zvečer v omenjeni gozdiček ter da se je hotel obesiti. Iz neznanega vzroka, najbrže, ker se mu je v obupu že nekoliko bledelo, se je slekel in pritrdil vrv na drevo. Zaradi mraza in telesne onemoglosti pa svojega obupnega namena ni mogel izvršiti. Zgrudil se je na tla in ležal v grmovju do davi. Če ne bi imeli v bližini opravka gozdni delavci, bi Kejša v gozdičku najbrže za vedno zaspal.

Danes predstave ob 4., pol 6. Večerne predstave odpadejo.

Gola zapeljivost

Film posebne lepote in privlačnosti iz življenja lepe deklice, ki je postala model. Ljubezen, romantika, smeh, veselje, lepota in srmežljivost. — Velika zabava, pri kateri sodelujejo najlepši modeli Francoske in Amerike.

V glavni vlogi: Olive Borden, Margaret Livingston znana zapeljivka iz filma »OB ZORI«.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Četrtek, 1. marca: Zaprtlo.

Petek, 2.: »Sestrična iz Varšave«. A.

Ljubljanska opera.

Četrtek, 1. marca: »Marta«. C.

Petek, 2.: Zaprtlo.

Sobota, 3.: »Ples v maskah«. B.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 1. marca: »Dobri voljak Švejk«. B.

Kuponi.

Petek, 2.: Zaprtlo.

Gostovanje članov dunajskega Burgtheatra v Mariboru. Najbrže se nam bodo že v torek, 6. t. m. predstavili odlični člani dunajskega Burgtheatra z izvrstno komedijo »Satan v ženski«. Nastopile bodo priznane veličine: ga. Medelski in gg. Marr in Huber, imena, ki častno reprezentirajo najvišjo dunajsko gledališko institucijo in ki jamčijo za prvovrstni umetniški užitek. — Vstopnice je treba rezervirati najdalje do sobote 3. t. m.

Sentjakovski gledališki oder ponavlja v soboto, 3. marca, in v nedeljo, 4. marca, sijajno veseligr »Pred porokom, ki je dosegal pri premijeri in repizir krasne uspehe. Kdor ljubi dobro, neprisiljeno za-

bavo, naj si ogleda to velezabavno veseligr. Vstopnice so od petka dalje v prodaji v trgovini Petra Sterka, nasl. Miloš Karničnik na Starem trgu.

Opozarjamo na nocojšnji klavirski koncert pianistke Jadvige Poženelove. Ni treba poudarjati, da je nekakša dolžnost naše publike, da se zanima za nastope naših, sicer redkih izvajalcev umetnikov ter jih s posetom vsaj moralno podpre. Koncert se vrši ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Vstopnice v Matici knjižarni.

Na koncertu, ki bo dne 5. marca v uni-oniski dvorani, nastopi celoten zbor ljubljanske Glasbene Maticе pod vodstvom svojega pevovodje ravnatelja Mateja Huba-d. Zbor, ki se z največjo vnemo in z naravnost zgledno požrtvovalnostjo vadi za svoje koncerte v Čehoslovaki, nastopi ta večer s tremi skladbami slavnega rojaka Jakoba Gallusa (Petelina), ki je bil rojen leta 1550. v Ribnici. Gallus je zložil 517 skladb, večinoma cerkvenega značaja, vse samo za zbor, nekatere izmed njih tudi za 24 glasov. Večino svojega življenja je preživel na Moravskem in v Pragi, kjer je umrl 18. julija 1591. Gallusovi zbori so še danes prave umetnine ter zahtevajo za svoje izvajanje izredno izvežban zbor. Prepričani smo, da je zbor naše Maticе najboljši interpret teh častitljivih skladb, ki so

važni dokumenti naše stare glasbene kulture. Predprodaja vstopnic v Matici knjižarni.

Ljubljanska opera: »Fidelio«

Ker je naša publika lansko sezono zamogla Fidelio slišati le nekolikokrat, ga je direktor Polić za letošnjo sezono nanovo naštudiral in izrežiral ter ga danes spretežno večino novih solistov postavil zopet na operni oder. Don Fernando, ministar je pel g. Betetto z njemu lastnim suverenim obvladanjem igralske in pevске strani svoje vloge, Don Pizzara g. Holodkov, prav dobro, kakor že lani, Florestana g. Kovač, ki se mora še nekoliko bolj vživeti v temeljno ubranost nesrečnega jetnika ter še rigoroznejše izravnati dinamično linijo svojega petja, ki pa je sicer prav dostojno nadomestil lanskega Florestana, vloga Rocca, ječarja g. Rumpel zelo lepo, zlasti pevski, dočim bi mu svetoval, da nekoliko revidira svojo komodno prozo, Leonoro ga. Mitrovičeva imenito, dasi pri njenem petju čutim, da ne izčrpa vsega zaklada svojega v nižini izredno izdatnega, v višini močno probojnega glasu, ker ji to pač vloga ne dopušča. Marcellino ga. Ribičeva, ki je danes za naš operni solistični korpus čim dalje bolj dragocena moč in Jaquina, vratarja prav zadovoljivo g. Mohorič. Zbor jetnikov v drugi sliki, kakor sklepni močniji zbori so učinkovali, kakor že lani, močno.

Nad vsomi gre priznanje dirigentu in

opernemu orkestru, pomnoženemu v godalnih z nekaterimi gojenci konservatorija, oziroma člani ork. društva Glasbene Maticе. Podčrtati je treba fino izdelane dinamične posebnosti Beethovnovskega orkestra, sladke in sigurne melodične linije, izredno posrečene tempe itd., ki so lastnosti le vestno študiranih orkestru in inteligentnega dirigenta. »Leonora« op. 72 med tretjo in zadnjo sliko je dosegla popoln uspeh. Gledališče je bilo razprodano.

Poljska likovna umetnost na Dunaju. Društvo poljskih modernih umetnikov pripravila na Dunaju razstavo del svojih članov. Akcijo je omogočila z znatno denarno podporo varšavske vlade.

Ibsova 100letnica rojstva v oslješkem gledališču. Gledališče v Osijeku je proslavilo 100letnico Ibsovega rojstva z »Noro«, v kateri je kreirala naslovno vlogo ga. Lidija Mansvetova.

Državna penzija za sina pesnika Adama Mickiewicza. V varšavski okolici živi poslednji sin največjega poljskega pesnika Adama Mickiewicza. Starcu je 70 let in se piše Josip Mickiewicz. Bil je svoičas upravnik nekega francoskega urada in sedaj živi v skromni pokojnici francoske države. Ker na le star že in nadložen, težko izhaja z bomo penzijo. Poljska vlada je sklenila, da ga sedaj prevzame v svoj uradni aparat in da mu bo izplačevala do smrti pokojnino iz svoje blagaine.

Ne govorite!

o visokih cenah!

Ogledajte si 11 izložb trdnice

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS, Mesni trg 18-19

damska kombinirana s čipkami	Din 34.—	domača halja	Din 98.—
d. spalne srajce	Din 59.—	d. pylama	Din 128.—
d. trikot hlače	Din 36.—	d. volneni pullover	Din 169.—

Grozen samomor orožniškega kaplarja pod vlakom

Skrivnostni vzroki, zaradi katerih je odšel orožnik Ivan Kavše prostovoljno v smrt

Trbovlje, 29. februaria. Danes ob 7. jutraj so našli poleg železniškega tira pri separaciji strašno razmesarjeno truplo orožniškega kaplarja Ivana Kavšeta, doma iz Dolge gore pri Ponikvi ob južni železnici.

Truplo pokojnega Kavšeta je prvi zagledal kmetnik Zibret. Ležalo je truplo v jarku ob progi, kakor bi ga tja kdo prav lepo položil. Roke je imel mrtvec na prsih, ki so bila vsa obrizgana s krvjo. Obraza ni imel, ker mu je bil ves sprednji del glave odtrgan, a namesto njega je zagledal Zibret pošastno brezoblično krvavo maso, iz katere je tekla kri.

Pogled na truplo v orožniški uniformi je napravil na Zibreta tako grozen vtis, da mu je postalo slabo. Železniške tračnice v bližini so bile polne krvavih lis in raztresenih močganov. Kakih 15 korakov naprej je našel Zibret na tiru prednji del glave do ušes. Čudna, ne-navadna rdeča maska ga je tako prevzela, da nekaj časa od začudenja in groze sploh ni prišel k sebi.

O krvavi najdbi je bila najprvo obveščena železniška postaja, ki je nato pozvala orožnike z Vod. Kmalu nato obveščeno okrajno sodišče v Laškem je poslalo s prvim vlakom preiskovalno komisijo pod vodstvom preiskovalnega sodnika g. Antipina.

Do prihoda sodne komisije je orožniška postaja na Vodah zastražila truplo v jarku, da je ostalo v isti legi. Kakor ga je našel kmetnik Zibret. Odstraniti je dala le prednji del glave s tira, ker bi jo sicer povzeli mimo vozeči vlaki.

Sodna komisija iz Laškega je dospela okoli 12.30 in se takoj napotila na kraj nesreče, ki je v družbi z občinskim zdravnikom dr. Jenšterlom, orožniškim podporočnikom Spaičem ter narednikom Mistelem pričela zadevo preiskovati. Ugotovilo se je, da se je pokojni Kavše vlegel na tir, in sicer tako, da mu je bila glava prav na sredi tira. Ko je privozil jutranji vlak iz Ljubljane, mu je lokomotiva gladko odrezala del glave in vrgla truplo v jarek, dočim je prednji del obraza vlekla še nekaj metrov s seboj. Smrt je morala nastopiti takoj.

Pri pokojniku je našla komisija bajonet in nabit revolver. Pozornost je vzbudila zlasti okolnost, zakaj

se ni Kavše raje ustrelil, temveč si je zbral strašno smrt pod kolesjem.

Po izvršeni preiskavi so truplo položili v krsto, ki jo je že jutraj dostavil Finžgarjev pogrebni zavod, in ga nato odpeljali v mrtvašnico v Trbovlje. Na zahtevo državnega pravdnika se je vršila popoldne ob 15. sodna obdukcija, ki jo je izvršil dr. Jenšterle. Našla pa ni nobenih novih momentov, temveč je potrdila vse to, kar je že ugotovila preiskava pri separaciji.

Pokojni Kavše je bil visok, močan, zastaven fant, vedno vesel in živahen, zelo dober napram svojim tovarišem ter zaradi svojega prikupnega vedenja splošno priljubljen. Kakor pripovedujejo njegovi tovariši, je bil zelo občutljiv. Pred mesecem dni, ko se je nekaj ujezil, je izjavil, da se bo končal. Njegovim besedam pa ni nihče pripisoval važnosti.

Včeraj je kaplar Kavše še preiskoval skupno s svojim tovarišem strašno smrt rudniškega delavca Hinka Polaka, o kateri je »Jutro« danes poročalo. Ko je nekdo omenil, kako grozen je pogled na Polakovo truplo z razbito lobanjo, je Kavše šaljivo pripomnil, da ne vidi na tem prav ničesar pretresljivega. Iz tega bi se dalo sklepati, da je Kavše že tedaj imel načrt, kako se bo usmrtil.

Ko je prišel Kavše zvečer iz službe v kasarno, je še prav vesel igral šah s svojimi tovariši. Nobenemu se ni niti sanjalo, da je zadnjikrat med njimi ter da igra svojo zadnjo partijo.

Jutraj okoli 5. ure je Kavše vstal in odšel proti kolodvoru. Pri sebi je imel bajonet in nabit revolver. Dve in pol ure pozneje se je izvršila strašna drama, ki je pretresla vse Posavje in navdala zlasti one, ki so pokojnika poznali, z velikim sočustvovanjem z njegovo žalostno usodo.

Kaplar Kavše je bil star 26 let; služil je že 5 let pri orožnikih. Dognano je, da ni šel v smrt zaradi nesrečne ljubezni, kakor so domnevali, temveč da so vzroki njegovega samomora mnogo globlji. V javnosti se širijo najbolj fantastične govorice...

O nenadni Kavšetovi smrti je orožniška postaja v Trbovljah takoj obvestila Kavšetove starše v Dolgi gori. Pokojni Kavše zapušča poleg očeta in matere več bratov in sester.

Weddigen (Carl de Vogt) 'Živi pokopani' Pride v kino „DVOR“

Slaba zakonska polovica

Sv. Križ pri Ljubli, 29. februaria. Pri Sv. Križu, v vasi Storojcu živi kmetič France B., ki je po izpovedi sosedov in njegove žene ne samo slabša zakonska polovica, temveč je tudi jako slab zakonski drug. Kadar se ga navleče, dela nemir po vsej okolici, najhujše pa mora občutiti takrat njegova žena. V nedeljo se je močakar precej obložil z raznimi zemeljskimi dobrnotami, največ sveda s tekočimi. Domov grede je sicer veselo vriskal; ko pa je zagledal na domačem pragu svojo ženo, se je zakadil vanjo in ji začel razkazovati svojo telesno moč, povečano z vplivi alkohola.

Svojo neobičajno telovadbo je spremljal s preklinjanjem in strahovitim vpitjem. Tega Francetovega ravnanja pa je bilo vsem dovolj: ženi in sosedom. O Francetovih rokavniških metodah v zakonu poizvedujejo sedaj svetokriški orožniki. Poizvedbe pa niso za Francetina nič ugodne. Sosednje povedo, da je morala žena večkrat od doma, kadar je prišel France na kakšen domov. In to ni bilo malokrat. Sosedje so vzeli ubožico »na Jerpergo«. Da dobiva žena po okolici »potuho«, pa ni bilo Francetinu prav.

Ce je zavohal hišo, kamor se je zatekla žena, je okrog voglov razgrajal po več ur v pohujanje in v graženje vsej okolici.

O, pa je znal France še bolj energično gesto uporabiti, da dokaže nad sosedo svoje nezadovoljstvo zaradi prenočevanja žene. Sosed Kopitar je to, ko je zvedel dobri možak, da se je ženica ustrašila njegovega prihoda in je odšla prenočevati h Kopitarju, se je Francet pod Kopitarjevim oknom prav jumaško razkoračil. Začel je ubirati strune najrazličnejših psov in groziti. Nezaželjeni nočni koncert je trajal domala 3 ure. Ko je končno našel France sekiro, se je še z njo spravil nad hišna vrata. In si jih je prav temeljito privoščil. Zbežal je šele, ko so se Kopitarjevi pripravili za obrambo in — napad.

O hudem zakonskem možu zdaj pišejo svetokriški varuhi postave pismo na predpostavljeno oblast. Oblast pa bo Francetina že poučila, kaj gre zakonskim možem in kaj jim ni dovoljeno. Tako bo France končno vendar izvedel, da slabša zakonska polovica ne sme biti tudi — slaba in hudobna.

Porota

Novo mesto, 29. februaria

Uboj v Dolnjih Lakovnicah

Danes se je moral zagovarjati pred porotniki Anton Bohte, rojen l. 1908. v Dolnjih Lakovnicah, pristojen v občino Smihel-Stopiče, samski, posestnikov sin. Obtožen je bil, da je zakrivil hudodelstvo uboja.

Dne 24. decembra lani okrog 22. ure se je odpravil obdolženec v družbi več tovarišev k polnočnici v farmo cerkev v Smihelu. Med potjo so se fantje ustavili v Vinšmanovih gostilni v Stranski vasi, v Smihelu pa so zavili namesto v cerkev v gostilno Ivana Hrstarja ter počakali tam, da je minila polnočnica. Potem so v gručah odšli zopet proti domu, ne da bi bili do takrat pijani.

Ko so prišli v Spodnje Lakovnice, so se ustavili na vrtu posestnika Bartola. Družba je obstojala takrat iz Franceta in Alojza Bartola, Antona Sušteršiča, Franceta Setine, Franceta Pirca, Alojzija Bohteta, Antona in Janeza Surle, Antona Stanglja, Franceta Zupančiča in obdolženca Antona Bohteta. Tu so fantje nekaj časa peli in se razgovarjali, potem pa zložili za en liter žganja, ki jim ga je od doma prinesel Franc Bartol.

V oblasti alkohola.

Zganje jih je napravilo bolevitve, da so se pričeli najprej v šali sem in tja praviati in pehati. Najbolj nadležen je bil Fr. Bartol, zbog česar so ga prijeli obdolženec Anton Bohte, Anton Stangelj, Franc Pirc in Franc Zupančič ter ga vlekli proti domu. Za njimi pa sta stopila Franc Setina in Anton Sušteršič, da bi tovariši pomirila. Anton Sušteršič je prijel obdolženca Antona Bohteta, Franc Setina pa Antona Stanglja.

Zdaj pa se je obdolženec Anton Bohte razjezil in udaril Antona Sušteršiča po obrazu. Nato ga je pozval, naj miruje, ter ga vrge po tleh. Obdolženec se je še dvakrat zagnal v Sušteršiča, ki se ga je pa vselej ubranil s tem, da ga je vrge ob tla. Anton Sušteršič se je potem obrnil in šel po klubok, ki ga je izbežal med preirvanjem. Obdolženec pa mu je sledil, da bi ga znova napadel. Istočasno se je pojavil od strani pred njim Franc Zupančič. Komaj ga je obdolženec zagledal, se je obrnil proti njemu ter zamahnil. Zupančič pa je že zastokal: »Jezus, sunil me je! Omahnil le in se prijel Franceta Setine, potem pa z besedami: »Drži me, meni je slabo!« zdrsnil na tla in v trenutku izdihnil.

Franc Setina in Anton Sušteršič sta obdolženca, ki je stal poleg, očitala, kaj je napravil z Zupančičem. Obdolženec pa je legel pred mrtvega in dejal: »No, zdaj pa daj ti mene!«

Ta dejanski stan so potrdile priče Janez Surle, Franc Setina, Anton Sušteršič, Fr. Pirc, Anton Surle in Anton Stangelj, ter ga je sprva priznaval tudi obdolženec. V svoj zagovor je navedel, da je bil hudo vinjen in da se ne spominja zakaj je prav za prav sunil Franceta Zupančiča. Najbrž zato, ker le slučajno stal takrat pred njim in mu morda rekel kakšno besedo.

Izmišljen zagovor.

Pri ponovnem zaslišanju pa je svoj zagovor popolnoma prevzel. Odločno je zanimal, da bi bil sunil Zupančiča ter je trdil, da je dejanje izvršil Anton Stangelj, ki je baje že med potjo v Smihel grozil, da mu

ni nič, če koga zakolje. Ko so potem pili žganje na Bartolovo vrtu, sta se baje pričela praviati Anton Stangelj in Franc Zupančič. Ker je prvi grozil Zupančiču, je pristopil tudi on, da bi Zupančiča potegnil stran, takrat pa je že Stangelj potegnil nož in zabodel Zupančiča.

Po izpovedbah zgoraj navedenih prič je bil ves ta zagovor od konca do kraja izmišljen. Vse priče so soglasno izpovedale, da Antona Stanglja sploh ni bilo v bližini, ko je bil Zupančič zaboden.

Obtožen na tri leta težke ječe.

Obtoženec je pri današnji razpravi svoje dejanje v polnem obsegu priznal, izgovarjal pa se je s popolno pijanostjo. Porotnikom so bila stavišena 4 vprašanja, ki so jih porotniki glede uboja soglasno potrdili, nakar je bil obtoženec obsojen na 3 leta težke ječe. Sod. dvoru je predsedoval sodni svetnik g. Kuder, votanta sta bila višji sodni svetnik Kozina in sodni svetnik dr. Romih. Obtožbo pa je zastopal državni pravdnik Barle. Obtoženca je zagovarjal dr. Zupančič.

Dijaški proces

Ljubljana, 29. februaria.

Včeraj je pred ljubljanskim deželnim kotiskovnim sodiščem končal tretji proces g. Vekoslavja Iskre zoper klevetnico. Kakor znano, očitali so razni dopisniki tožitelju, da je pred leti demagogično dajal šolskim in policijskim oblastem in tako povzročil 20 »žrtve«, ki so bile izključene. Sledile so tri tožbene tožbe zoper g. Cirila Kočevarja, Franca Aleša in Janeza Kocmurja. Prva dva sta svoje napade objavila v Jeladnovem listu, tretji pa v »Napreju«. Kočevar je bil oproščen, Aleš obsojen, v obeh zadevah je prijavljena pritožba ničnosti. V zadevi zoper g. Janeza Kocmurja, sedaj uradnika SUZORA v Zagrebu, je sodil isti senat, kakor v zadevi zoper Kočevarja, torej g. dr. Kralj, v. as. Mladič in s. dr. Javanc, s spremembo, da je mesto umrlega g. dr. Mohoriča vodil s. g. dr. Gaber. Obtoženec je bil osebno navzoč, z braniteljem dr. Ravnharjem, obtožitelja Iskre je zastopal dr. Knaflič. Razprava je trajala od 1/4 do 8. zvečer, avditorij je bil zelo napolnjen. Kakor pri razpravah v prvih dveh zadevah. Dokazno gradivo je bilo isto kakor v prvih dveh zadevah, izpovedbe prejšnjih prič so se brale. Nove od obeh strani stavljene dokazne predloge je senat zavrnil kot deloma nevažne, deloma zakasnele.

Po dolgi razpravi in krajšem posvetu je predsednik senata razglasil sodbo, da je obtoženec kriv tožbene klevete in se obsoji na 3 dni zapore, 300 Din globe in ravno toliko naknade ter na objavo sodbe in plačilo stroškov. Obtoženec zastopnik je prijel pritožbo ničnosti. Vrhovno sodišče bo torej v vseh treh zadevah tekem poletja izreko zadnjo besedo, o čemer bomo svetočasno poročali.

Poročilo »Slovenca« je netočno in deloma izkrivljeno. O custodia honesta ni govora, saj stvari tudi ni možno smatrati za politično. Iz zelo obširnih razlogov obsojbe reproduciramo, da graja sodišče sicer dvoje dogodkov, namreč ne-korektni način, kako se je neko pismo porabilo v javnosti, in pa nekakšna »investigacija« drugače mislečih, — naglasilo je pa, da so vsi obtoženčevi dokazi zgolj o domnevah in govorcih, ter da iz njih nikakor ni mogoče sklepati, da bi bil obtožitelj storil katerokoli dejanje, ki se mu je očitalo, nasprotno da se sme smatrati za dokazano, da takšnih dejanj ni storil. S tem tretjim izrekom sodišča in temi iscrpnimi razlogi bo grda gonja zoper agitnega omladince vendarle ugnana, še predno bo najvišje sodišče izreko svojo končno besedo.

Šah

Colski šahovski klub je imel svoj redni občni zbor dne 18.-1. 1928. Izvoljeni odbor je sestavljen sledeče: Predsednik: Dr. Anton Schwab, okr. zdravnik, Celje, Cankarjeva ul. 9., Podpredsednik: Josef Grašer, strokovni učitelj, Celje, Kerkov trg 8, tajnik: Emil Csörgö, skladničnik tovarne Westen, Celje — Gaberje 149-11, gospodar: Ivo Petrak, učitelj, Celje, Cankarjeva ul. 2, bibliotekar: Srečko Saljavic, inženier mestne elektrarne, Celje — Gaberje, Villa Livada, odbornik: Stanko Pečar, sodnik, Novomesto. — V odbor »Attila«, problemisti odesk celj. šah. kluba, so bili izvoljeni za predsednika: Emil Csörgö, za podpredsednika Josef Grašer, za reditelja: dr. Anton Schwab.

Sokol

Prve smučarske tekme gorenjskih sokolskih društev v nedeljo, 4. t. m. v Mojstrani

V društvih gorenjske sokolske župe se je smučarstvo, ta priljubljeni zimski šport, uvedel že v vse društvene oddelke, to je za članstvo, narašča in deco. Da se to zimsko delo tudi pošteno zaključi, se na inštitucijo sokolskega društva v Mojstrani vršijo prve smučarske tekme članstva, naraščajo in deco v Mojstrani v nedeljo dne 4. marca. Tekme se bodo vršile v primeru ugodnih razmer v neposredni bližini Mojstrane, sicer pa v dolini Zg. Radovne in Krme. V konkurenco tekmujejo izključno le člani gorenjskih sokolskih društev, izven konkurence pa članstvo bližnjih sokolskih žup. Osobito se vabi ljubljanska sokolska župa.

Tekmuje se v treh kategorijah in sicer: I. člani na 18 km dolgi progi, II. naraščajo na 6 km dolgi progi, III. deca na 3 km dolgi progi. Prijavnina za tekmo se določi na 5 Din, in to za člane v konkurenco in izven nje, naraščajo in deca sta prijavnine prosta. K tekmujevanju izven konkurence so dopuščeni le člani, naraščajo in deca odpade. Tekma se prične v nedeljo najkasneje ob 9. dopoldne, tekmovalci morajo pripravljeni v Mojstrano že na predvečer. Za prenočišča po znižani ceni je preskrbljeno, tudi prehrana se bo nudila po zmernih cenah. V to svrhu pa je treba poprej javiti število tekmovalcev sokolskemu društvu v Mojstrani. Sokol v Mojstrani bo tudi izvršil vse priprave za tekmo in jo tudi impelal. Vojaki zdravnik iz Mojstrane bo iz prijaznosti prevzel sanitarno službo.

Dovzaj vseh Sokolov — smučarjev in smučark naj bo: V nedeljo vabi na smučarske tekme v Mojstrano! Izid tekme se bo razglasilo ob 15. na dan tekme v hotelu »Triglava« v Mojstrani ob prihiti prijateljskega sestanka vseh navzočih Sokolov in Sokolke.

Sokol I. — Članarina. Člani društva Sokola I. se naprosijo, da poravnajo članarino za tekoče leto 1928 po polnočnici, ki so se jim bile razpisale. S tem olajšajo delo matricarja, društva pa prihranijo izdatke za inkasanta. Če kdo polnočnice ni prejel, naj izpolni izpolnitelj obveznost osebno v društveni pisarni na Taboru med pravnimi urami od 4-7 ure popoldne. Neplačane članarino za preteklo leto pobira še inkasant. Ne pobira pa ob tel priliki še članarino za tekoče leto. To bo pobiral na prihodnjem obhodu, na kar se bo članstvo pravočasno opozorilo.

Največji uspeh v Beogradu in Zagrebu je imel to sezono »Ufa« velefilm

Tlačani

Kmetaka buna brezpravne ruske raja. Pridel Pridel Pridel ELITNI KINO MATICA

Sport

Vojaške smuške tekme v Tatrí Zruga Češkoslovaške; Jugoslavijska z malo razliko na zadnjem mestu.

V torek so bile otvorjene ob Štrbskem jezeru mednarodne vojaške smuške tekme, ki so se jih udeležile razen Češkoslovaške še Francija, Jugoslavija, Poljska, Švica in Rumunija. Tekmom so prisostvovali zastopniki vojaških in civilnih oblasti, med njimi obrambni minister Udržal. Tekem se je udeležilo 80 tekmovalcev, med temi 24 iz inozemstva. Rezultati so naslednji: 1. por. Nemecky (CSR) 1:16:24; 2. Gurlaven (Švica) 1:21:02; 3. John (CSR) 1:22:28; 4. Rotmeister-Buschmann (Švica) 1:23:08; 5. nadporočnik Kunz (Švica) 1:23:19 in 6. Kavan (CSR) 1:24:15. Po točkah so prejele: 1. CSR 317.25, 2. Švica 305.26, 3. Poljska 263.26; 4. Francija 262.50; 5. Rumunija 187.50 in 6. Jugoslavija 180.75 točk. Na cilju je bil navzoč tudi naš vojaški ataše iz Prage. Danes se vrši mednarodna tekma mrtvih straž na smučeh na 30 km.

Sportna reprezentanca slušateljev ljubljanske univerze (S. R. S. L. U.)

Danes se osnuje na naši univerzi sportna reprezentanca, ki obsega vse akademike-sportnike in koje izvršili odbor predstavlja vrhovni akademski sportni forum ljubljanske univerze. Ta reprezentanca je podrejena VI. sekciji »Pobratinstva«, — saveza jugoslovenskih akademikov, — za »sport in ekskurzije«, na katere inčijo jativno se je tudi ustanovila. Namen te organizacije je združiti vse akademike-sportnike ne glede na klubsko pripadnost, ki naj na zunaj reprezentirajo ljubljansko univerzo.

Pozdravljati je treba, da se je ta ideja praktično najprej izvršila v Ljubljani, upamo pa, da ji bosta kmalu sledila Zagreb in Beograd. Organizacija akademikov-sportnikov v sportnih reprezentancah pa je posebne važnosti zaradi tega, da lahko pošljemo tudi mi Jugoslaveni svojo akademsko olimpijado v Pariz, ki se bo vršila začetkom avgusta t. l. Važna pa je ta organizacija tudi zaradi prirejanja jugoslovenskih akademskih prvenstev od kompetentnih faktorjev in pa sploh za povzdigo akademikega sportnega življenja pri nas, da vsaj skušamo v skromni meri posnemati velike in močne države kakor n. pr. Ameriko, Anglijo itd., kjer sta besedi akademik in sportnik skoraj istovetni, kjer — lahko rečemo — akademiki-sportniki reprezentirajo ves narod. Upajmo, da ustavitev te akademike sportne organizacije ne bodo pozdravljali le akademiki, ampak tudi vsa ostala sportna publika in da bo ta akademika sportna reprezentanca naša razumevanja tudi tedaj, ko jo bo treba popirati.

Nadaljevanje pokalnih tekem LNP.

V nedeljo v Ljubljani Primorje: Hermes, v Mariboru Rapid; Zeleničar in Maribor bor: Svoboda

Prihodnjo nedeljo, 4. t. m. stopi tekmujevanje za prehodni pokal LNP, ki ga brani letos drugi SK Ilirija, v odločilno fazo. V Ljubljani kot v Mariboru se bodo odigrale okrožne semifinale tekme, po katerih bo do ostala v konkurenci le še štiri fiktivno najboljša moštva Slovenije. Ilirija in Maribor se bosta predvidoma sigurno nahajala med to četvorico. Ostala dva favorita Primorje in Rapid se bosta morala za to pozicijo boriti v nedeljo z dvema resnima, popolnoma enakovrednima tekmečema, Primorje s Hermesom, Rapid z Zeleničarji.

Članstvu SK Ilirije! Nocoj ob pol 21. uri se vrši v zadnji sobi restavracije Slon članski sestanek, na katerem želi odbor stopiti v nekatere vprašanjih, ki so za klub življenjske važnosti in od katerih ugodne rešitve je odvisna izvedba letošnjega obširnega sportnega programa, v stik s širšim članstvom kluba. Odbor želi, da se tega sestanka sigurno udeležijo vsi odborniki poudeljenih sekcij, zlasti pa vse starejše redno in podporno članstvo. Dolžnost vsakega zavezanega člana je, da agitiira za čim večjo udeležbo. — Odbor.

SK Ilirija (ženska sekcija). Danes popoldne trening v telovadnici L. drž. gimn. Od 5. do 6. ure za sledeče članice: Jerolim, Privšek, Schweiger, Pevalek, Trampuz, Rupil, Mirič, Schifferer, I. Sapja. Od 6. ure dalje je vse ostale. Prosim točno in polnočestvilo. — Načelnik.

Službeno iz LLAP. Seja upravnega odbora se vrši danes 1. III. ob 19.30 v zadnji sobi restavracije »Slona«. Tajnik.

TK Skala ima svoj VII. redni občni zbor dne 5. marca ob 20. uri v danskem salonu kavarnе »Emona« z običajnim sporodom. Člani vabljani, da se ga polnočestvilo udeležijo. — Odbor.

Lep uspeh našega smučarja v Nemčiji. Zadnje dni so se vršile v Feldbergu v Nemčiji smuške tekmujevanja za prvenstvo Nemčije. Konkurenca je bila zelo ostra. Skupno je nastopilo 113 tekmovalcev. Sveda so dominirali v vseh konkurencah Norvežani. Kakor smo svojčas poročali, sta iz St. Moritza odšla dva naša smučarja, in sicer inž. Janša in dr. Kmet na ta tekmujevanja. Prav lep uspeh je dosegel dr. Kmet, ki je zmagal v seniorski skupini, takozvani Altersklasse. — Rezultati na 18 km dolgi progi so bili naslednji: 1. Vinjaren (Norveška) 1:06:16, 2. Järvinen (Finska) 1:08:38, 3. Busmann (Švica) 1:08:58. — Skupina seniorjev: 1. dr. Stang Kmet 1:21:27, 2. Hoffbauer (Avstrija) 1:26:32, 3. Schweitzer (Avstrija) 1:27:33. Gostovanje SK Mura v Zagrebu. V nedeljo gostuje hazena družina SK Mura v Zagrebu. Vršile se bodo pokalne tekme med Concordijo, Gradjanom in Muro. Vse tri družine bodo medsebojno igralo po 2 x 15 minut. Zmagovalec družine bo dobila lep pokal.

Senzacionalen lov za vlomilsko tolpo v Novem mestu

Tolpo vodita znana svedrovca Vinko Roš in Jože Rakovc. Orožniki na kolesih zasledujejo vlomilce

Novo mesto, 29. februaria. Novo mesto je te dni obiskala drzna vlomilska tolpa, ki je že na več krajih poskušala svojo srečo. Tako je skušala vlomiti pri kovaču Gorupču v Kandiji in v Goršetovi hiši istotam. Vlomilci pa so bili obkrajat prepešeni. Vlom se jim je posrečil šele pri trafikantini g. Hajderjevi, kjer so odnesli za 4.000 Din tobačnih izdelkov.

Vlomilci so vdrti v trafiko s pomočjo soro, ki so jo ukradli pri kovaču Gorupču. Razbili so z njo zamreženo okno kleti in splezali skozi odprtino. Iz kleti so prišli po stopnicah v vrhne prostore. Preden so mogli stopiti v trafiko, so morali razbiti še vrata, ki vodijo iz kleti v prodajalno. Pokradli so nato vse, kar so mogli odnesti s seboj: tobak, cigarete, cigare, znamke, vsiljalice, razglednice itd. Hranilnik Kandijske pošlornice z vsoto 200 Din so razbili in pobrali denar iz njega.

Vlomilci so si pri svojem poslu svetili s svetiljko, ki je brlela do jutra, ko je prišla ga. Hajderjeva odpirat trafiko. Na prodajalnem pultu so priredili pravcaro pojedino in pustili na njem vse polno maslinih ostankov.

Zanimivo je, da je go. Hajderjevo pred leti napadel na Bregu neznan ropar in ji iztrgal iz rok torbico, v kateri je imela ves svoj izkupiček v mesku 6.000 Din. Kljub temu, da je bil šele mrak in da je bila ulica v usodnem času precej obljude, na se je roparju posrečilo pobegniti in izginiti brez sledu.

Vlomilci so bili pri vlovu v trafiko g. Hajderjeve zelo neprevidni. Pri podrobnih preiskavi so orožniki našli akt državnega pravdnika, ki so ga lopovi pozabili na pultu. V aktu sta bila imenovana Vinko Roš, rojen 20. 6. 1896 v Kranju, pristojen v Kamnik, pleksarski pomočnik, stanujoč v Pungartu št 29 v Kranju, in Jože Rakovc, rojen 20. 1. 1904 v Zabukovju pri

Kranju, pristojen v Besnico pri Kranju, delavec stanujoč v Javorniku št. 7.

Ko so na okrožnem sodišču pogledali v registraturo, so dognali, da sta oba znana klateža, zasledovana po raznih orožniških postajah in mestnih policijah. Koliko imata pajdasev, ni dognano. Ker so vodili sledovi vlomilske tolpe proti Metliki in proti St. Jerneju, so se novomeški orožniki takoj podali za njo na kolesih. Istočasno so bile obveščene o zlikovcih vse bližnje orožniške postaje in odposlane patrulje.

Preden so vlomilci izvršili vlov v trafiko g. Hajderjeve, so, kakor omenjeno, vdrti v Goršetovo hišo v Kandiji kjer so se pripravljali, da izvršijo rope pri strankah. K sreči jih je začel lastnik firme »Metropol« g. Mahorič, ki ima v tel hiši v podstrešju svojo pisarno. Z brovinogom v roki je stopil iz lokala in zavpil, kdo da je. Ker v hiši ni elektrike in je bila tema, je slišal le cepetanje nog. Ko je stopil v svojem lokalu k oknu, je opazil, da hite nepoznani gostje iz hiše. Hotel je skozi okno ustreliti nanje, toda se je premislil, ker se je bal, da bi prodrli projektil v notranjost nasprotno hiše. Pisarniški lokal je zapustil čisto uro pozneje, t. j. okoli polnoči. Ko je stopal proti mestu, je opazil pri Windischerju ljudi, ki so se sumljivo stiskali v temi. Sicer pa ni bilo nikjer žive duše.

Zanimivo je, da je bilo v Goršetovo hišo že enkrat vlomljeno, in sicer pred 3. leti. Takrat je bilo ukradenega mnogo perila in raznega blaga. V hišo so prišli zlikovci z Mušičevega vrta skozi streho.

Zasledovanje vlomilske tolpe se vrši srom Dolenjske z vsjo intenzivnostjo in je upati, da bodo lopovi kmalu pod ključem.

Modne pletenine

Moderni kostumi in kompleti po meri iz kasha volne. Modna trgovina in strojno pletilstvo. F. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ul. 7.

Današnja priloga

za naročitev srečk III. razr. drž. razredne loterije je namenjena vsem našim igralcem oziroma naročnikom, katerim je prejšnjih razredih nismo mogli poslati srečk, ker jih je primanjlovalo. Sedaj je nekaj srečk na razpolago. — Kdor hoče igrati v petem (milijonskem) razredu, naj takoj naroči srečke. — Razpošiljati jih začnemo 3. marca.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Domače vesti

Deveta številka „Življenja in sveta“

Te dni bodo naročniki prejeli že 9. številko naše tedenske revije „Življenje in svet“.

Preberi prvi članek — je prevod iz knjige »slovenskega patrijarha« Josefa Holečka. Piše o dramatičnem doživljanju praške rodbine z nekim srbskim študentom. Ni samo prispevek k 75 letnici Holečka — tudi prispevek k vprašanju samostora je ta članek. In še k drugim — čisto jugoslovenskim vprašanjem...

Daljša, ilustrirana povest »Orel« poteka iz peresa modernega ruskega pisatelja Ivana Šmeljova. Opisuje ruskega mornarja, ki tava z ladjo »Rusija« po morju. Na tej ladji je še stari ruski svet, — stari orel. Angličani pa je močnejši več pozdravljati in ruskemu pomorščaku vzkipi kri. Ali je Rusija ali je ni več? Globoka, a hkrati zabavna zgodba!

Ob 91. obletnici smrti pesnika A. S. Puškina ima nekaj njegovih pisem in pretepisov pismo o pesnikovi smrti po dvoboju.

Pravi brevit vsakega planinca in ljubitelja slovenske zemlje sploh bodo »Misli o prirodi, domovini in tujini«, izbrani odlomki iz spisov dr. I. C. Oblaka. Afornizi, ki jih boš z užitkom večkrat prečital!

Nadaljujejo in zaključujejo se spomini na pesnika Simona Jenka. V njih je kos kamniške zgodovine, slika slovenskega življenja pred 60 leti.

Napeto štivo nudi članek »Podmornica U-44«. Resnična zgodba o nemški podmornici, o mornarjih, ki pridejo živi na morskno dno, o strašnih dramah, ki se tam odigravajo...

Sadjeleha, vrtnarja in nevrtnarja, kmet, sihernega prijatelja prirode bo zanimala razprava »Zapiski vrtnarja-čarovnika«, prevod iz knjige slovenskega Američana L. Burbanka. Poizkusi s sadnim drevjem so opisani z ljubeznijo, preprosto in lepo!

Zelo so se priljubile tudi med Slovence novele iz živalskega sveta hrvaškega prirodoopisca prof. dr. Miroslava Hirtza, ki jih prinaša »Življenje in svet« v lepi slovenski priredbi. V tej številki imaš zopet eno: »Ali je tudi to nagov?« Čudiš se presenetljivi ljubezni jaštrebov do mladičev in njih ne-navadni zvitosti.

Številko zaključuje nadaljevanje povesti o bodoči svetovni vojni »Pošastno krdelo«. Če pa še hočeš izvedeti, kdaj bo nova vojna, pogledaj str. 265.

Kdor ni naročnik »Življenja in sveta« — in žal mu bo, če zamudi lepo priliko — naj zahteva to številko v bližnji trafiki. Za borih 2 Din dobi 32 strani lepega, ilustriranega štiva!

Naročnikom v vednost!

Zadnje dni so bile priložene položnice za naročnike, ki jim je potekla naročnina. Prosimo jih, da nakažejo naročnino takoj prve dni marca, kakor smo že večkrat objavili. Oni, ki so v zaostanku, naj tokrat nakažejo toliko, da bo naročnina za prvo četrtletje tega leta popolnoma poravnana. Kdor s plačilom zaostaja, odteguje listu sredstva, ki jih potrebuje kakor vsako drugo podjetje. Zato naj velja, kakor povsod, tudi pri naročninah red.

Nadalje prosimo cenjene naročnike, da naznanjajo vsako spremembo naslova pravčasno, da ne bo v odpravi lista pogreškov in nato nepotrebnih reklamacij. Večkrat se tudi dogodi, da naročnik zapusti kraj, pa tega upravitelju ne javi, a list lohaja še vedno na prejšnji naslov. V tem primeru ga smatra uprava lista upravičeno za vedno za naročnika in plačnika. Zato naj se take spremembe vseslej kar najhitreje pisмено ali ustmeno javijo upravitelju. Uprava »Jutra«

• Odlikovanje. Kralj Aleksander je na predlog ministra prosvete članico zagrebškega narodnega gledališča gospo Marijo Ružička — Strozzi odlikoval z redom Svetega Save II. stopnje.

• Imenovanje in oblastni službi. Za šefa računovodstva pri mariborski občinski upravi je imenovan Milan Paternoster, dolejši ravnatelj računovodstva pri finančni delegaciji v Ljubljani.

• Napredovanje učiteljev v ljubljanski in mariborski oblasti: v 3. grupi II. kategorije: Franjo Stiplovec, učitelj, na mešč. šoli v Krškem, Ivan Šumperer, šolski upravitelj v Adlešičih, Ljudmila Šetina — Robida v Vodichah, Pavla Kos v Sodražici, Helena Petje-Sedej v Sv. Jakobu, Ivan Sancin v Celju (ravatelj Glasb. Maticice), Josip Mislai, šol. upravitelj v Tinjah, Mihael Resman-Znanc v Zusmu, Ana Hercog v Ljutomeru; Josipina Vittori pri Sv. Marjeti in Alma Rösman v Orahovem; v 4. grupi II. kategorije: Franjo Ševnik, v Stari Ljubi, Marije Dervnovšek v Bivri vasi, Ana Zidar-Bullinger v Starem trgu, Vida Štrukelj v Robu, Marta Steiner v Trbovljah-Vode, Josipina Arnsšek v Senovem, Ljudmila Trepečnik v Radečah, Josip Pohar pri Sv. Duhu, Ivan Lazar pri Sv. Lovrencu, Dragotin Kotnik v

Kobilju, Marija Vodušek na meščanski šoli v Mariboru, Berta Kos na Kapli, Lea Pavčič v Črni, Ljudmila Glinšek pri Sv. Križu, Silva Zupančič-Keber pri Sv. Lovrencu, Danica Potokar v Ajdovcu, Olga Lorger pri St. Janžu in Amalija Uršič v Gričah.

• Članstvo sreskih učiteljskih društev za Kranj in Radovljico združeno v »Edinstvo« se opozarja na skupno zborovanje, ki bo v soboto 3. marca ob 11. na šoli v Smartnem pri Kranju. Ker je najbrže to naše zadnje skupno zborovanje in zaradi važnosti dnevnega reda, je udeležba za vsakega obvezna.

• Revizija prosvetnih zakonov. Po odredbi ministra prosvete se bo v kratkem izvršila revizija nekaterih osnovnih prosvetnih zakonskih načrtov, v prvi vrsti načrt zakona o srednjih šolah, načrt zakona o gledališčih in muzejih. Po izvršeni reviziji se omenjeni zakonski načrti predložijo Narodni skupščini.

• Reorganizacija upravne službe v Južni Srbiji. Predvčerajšnjim je prišel v Beograd veliki župan skupljanske oblasti polkovnik Naumović ter je konferiral z ministrom za notranje zadeve in z ministrskim predsednikom. Kakor se zatuje, je prihod polkovnika Naumovića v zvezi z vprašanjem reorganizacije upravne in policijske službe v Južni Srbiji. Uradništvo v Južni Srbiji se bo baže depolitiziralo in izmenjalo s popolnoma kvalificiranim osebom; zlasti se baže odstranijo vsi uradniki v Južni Srbiji, ki so strankarsko preveč eksponirani ter namesti vestno in sposobno uradništvo brez strankarskega obilježja v svrhu, da se tamkaj ustvari režim reda, dela in zakonitosti. Polkovnik Naumović ima nalogo, da izvrši ta načrt.

• Revizija iznosnih delavcev. Kakor poročajo iz Splita, se bo v Dalmaciji v kratkem izvršila revizija delavcev v naših nacionalnih podjetjih. Tuji državljani, zlasti italijanski optanti, ki so zaposleni v naših podjetjih, bodo pozvani, da si od ministrstva za socialno politiko izposlušajo dovoljenje za bivanje in zaposlenje v Jugoslaviji. Ako si takega dovoljenja ne izposlušajo, bodo morali zapustiti teritorij naše države.

• Smrtina kosa. Včeraj je umrla v Ljubljani po dolgem in mučnem trpljenju soproga inšpektorja mestnih nasadov ga. Ana Hejnic, rojena Pečinkova. Pokojnica je bila izredno simpatična in splošno priljubljena žena. Kot Čehinja je tako vzljubila Slovenijo, da ji je postala druga domovina. Pogreb bo v soboto 3. t. m. ob 14. uri iz mrlišnice splošne bolnice. Pokojnici blag spomin, preostalih naše iskreno sožalje!

• Izjava. V štev. 17. od 21. januarja 1927 smo na podlagi telefonskega poročila in brez možnosti kontrole objavili članek, v katerem so bili zoper poslanca gg. dr. Jurja Krnjevića, dr. Stjepana Košutića in nekim drugim njunim tovarišem izneseni razni očitki, v smeri sprejemanja neupravičenih visokih honorarjev. Na podlagi točnih informacij smo se prepričali, da ti očitki nimajo nikakršne podlage in da jih ni mogoče vzdrževati. Zato lojalno in ne da bi bili v to prisiljeni s tožbo, marveč iz lastnega nagiba izjavljamo, da smo temeljem navedenih napačnih in od nas nezakriviljenih informacij storili napadnikovo krivico, katero obžalujemo, objavljene očitke preklicujemo ter s tem dajemo vsem napadenim gg. zadoščenje. Uredni. štev.

GOSTILNA pri „Faimostru“
Sv. Petra cesta št. 5
priporoča:
Othelo Din 12.—, Stajere Din 12.—, Bizele Din 14.—, Čvček Din 16.—, Rizling novi Din 16.—, Rizling stari Din 16.—, Tramine Din 20.—

Usta in grlo

sta najlažja pot, po kateri prihajajo bolezenske klice v naše telo. Bolnikova okolica se najlažje ogne boleznim vratu in grla, ako uživa okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

• IV. redni občni zbor Zveze duševnih delavcev v Sloveniji se bo vršil v petek dne 16. marca t. l. ob pol 9. zvečer v prostorih Slovenske Maticice, Kongresni trg 7-I. Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zboru. 2.) Poročilo odbora in nadzorstva. 3.) Volitev odbora. 4.) Služajnosti. Delegete je treba po § 11 pravil prijaviti odboru tri dni pred občnim zborom.

• Delavske zbornice za enoten delovni čas. V prostorih beograjske Delavske zbornice se je predvčerajšnjim vršila konferenca zastopnikov vseh zbornic naše države, ki se je bavila zlasti z novo uredbo o delovnem času. Po daljši debati je bil sprejet predlog, s katerim se zahteva, naj se delovni čas v vsej državi prilagodi normam, veljavnim v Ljubljani in Zagrebu tako, da bi se poslovalnice povsod odpirale ob osmih zjutraj, zapirale pa ob 18. uri zvečer. Zahteva se tudi izpremenba zaposlenosti mladostnih delavcev. Člani konferenc so posetili ministra za socialno politiko ter mu obročili sklepe konferenc.

• Razpis službe elektro-inženjerja. Ljubljanski občinski odbor razpisuje službo elektro-inženjerja, ki bi imel vodstvo »kranjskih deželnih elektrarn«. Poleg polne teoretične sposobnosti se zahteva tudi nekaj let prakse. Prošnje je vložiti do 14. t. m.

• Naša domovina. Prejeli smo četrto številko ilustriranega mladinskega lista »Naša domovina«, ki jo izdaja Feriálny savez, ureja pa dr. Ferdo Nikolić, urednik zagrebškega »Vijenca«. Številka objavlja med drugim prispevki zanimivo poročilo Slavka Mrovljeta. »Letovanje učiteljev-feriálceev na Bolu v Dalmaciji« ter fotografsko slika naših feriálceev na Bolu, Dušana Nikolića »Prestonica cara Lazara«, Teodora Stevića slavospev »Kroz Vintgar« ter raznovrstna poročila iz dijaškega življenja, iz uprave Saveza ter rubrike: radio, šah, skavtizem, sport in itd. Oprema lista je okusna, cena razmeroma nizka: 40 Din letno za člane saveza, 50 Din pa za ostale naročnike. »Naša domovina«, ki jo naši omladini toplo priporočamo, se naroča pri upravi lista v Zagrebu, Akademski trg 12.

• Prihodnje leto se sme priseliti v Ameriko 153.685 oseb. Glasom predloga predsednika Coolidgea se sme od 1. julija letos vsako leto priseliti v Združene države Severne Amerike 153.685 oseb. Priseljenjska letna kvota za Jugoslavijo, ki je znašala doslej 671, se zviša na 739. Češkoslovaška kvota se zniža na 400, avstrijska kvota pa se zviša na 1639. Od ostalih kvot se francoska zniža za 600 na 3308, nemška pa za več kot polovico na 24.918. Zviša pa se angleška kvota skoraj dvojno na 65.894. Nova priseljenjska kvota stopi v veljavo dne 1. julija 1928.

Vatčkov večer

v soboto 3. III. na Taboru za stare in mlade.

• Tekmovanje avijatikov Male antante. Kakor lansko leto, se bo tudi letos v juliju vršilo veliko tekmovanje avijatikov Male antante. Tekmovanje se prične dne 3. julija. Tekmice poletijo iz Prage preko Krakova, Varšave, Jassyja, Bukarešte, Beograda in Bratislave nazaj v Prago. Ta linija je dolga približno 2800 km in je daljša kakor lanska. Polet bo trajal dva dni ter se bodo tekmovalci borili za pet nagrad. Prva nagrada znaša 126.000 Din. Pri lanskem tekmovanju je dobil prvo nagrado v znesku 120.000 Din g. Striževski, sedanjí pilot Društva za zračni promet. Za letošnje tekmovanje se je iz naše države prijavilo okoli 100 pilotov. Izmed teh jih bo izbranih šest, ki se udeležijo tekmovanja. Izmed pilotov z zagrebškega aerodroma se je prijavil tudi kapitan Čenčič.

• Petdesetletnica rusko-turške vojne. Ruska Matica v Novem Sadu priredi prihodnjo nedeljo parastos in slavnostno zborovanje v spomin na 50letnico zmagoslavne konca rusko-turške vojne v letih 1877 in 1878.

• 500 ameriških izletnikov v Dalmaciji. V dubrovaški pristanišče prispe danes ena največjih luksuznih potniških ladij Canadian Pacifica »Empress of Scotland« s 500 ameriški izletniki. S to ladjo prispe tudi član stare budvanske rodbine don Josip Dedin, ki se je pred 20 leti izselil v Ameriko. Dedin je bil osebni prijatelj predsednika Hardinga ter je bil imenovan za ameriškega konzula v Teheranu.

24. januarja 1915.

Bitka pri Dogerbanku

... nemška križarka se je potopila, podmornica je torpedirana, tudi nekoliko angleških bojnih ladij je potopljenih... Iz največjega pomorskega filma

«U 9» Weddigen

kapitanlajtnanta Weddigena igra znan CARL DE VOGT.

Pride v kino »Ljubljanski dvor«

• Senzacionalen proces na Cetinju. Na Cetinju se prične danes proces proti falzifikatorjem »ratne štete« pred tamkajšnjim okrožnim sodiščem. To bo največji proces, ki se je kdaj obravnaval v Črni gori. Na zatožni klopi sedi 94 obtožencev. med temi en sodnik, dva odvetnika, dva občinska načelnika, mnogo uradnikov in učiteljev ter uglednih trgovcev.

• Avtomobil ponesrečil in zgorel. Na cesti med Karlovcem in Barilovičem se je predvčerajšnjim pripetila težka avtomobilska nesreča. Karlovski gostilničar Ivan Naker je s svojim avtomobilom naletel na občestni kamen, ki kaže kilometrske distance. Vred močnega sunka se je avtomobil vsrnil in vnel. Šofer je bil težko poškodovan. Avtomobil, vreden 79.000 dinarjev, je popolnoma zgorel.

• Kako umira siromašen starec. V neki kleti v Zagrebu so našli predvčerajšnjim mrtvega mestnega pometarja Franca Koprivca, rodom iz Slovenije. Podgane so mu deloma že ogrozile obraz. Policija je odredila, da se je truplo prepeljalo v mrtvašnico.

• ITO — zobna pasta najboljša. Za stekleno umrl. V Pasturjev zavod v Celju je bil nedavno prepeljan 26 let stari posestnik Ludovik Želko iz Pečarovcev v Prekmurju, katerega je bil ugriznil stekel pes. Ker je zdravniška pomoč prišla prepozno je obžalovanja vredni mož po strašnem trpljenju v zavodu umrl.

DIŠAVE SLON

• Pokončevanje steklih psov. Iz Sv. Lenarta v Slov. Goricah nam pišejo: Od novega leta dalje imamo tu strogi pasji kontumac. Odnekod iz Radehove se je priklatil stekel pes. Ogrizel je več psov in se lotil tudi ljudi, izmed katerih jih je 6 oddanih v Pasturjev zavod v Celju. Steklega psa je nedavno sredi trga ustrelil znani tukajšnji Nimrod »Adolf Dimnik, pekovski moj-

ster. Naslednji dan je postrelil še tri ogrizene pse in tako obvaroval prebivalstvo nadaljnjih nesreč.

• Tat odnesel ročno blagajno. V Dervent v Bosni je doslej neznan umzovč vliomil v pisarno okrožnega urada za zavarovanje delavcev ter odnesel ročno blagajno, v kateri je bilo 5346 Din gotovine. Ročno blagajno so našli prazno v bližnji okolici.

Sobota 3. marca v »Kazini«
»MODERNI PLESNI VEČER«
z »Velikim plesnim turnirjem za prvenstvo Slovenije v l. 1928.«
Reklamacije vabil v l. nadstropju kavarne »Emona«.

• Pri vpadnem rjavosvem obrazu, utrujenih očeh, slabostih, potlosti, hudih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku krvi v glavo ali kadar človek živi v mislih, da je bolan, se priporoča, da nekaj dni zapored popijemo na tešče kupico prirodne grenčice »Franz-Josef«. V zdravniški praksi zatorej pred vsem uporabljajo vodo »Franc-Josef«, ker na lahko odstranjuje vzroke mnogih bolezenskih pojavov. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

• Opozarjamo na nocojšni koncert, mlade, domače pianiste Jadvige Poženelove z zelo zanimivim sporedom, ki se še ni izvajal v Ljubljani. Začetek koncerta ob 8. zvečer v filharmoniji na Kongresnem trgu. Vstopnice v Matični knjigarni in zvečer pri blagajni.

• Edinost — Ljubljana. Nocoj ob 20. članski sestanek s predavanjem. Po predavanju poslovični večer br. Pašuljina, ki odhaja v Ameriko. Sodeluje društveni tamburaški zbor. Udeležba za člane obvezna. — Točno in polnoštevilno! — Tajnik.

• Sentijski pevski zbor. Danes ob 8. uri vaja. Po vaji zelo važen sestanek. Brezpogojno vsi in točno. — Tajnik.

Narodni guslar

TANASIJE VUČIČ

priredi

v petek, 2. t. m. ob 20. v Unionu guslarski večer.

Pri tej priliki predava o srbski narodni pesmi g. profesor dr. Lah.

Predprodaja vstopnic od danes naprej v Matični knjigarni, Kongresni trg.

• Drobna policijska kronika. Policija je prednočnim napravila pogan za zloglasnim tatom in vliomilec Stankom Kaiserjem ki je v družbi nekaterih vlačugaric živel po Mestnem logu prav idilično življenje. Aretirali so ga skupno z neko znano pičko ter ga odvedli na policijsko ravnatelstvo. Tekom zaslišavanja so ugotovili, da ima fant na vesti lepo število vliomov in drznih tatvin, ki so jih na policiji pripisovali drugim. Policijska kronika beleži dalje naslednje dogodke: 1. poskušeno lovsko tatvino, 1. telesno poškodbo 1. poškodbo tule lastnine, 1. prestopke razgrajanja in pijanosti, 4. prestopke pasjeja kontumaca, 1. prekrščenje policijske ure, 2. prestopka cestnega policijskega reda in 5. prestopkov avtomobilskih predpisov.

• Vandalizem. Ze včeraj smo imeli priliko poročati o pobalskih razvadah raznih mlečnih ponočnjakov, ki se bavijo s športom metanja kamnov in pobijanja šip v oknih stanovanj. Včeraj je zopet prijavila zasebnica Josipina Picljeva, stanujoča v Prečni ulici št. 3, da ji je prednočnim skupina kakih štirih mladičev pobila s kamenji v oknu vse šipe, na kar so na njeno kričanje žalostni junaki jadrno pobegnili v noč. Picljeva se je takoj podala na ulico ter prijavila zadevo najbližjemu stražniku, ki je pričel takoj z zasledovanjem pobalnov, a brez uspeha. Uspehi pa je, da bo policija nočne razgraje končno vendarle iztaknila ter jim kazeno tako zasolila da si bodo v bodoče premislili nadaljevat s takimi dejanji.

• Ker sta bili preveseči... V eni najbolj obiskani ljubljanski kavarni sta se prednočnim pojavili dve elegantni damici, ki sta se sedeč v nekem kotu, pričeli kmalu tako sumljivo obnašati, da sta kar hitro privabili v svoje obličje več vnetih kavaličkov. Dekleti sta se jeli dobrikati kar vsem po vrsti in sta s tem opozorili nase pozornost vseh kavaliških gostov. S svojim smehom in hilitanjem sta postali slednjek nadležni že natakarnem, ter je eden izmed njih opozoril mimoidočega policijskega nadzornika Z. ki je poslal v lokal detektiva. K dekletoma je nenadoma pristopil mož postavte ter ju na lep način spravil iz lokala. Odvedel ju je v svrhu perustracije na policijsko ravnatelstvo, kjer so ugotovili, da gre za 21 letno Avgusto V. in 22 letno Poldko I. Dekleti sta prišli šele pred kratkim iz Zagreba kjer sta se najajali v služ-

bi, ki sta se je pa naveličali. V Ljubljani sta živeli pisano življenje pocestnih metuljev in dneva v noč, iz noči v dan. Ker sta skušali na policiji tudi pridno lagati, a sta se tekom zaslišavanja zagovorili, sta bil obe pičlici obsojeni vsaka na 5 dni policijskega zapora.

• Surov cestni napad. Patrujajoči stražnik je včeraj okrog 1.30 ponoči zapazil tavati po Slomškovi ulici neznanega moškega, ki nikakor ni mogel priti naprej. Stopil je torej do njega, da mu pomaga, a je takoj opazil, da je mož ranjen in krvavi. Stražnik je neznanca legitimiral, nakar mu je pričel invalid France Bergman, stanujoč v Invalidskem domu v Lipičevi ulici, pripovedovati o drznem napadu, ki je bil izvršen nanj uro prej. Vračajočega se domov, sta ga nahirila na Dolenjskem mostu dva neznanca mladeniča, ki sta ga brez povoda pričela obdelavati s palicami. Prizadejala sta mu poleg drugih prask na čelu veliko krvavečo rano, nakar sta zbežala v noč. Stražnik je invalida odvedel na stražnico, kjer so mu rano izprali, nakar so ga odpravili domov. Surova napadalca zasleduje policija.

• Smrtne slučaje svojcev doživlja vsakdo, zato opozarjamo, da se v žalnih dneh poslužite velike izbire žalnih oblek in plaščev za dame, ter žalnih povrnikov za gospode pri trdkri Fran LUKIČ. Stritarjeva ulica. 476

• Vsak dan prihajajo za gospode naj-novejši cefirji in popelini za srajce. P. Magdič, Ljubljana.

• V novi mestni hiši na Ahadlevi cesti se takoj odda trgovski lokal v najem. Tozadnevna poljanska se dobe v mestnem gospodarskem uradu (soba št. 13) med običajnimi uradnimi urami.

NAJBOLJSE

NOGAVICE

kupljen pri Mestni trg in Stritarjeva ul

Iz Maribora

• Ljudska univerza v Mariboru. Kustosa muzeja princa Pavla v Beogradu in umetniški referent prosvetnega ministrstva g. Milan Kašanin, eden prvih raziskovalcev srbske umetnosti napravi dolgo potovanje iz Beograda v Maribor, da nas seznani prihodnji teden s srbsko arhitekturo, kiparstvom in slikarstvom. Obravnaval bo starejšo in novo dobo in sicer na dveh zaporednih večerih (5. in 6. marca) ker mu ne moremo ostati več kakor dva dneva pri nas. Prosimo občinstvo, da poseti predavanja srbskega učenjaka v največjem številu, da s tem dokumentira slovensko kulturno zrellost in predavatelja nagradi z obilnim obiskom za njegovo izredno poštrevnost.

• Aeroklub »Naša krila« v Mariboru priredi v soboto 3. t. m. ob 20. v kinu Apollo propagandno predavanje o zrakoplovstvu s sklopičnimi slikami in filmom. Predava znani pilot g. dr. Stane Rapč iz Ljubljane.

• Koncert moškega zbora »Drave« dne 2. marca. 477

• Dr. V. Kac, zobozdravnik v Mariboru Aleksandrova 22, od 1. marca 1928. zopet redno ordinira. 478

• Petletnica pevskega društva Luna. Te dni je praznovalo pevsko društvo Luna iz Krčevine 5-letnico svojega obstoja. Društvo pod odličnim vodstvom predsednika g. Cvetka in pevovodje g. Horvata, je priredilo tekom prvih pet let 26 veselic in koncertov, ter mnogo izletov v okolico Maribora. Zasluge društva na kulturnem in narodnem polju so velike. Proslavi 5-letnica je prisostvoval tudi prvi pevovodja g. Josip Segula, sedaj strokovni učitelj v Celju.

• Sprememba posesti. G. Gjuro Valjak je prodal posestnikoma g. Tavčariju in Stiklerju za 1.250.000 Din hišo na vogalu Gosposke ulice in Ulice 10. oktobra. Kjer je kavarina Central. — Gospa Elizabeta Matjevič, trgovka v Zagrebu, je prodala za 155.000 Din svojo hišo z vrtom na Zrinjskega trgu št. 9. Josipu Tscharreju zasebniku v Mariboru. Gospod Hainy, posestnik v Mariboru, je prodal posestniku in trgovcu v St. Vidu pri Ptujju g. Tombaku svojo hišo na Zrinjskega trgu št. 6. za 260.000 Din, grad Vilušt ob cesti med Kamnico in Selnici pa je kupil lesni trgovec v Poljčanah g. Magerl.

• Sobotni večer JČ lige. Kakor smo že javili, se bo vršil v soboto ob 20. redni letni občni zbor mariborske JČ lige v mali dvorani Narodnega doma. Letošnji občni zbor bo izredno važen, ker se bo na njem razpravljalo tudi o razmerah v mariborski tekstilni industriji, katero so poplavlili pod firmo Česoslavakov razni dunalski in s. verno-češki Nemci ter nam ustvarili s tem celo nemško kolonijo. Na zborovanje so vabljene odlični zastopniki oblasti in delegati JČ lige iz drugih mest. Predsednik narodni poslanec dr. Pivko bo govoril o predsedniku čeških lig ministru dr. Hodži povodom njegove 50 letnice. Nastopil bo tudi češki orkester. Odbor poziva člane lige in vse prijatelje k polnoštevilni udeležbi.

Obnova srečk

za tretji razred državne razredne loterije samo do 3. marca.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19.

Iz Kranja

— **Gradnja koprškega državnega mosta.** Predvčerajšnjim se je vršila pri ljubljanski gradbeni direkciji javna licitacija za oddajo gradbenih del rekonstrukcije znanega železnega mosta čez Kokro pri Kranju. Gradilo bo ljubljansko gradbeno podjetje «Slograd», ki je zgradilo v Kranju »Jugo« železnicu in Narodni dom.

— **«Casanova» v Kranju.** Kino v Narodnem domu predvaja v soboto 3. marca ob 18.15 in 20.30 uri ter v nedeljo 4. marca ob 15., 17., 19. in 21. uri v filmih «Casanova» s Možuhinom v glavni vlogi.

— **Gledališki oder priredi v petek dne 2. marca ob 20.30 uri znano komedijo «Čigani»** od najboljšega slovenskega humorista Milčinskega. Vloge so v najboljših rokah. Režira Dorc Kern.

— **Še o gozdnem požaru na Trdovniku.** Pogorelo je v celoti 25 hektarjev in ne 25 orolov, kakor je bilo pomotoma poročeno v včerajšnjem poročilu. Škoda je ogromna.

Iz Jesenic

— **Krasen šestdesetletni avtomobil tipa «Renault»** si je nabavil g. Ciril Bajželj, posestnik na Jesenicah v svrhu javnega prometa. Ideja je prav dobra, ker se obeta podjetju zaradi še vedno neugodnih železniških zvez sigurno uspeh. Zlasti za obisk naših planinskih letovišč Mojstrane, Kranjske gore, Bleda in Bohinja, kamor vozijo vlakci s prevelikimi presledki, bo avtomobil redno dovedel.

— **V hotelu «Triglav» na Jesenicah** bo otvoril še dni drogerijo g. Josip Peharec, farmacevt-drogerist. Gospod Peharec je znan široko Gorenjske kot pošten nalcijonist, zato mu želimo pri njegovi samostojni obrti čim več uspeha. V kratkem bo na Jesenicah odprta tudi žarkovalnica, katero otvoril g. Peter Sitar, trgovec na Jesenicah v lastnem lokalu poleg trgovine. Komisijiski ogled se je vršil v soboto s popolnim uspehom za g. Sitarja.

— **Občinski lov.** Julija potече sedanjim najemni rok občinskega lova, katerega ima sedaj v najemu g. Josip Zupan, posestnik na Javorniku za vsoto 6200 Din. Lov občinskega gospodarskega odbora, je bil za leto 1928. oddan g. inž. Kurtu Hoffmannu, direktorju KID kot najvišjemu ponudniku.

— **Predavanja.** Nocoj, 1. marca, ob 20. bo predaval na podlagi filma v kinu Radio, tajnik Aerokluba, g. dr. Rapčič, o razvoju zrakovplovstva. Zelo zanimivo! Vstop dva dinarja.

Iz Trbovelj

— **Škratinka.** Škratinka se je zopet le la širiti. Včeraj so prepeljali v občinsko izolirno učitelja g. Karla Omersa in njegovega šestletnega sinčka, ker sta oba obolela na škratinko.

— **Seja krajevnega šolskega odbora.** 28. t. m. je imel seja krajevni šolski odbor. Med drugim je bila na dnevnem redu oddaja mizarskih del pri novi meščanski šoli, ter vprašanje novega šolskega poslopja na Vodi, Mizarška dela pri meščanski šoli so se oddala najnižjemu ponudniku, mizarju Cestniku iz Trbovelj. Ureditve šolskega poslopja na Vodi je postalo neodložljivo.

Krajevni šolski odbor je bil pozvan od oblasti, da prične z reševanjem tega pečečega vprašanja. Kakor je že znano, je dolžna skrbeti za zgradbo šole na Vodi TPD. in to glasom reverza iz leta 1883. TPD. skuša ta reverz izpodbiti, kar se ji pa ne more posrečiti. Za vsakega lajka je jasno, da reverz drži. Z raznimi protesti je TPD zgradbo nove šole le zavlačevala. Krajevni šolski odbor stoji na stališču, da mora graditi šolsko poslopje glasom reverza TPD in da krajevni šolski odbor v tej zadevi ne more ukreniti toliko časa ničesar, dokler oblasti ne rešijo rekurza, ki ga je TPD vložila proti veljavnosti dotičnega reverza.

— **Konzum mesa.** V Trbovljah se je poklalo v preteklem letu: 26 bikov, 740 volov, 37 juncev, 763 krav, 154 telic, 1292 telet, 2 bivola, 1527 prašičev in 73 kosov drobnice. Dnevno se konsumira v naši občini 4,7 goved, 4,2 svinje in 3,5 telet. Na vsakega prebivalca pride letno 18 kg govejega mesa, v številni svinjino, teletino in mesne izdelke, ki se po večini uvažajo, pride konzum na mesu in mesnih izdelkih na poedinega prebivalca na 30 kg letno. V zadnjem času pa sta se naselila tudi dva konjska mesarja, ki razpečata na obč. tržnem prostoru precejšnjo množico konjetine.

— **Nove cene mesu.** Poglavar sresa v Laškem je izdal naredbi z novimi ravnljnimi cenami za meso. Goveje prvotno meso pitanih volov stane 16 Din kg, drugovrstno, večinsko kravje 10 Din, tretjevrstno meso klobasarič 8 Din. Razglas je nabit na obč. deski in opozarjamo na to probivalstvo.

Iz Ptuja

— **Preganjanje duhovnika po božji volji.** Ptujsko občinstvo, zlasti starejši učenci osnovne meščanske šole, je nemilo presenečena vest, da se je nenadoma poslovil katehet g. Ivan Cilenski, ki je služboval v ptujski stolnici že 13 let kot vikar in si pridobil pri vseh meščanih brez razlike narodnosti in politične pripadnosti zaradi svojega ljubeznivega in mirnega značaja, ker ni poznal klerikalnih hujškarj, ki ubijajo vsako človeško čustvo v našem ljudstvu, splošno priljubljenost. Prav to pa menda ni bilo po volji nekaterim tukajšnjim klerikalnim hujšakem, ki so dosegli, da je bil namah prestavljen za kaplana v Apače, ne da bi prošil za premešitev. Pogrešali ga bodo vsi, zlasti pa šolska deca, ki je izgubila z njim vzornega kateheta in dobrega prijatelja.

— **Devastacija naših nasadov.** Naše mesto je pomorno na svoj čepav majhni, vendar pa krasni park z lepimi drevedmi na obrežju Drave. Z velikim začudenjem pa opazujemo še nekaj dni, da so začeli poridati kstanjev dreved in celo vrsto plant. Ta drevedni plant je dolgo bode v očeh minirane, ki so že ponovno zahtevali njihovo odstranitev, zaradi česar so se vršili v času poslovanja rednega občinskega sveta že komisijoneli ogledi, pri katerih se je pač pristalo na odstranitev par dreves, ki so zakrivala spodnji del okenvenega portala. Glede ostalih dreves

pa je že ponovno sklepal občinski svet, da morajo ostati, kar bi njihova odstranitev pomenjala direktno devastacijo najlepšega drevednega, kar jih ima mesto. Gerent se sklicuje sedaj na soglasni sklep sveta in odobritev bodočega župana ter ni ustavil devastiranja kljub temu, da je pravi temu ugovarjalo tudi ptujsko Opleševalno društvo. Kostanji iz drevedna so se prodali na javni licitaciji posameznim posodnikom, dočim mora mesto za svoje ubože kupovati drva. Vse občinstvo, ki je soglasnega mnenja, da bi se moral park ohraniti v dosedajni svoji krasoti, ogorčeno protestira proti devastiranju.

Gospodarska in študijska potovanja v letu 1928.

V tekočem letu priredi Gospodarski Procvit naslednja potovanja:

1.) Po Balkanu od 4. do 15. aprila. Ljubljana, Zagreb, Beograd, Niš, Caribrod, Sofija, Svilengrad, Carigrad.

Nazaj po Črnom morju v Konstanto, Bukarešto, Subotico, Zagreb in Ljubljano. Stroški za vožnjo v III. razredu brzovlaka, oziroma II. razred parnika, prehrano in prenočišče ter orientacijske vožnje znašajo 4000 Din. Prijave se sprejemajo do 15. maja.

2.) Salzburg - München od 25. do 10. maja. Ogledovanje vseh znamenitosti v obeh mestih Stroški za vožnjo, prehrano, prenočišče, muzeje in orientacijske vožnje znašajo 1500 Din. Prijave do 5. aprila.

3.) Ljubljana - Dunaj - Budimpešta od 1. do 7. julija.

Od Dunaja do Budimpešte s parnikom po Dunavu. Ogledovanje vseh znamenitosti. — Stroški za vožnjo, prenočišče, prehrano, orientacijske vožnje in muzeje znašajo 1500 Din. Prijave do 15. maja.

4.) Italija, Francija, Švica od 16. do 28. julija.

Ogled Milana, Genova, Nice, Marseille, Pariza, Ženeve. Stroški za vožnjo, prehrano, prenočišče in orientacijske vožnje ter muzeje znašajo 3000 Din. Prijave do 15. maja.

Programi in natančnejši podatki se dobe pri družbi «Gospodarski Procvit», Ljubljana, Resljeva cesta 13.

Dopisi

SKOFJA LOKA. Nocoj, 1. marca, ob 20. bo IV. redni občni zbor podružnice Kola Jugoslovenskih sester v Skofji Loki v dvorani mestne hiše z običajnim dnevnim redom.

KAMNIK CM ženska podružnica v Kamniku bo priredila 3. marca t. l. vokalni koncert. Iz prijaznosti bodo sodelovali: pevsko društvo »Lirac«, g. Ciril Vremšak, ga. Fanci Čadeževa iz Ljubljane in gđ. Barica Janžičeva.

KAMNIK Pavovo perje je nataknil »Slovenec« dne 26. t. m. oblastnemu poslancu g. Novaku in okr. odboru SLS v Kamniku. Pripisuje g. Novaku zasluge, o katerih ta niti sanjal ni. Stvar je namreč naslednja: Neka ženska je obvestila kamniškega župana g. Kramarja, da se na mad mostom v Stranjah udrla velika kamna zemeljska plast v strugo Bistrice ter je bil s tem ogrožen mestni vodovod. Župan je o stvari takoj obvestil sreskega poglavarja, ki se je z županom in načelnikom cestnega odbora še isti dan podal na lice mesta. Ugotovilo se je, da je most močno ogrožen ter nuja odponno potrebna. Na zahtevo našega poglavarja g. svetnika dr. Ogrina je moral načelnik cestnega odbora brzojavno zaprositi za komisijiski ogled gradbene direkcije v Ljubljani in tako je prišla zadeva v tek. Merodajni faktorji pa so bili na ta način prisiljeni storiti svojo dolžnost. To je resnica. G. posl. Novak in okr. odbor SLS pa sta pri vsej stvari toliko zasluzila, kakor na tem, da imamo sedaj tako izredno lepo vreme.

ROGAČEC. V nedeljo, 4. marca, ponovi deca sokolskega društva v Rogatcu na splošno željo pravilno igrati »Kraljica Palčkov«. Začetek točno ob 3. popoldne v dvorani gostilne Breznikš. Ker je igra dosegla že pri zadnji vzporeditvi prav lep uspeh, upamo, da nas tudi tokrat posetijo vsi prijatelji.

ORMOŽ. Ormoška čitalnica priredi v soboto, dne 3. marca v dvorani gostilne Skorčič koncert, na katerem nastopi čitalniški pevski zbor, salonski orkester in kvartet Sokola Ormož. Začetek točno ob 8. uri. Zveze z vlakom so ugodne, na kar opozarjamo čitalnici naklonjene okolice.

MURSKA SOBOTA. Dne 16. februarja je vprizoril dramatični odsek Sokola Nestrojev »Lumpaci Vagabund«. Igra, podana pred nabito polno dvorano, je v vsakem pogledu prav dobro uspešna. Zaslugo na tem imajo brez izjeme vsi igralci, ki so se res zelo potrudili. Na splošno željo se igra ponovi dne 1. marca.

Ali ste se že naročili na „Ponedeljek“?

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Gospodarstvo

Proučevanje konjunktura in gospodarska prognoza

Izredno zanimivo predavanje univ. prof. dr. Bilimoviča

Včeraj popoldne je na sestanku društva »Pravnik« predaval univ. prof. gosp. dr. Aleksander Bilimović o proučevanju gospodarskih konjunktur in o gospodarski prognozi. Iz velesnimivih izjavljav gosp. profesorja, ki bodo zanimala tudi širši krog naše gospodarske javnosti, posnemamo naslednje podrobnosti:

V gospodarskem življenju modernih držav opazamo redno ponavljajoče se krize, ki so že v preteklem stoletju dovedle gospodarske teoretike do proučevanja teorije o gospodarski krizi. Opazalo se je, da gospodarskemu vzgonu redno sledita gospodarska kriza in zastoj. Posamezne faze gospodarskih konjunktur so si v mnogih oziirih slične ter predstavljajo ponavljajoče se valovanje. Stari in novejši teoretiki so skušali tolmačiti te pojave teoretičnim putem, vendar so mislili predvsem le na krize in ne na celotni potek konjunktur — gospodarskega cikla. Te teorije si v mnogih oziirih nasprotujejo. Temu se ni čuditi, kajti znanstveniki so predvsem hoteli ugotoviti končni vzrok gospodarskih kriz; toda gospodarski proces je pluralističen, dočim je teorija abstraktna.

Praksa si je našla druga sredstva, ki bolj ustrezajo gospodarskemu življenju. Na ameriških tleh se je najprej pričelo simptomatično proučevanje gospodarskih konjunktur, ki je privedlo ekopomsko vedo na novo pot, ki obeta veliko uspeha. Ze l. 1903. je bil v Zedinjenih državah ustanovljen privatni statistični urad, ki je naročnikom stalno poročal statistične podatke in nekaj gospodarskih barometrov. Praktični uspehi te informativne službe so dovedli do tega, da je leta 1917. ustanovila hawardska univerza poseben inštitut za znanstveno proučevanje konjunktur. Ameriškiemu vzgledu so kmalu sledile druge države. Slični inštituti so bili ustanovljeni v Angliji (1922), v Franciji (1923), v Nemčiji (1926), v Italiji, Avstriji, Švici, Norveški in Rusiji. Povsod so spoznali veliko praktično važnost takih inštitutov, katerih namen je, diagnosticirati gospodarsko konjunkturo in nuditi gospodarskim krogom čim točnejše prognoze o bodočem razvoju gospodarske konjunktur.

Društvo narodov, ki bi moralo zbirati in sumirati podatke posameznih inštitutov, je v tem pogledu še malo storilo. Šele l. 1926. je bil ustanovljen pri Društvu narodov konjunktur — statistični komite, ki je pričel izdajati redne publikacije in gospodarske barometre. Z nepričakovano naglico so se po vsem kulturnem svetu pričeli razvijati ekonomski laboratoriji, v katerih se proučuje pulzacija gospodarskega življenja in ki dajejo precej točne konjunkturne diagnoze in prognoze.

Temelj simptomatičnega proučevanja konjunktur predstavljajo različni indeksi, po katerih se more ustvariti sodbja o splošnem stanju konjunktur. Za točno proučevanje je potrebno seveda več indeksov, kajti skupni indeksi ne more dati točne slike, dočim potrebuje diagnosticiranje zelo občutne indekse. Hawardski inštitut je prvotno računal 50 indeksov, pozneje 24, nato 12, slednji pa se je omejil na 6 indeksov, ki jih je uvrstil v tri skupine. Gibanje teh skupnih indeksov označuje inštitut s pomočjo krivulj A, B, C. Krivulja A nam kaže stanje špekulacijskega trga (predvsem gibanje tečajev delnic in kliringa newyorških bank); krivulja B nam kaže stanje poslovnega trga (produkcija, trgovina, blagovne cene), krivulja C pa stanje denarnega in kapitalnega trga (obrestna mera).

Gibanje teh krivulj kaže podobno valovanje. Dvigu krivulje A sledi dvig krivulje B in končno dvig krivulje C. Prav tako sledi padcu krivulje A padec krivulje B in končno padec krivulje C. Iz gibanja teh krivulj, ki so očistene vplivov gospodarsko — strukturnih in žezijških sprememb, se more s precejšnjo gotovostjo ugotoviti bodoča smer gibanja posamezne krivulje in bodoči razvoj gospodarske konjunktur.

Obdelava statističnih podatkov in analiza zbranih indeksov je zelo težavna. Vse to delo se vrši na podlagi matematično statističnih teorij, predvsem najnovejših teorij o korelaciji. Najprej se vsakomesečni ali letni statistični podatki preručajo v indekse, iz katerih je treba izločiti vse one komponente, ki ne izvirajo iz konjunktur — nih sprememb (sekularne spremembe, sezonske variacije). Le na podlagi teh očiščenih indeksov in krivulj, ki nam kažejo edino ciklično — konjunkturne fluktuacije z dodatkom vpliva slučajnih činiteljev (letina, poplave, katastrofe itd.) je mogoče ugotoviti diagnozo stanja gospodarske konjunktur in prilično točno prognozo bodočega konjunkturnega razvoja. Ni treba še posebej omenjati, da je pravočasno publiciranje takih ugotovitev izredne važnosti za ves poslovni svet.

Metoda, po kateri se ugotavlja prognoza, je zelo komplicirana. Iz spremembe ene krivulje se matematičnim putem izračunava najbolj verjetna sprememba druge krivulje, pri čemer se upošteva na podlagi dolgoletnih izkušenj ugotovljeno časovno razmerje istih faz posameznih krivulj. Kakor kaže izkušnja, se na tej podlagi izračunana prognoza le malo razlikuje od pozneje ugotovljenega dejanskega stanja.

Da dokazuje ogromno važnost proučevanja gospodarskih konjunktur in prognoz, je g. predavatelj navedel nekaj tipičnih primerov. Pokazal je n. pr. dve krivulji o gibanju cen prašičev: prva je bila izračunana, druga pa ugotovljena na podlagi dejanskih cen. Izračunana krivulja se z neverjetno točnostjo ujema s krivuljo dejanskih cen. Take prognoze o bodočem razvoju cen se računajo za mnogo mesecev vnaprej.

Konjunkturna politika zaznamuje v Ameriki že znatne uspehe. Ugotovitve inštitutov so tam podlaga gospodarske politike in je že uspešno tem potom znatno zmanjšati konjunkturne fluktuacije, kar je seveda za gospodarstvo velike koristi. V splošnem je potek konjunkturnega cikla naslednji: V prvi fazi oživljenja se efektivni tečajji dvigajo, dočim so blagovne cene še dalje zelo nizke, obrestna mera pa minimalna. V fazi vzgona kažejo efektivni tečajji maksimum, blagovne cene naraščajo, narašča tudi obrestna mera. V fazi finančne in kreditne napetosti padejo efektivni tečajji silno navzdol, dočim dosežejo cene višek in se obrestna mera da-

lje dviga. V fazi krize dalje padajo efektivni tečajji, rapidno pa nazadujejo tudi cene, dočim doseže obrestna mera svoj maksimum. Končno opazimo v fazi zastaja počasno dviganje efektivnih tečajev, dočim dosežejo cene svoj minimum; obrestna mera pa prične padati. Valovanje efektivnih tečajev, cen in obrestne mere, se podobno razvija, vendar časovno različno. Najprej se pojavi preokret v gibanju konjunktur pri efektivnih tečajjih, pozneje šele pri cenah in končno pri obrestni meri. Ta časovna razlika znaša 5 do 11 mesecev.

Proučevanje konjunktur bi bilo izredne važnosti tudi v naši državi. Sicer so statistični podatki pri nas še precej pomanjkljivi in se pozno objavljajo, vendar bi se dal pri dobri volji tudi pri nas ustvariti tak inštitut, ki bi mogel mesečno publicirati našim razmeram prilagojene konjunkturne indekse. Tak inštitut bi mogel s sodelovanjem gospodarskih korporacij, Narodne banke in drugih bank, ministrstva za trgovino in industrijo ter finančnega ministrstva in končno s sodelovanjem borze dela in Osrednjega urada za zavarovanje delavcev zbrati potrebne podatke za izračunavanje indeksov Zagrebške zbornice, ki je že lani sprožila to vprašanje. računata, da bi za prvo leto vzdrževanje inštituta stalo le kakih 120.000 Din. Seveda bi se moralo vodstvo tega zavoda poveriti preizkušenim strokovnjakom, kajti pri tem ne gre za enostavno kopijo, temveč za smiselno aplikacijo oreizkušenih metod. Glavno pa je objektivnost in ake je pričakovati le od univerzitetnih strokovnjakov, ki bi presodili stanje in stavili prognoze brez stranskih interesov.

— **Pobiranje oblastnih taks na opojne pijače.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani nam poroča: Dne 29. februarja se je vršil v zbornični posvetovalnici sestanek interesentov, na katerem se je razpravljalo o pobiranju oblastne takse na opojne pijače. Poleg interesentov se je udeležil posvetovalnega oblastni odbor gosp. dr. J. Adlešič z oblastnim finančnim referentom gosp. I. Sircem. Posvetovalanje je otvoril zbornični predsednik gosp. Ivan Jelčin, ki je v daljšem nagovoru pojasnil težak položaj trgovine in obrti z ozirom na nove oblastne davčine in navajal za glavni povod, da so te davčine tako občutne, da se jih zadrževanje samo ene opojne pijače, ki dohajajo v konzum iz trgovske prometa, ne pa tudi onih, ki se na deželi skuhajo prosto vsaki danjatev in prihajajo v konzum tihotapskih potom. Za njim je zbornični konzulent gosp. Zagar našel glavne pričebe glede nove oblastne doklade na opojne pijače in posebno podčrtaval potrebo, da se prično te doklade pobirati šele od dne, ko zadobe predmetne uredbe obvezno moč, ker bi pobiranje nazaj bilo praktično jako težavno, če ne naravnost nemogoče. Nato se je razvila debata, v katero so posegli med drugimi g. Gregorc, Meden, Novakovič, Bolaffio, Lavrenčič in predsednik Zveze gostilničarskih združenj gosp. Kavčič. Koncem debate je oblastni odbor gosp. dr. Adlešič v daljših izjavljanih pojasnil stališče oblastnega odbora in obljubil, da bo oblastnemu odboru tolmačil želje in težnje interesentov.

— **Delovanje zagrebške podružnice Državne hipotekarne banke.** Po podatkih ravateljstva glavne podružnice Državne hipotekarne banke v Zagrebu je do konca februarja podružnica odobrila na svojem področju za 60 milijonov Din posojil, dočim znašajo vloge nekaj nad 50 milijonov Din.

— **Akcia vojvodinskih bank za popolno borzo v Novem Sadu.** Udrženje vojvodinskih bank je predložilo finančnemu ministru predstavko, v kateri prosil, da bi ministru odobrilo novosadski blagovni in efektivni borzi trgovino z devizami in valutami. Kot utemeljitev te prošnje navaja Udrženje, da je nakup in prodaja deviz na beograjski in zagrebški borzi zvezana z znatnimi stroški. Glede na velik obseg prometa z inozemstvom je tudi devizni promet v Vojvodini znaten.

— **Definitivna stilizacija uredbe o komercializaciji državnih železnic.** Čiji odbor za izdelavo uredbe o komercializaciji državnih železnic se bo te dni ponovno sestel ter bo še enkrat proučil dosežaj zaključenih material. Izdelal bo definitivno stilizacijo uredbe, ki bo potem predložena prometnemu ministru.

— **Sprememba uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin ter o delovnem času.** Kakor poročajo iz Beograda, je novi minister za socijalno politiko gosp. Čeda Radović, skladen s predloženimi načrti uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin ter o reguliranju delovnega časa, in sicer na podlagi iznesenih zahtev naših gospodarskih organizacij in organizacij delojemalcev. Sprememba uredbe bo poverjena posebni komisiji.

— **Opozorilo lastnikom sedemodstotnega investicijskega posojila.** Ker 3. kupon 7 % investicijskega posojila v kratkem zastara, se opozarjajo lastniki teh obveznic, da je ta kupon mogoče vnovčiti le do 15. marca, in sicer pri blagajnah finančnih ustanov in pri podružnicah Narodne banke.

— **Občni zbor Gremija trgovcev, Kamnik.** se bo vršil 11. t. m. v restavraciji »Oset« v Domžalah in ne kakor smo pomotoma poročali v Farniku.

— **Stanje Narodne banke 22. februarja.** (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju od 15. februarja.) Aktivna: kovinska podlaga 410,5 (— 9,2), saldo raznih računov 799,6 (— 64,6), posojila na mehanice 1312,7 (— 3,5), lombard 271,7 (— 2,5), nasiva: obrok bankovcev 539,7 (— 62), državne terjatve 448 (+ 134,4), obveznosti po žiru 685,1 (— 172,9), razne obveznosti 288,7 (+ 20,7).

— **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Ugljivki sprejema do 8. marca ponudbe za dobavo kolesnih delov (Radsätze). Do 6. marca sprejema ekonomski oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani ponudbe za dobavo viakov (pozorj so na vpogled pri tem oddelek vsak delavnik od 10. do 12. dopoldne); strojni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema ponudbe za dobavo plošč iz klobučevine (pozorj so na vpogled pri tem oddelek) in direktija državnega rudnika v Brezi ponudbe za dobavo riža, pil in bukovega oglja. Direk-

cija državnega rudnika v Brezi sprejema do 8. marca ponudbe za dobavo kolesnih delov (Radsätze). — Dne 9. marca se vrši pri upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo platna za zavijanje tobaka. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

29. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Tečaj deviz so ostali v glavnem nespremenjeni. Zaradi pomanjkanja privatne ponudbe je morala celokupno potrebo kriti Narodna banka.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda ponovno nekoliko popustila, vendar je bila tendenca v tem papirju ob zaključku borznega sestanka zopet čvrstejša. Promotna se je trgovala po 445 (včeraj 452) in kasa po 444. V ostalih državnih papirjih je bila tendenca dalje čvrsta. Investicijsko je bilo zaključeno po 91,50, agrarne pa so notirale 57,5 — 58,5. Tečaj bančnih vrednot so ostali v glavnem nespremenjeni. Prašedion se je nekoliko okrepila na 882,5 do 890 brez zaključka, Narodna pa je notirala 6350 — 6500. Industrijski papirji so bili bolj zanemarljivi. Zaključki so bili v Gutmannu po 230, v Slavoniji po 14 in v Tvornici vagonov po 53. Večje notirajo 140 do 142, Trbovlje pa 515—525.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22,89, Berlin 13,57 — 13,60 (13,585), Bruselj 0 — 7,93, Budimpešta 9,929 — 9,969 (9,944), Kih 1093,5—1096,5 (1095), Dunaj 8,0015—8,0315 (8,0165), London 277,15 — 277,96 (277,55), Newyork 0 — 56,85, Pariz 0 — 223,82, Praga 168,2 — 169 (168,6), Trst 300,16—302,16 (301,16).

Zagreb. Amsterdam 0 — 22,89, Dunaj 8,0015 — 8,0315, Berlin 13,57 — 13,60, Bruselj 0 — 7,93, Budimpešta 9,929 — 9,969, Milan 300,04 — 302,04, London 277,15 — 277,96, Newyork 56,75 — 56,95, Pariz 222,82—224,82, Praga 168,2 — 169, Curih 1093,5 — 1096,5, Trst, Beograd 33,125 — 33,425, Dunaj 263,50 — 269,50, Praga 55,85 — 56,15, Pariz 74,20 — 74,50, London 92,085—92,285, Newyork 18,85 — 18,91, Curih 363 — 365; dinarji 33,10 — 33,60.

Curih. Berlin 124,05, Newyork 519,85, London 25,3475, Pariz 20,435, Milan 27,49, Praga 15,39, Budimpešta 90,775, Bukarešta 3,19, Sofija 3,755, Varsava 58,225, Dunaj 73,20, Beograd 9,1325.

Elekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135 — 0, Prašedion 880—0, Kreditni zavod 165 — 0, Večve 135 — 0, Kranjska industrijska 820 — 0, Ruše 265 — 280, Slavnica 56 — 0, Šešir 125 — 0.

Zagreb. D r ž a v n e v r e d n o t e: Vojna škoda 444 — 445, kasa 444 — 445, za april 447,5 — 448, za maj 451 — 454, za december 470 — 475, investicijsko 91,5 — 92, agrarne 57,5 — 58,5; bančne: Hipo 65 — 66, Poljo 18,5 — 19, Kreditna 90,5 — 91,5, Prašedion 882,5 — 890, Srpska 142 — 0, Ljubljanska kreditna 135 — 140, Narodna 6350 do 7500, Etno 205 — 215, Jugo 96,25—96,51, industrijske: Gutmann 220 — 230, Slavka 105 — 117, Slavonija 13,5 — 14, Narodna sumška 16 — 0, Sečera 525 — 540, Union Osijek 240 — 260, Ljevaonica Osijek 160 do 188, Tvornica vagonov 52,5 — 54, Večve 140 — 142, Danica 140 — 142, Drava 510—0, Trbovlje 515 — 525, Dubrovačka 420 — 440.

Iz novosti državne licejske knjižnice v Ljubljani

(Priobčujo dr. Joža Glonar.)

- Adresse der zu Wien versammelten Erzbischöfe und Bischöfe an Seine k. k. apostolische Majestät. Wien 1867. (II 41.441.)
- Baltzer R.: Theorie und Anwendung der Determinanten. Leipzig 1881. (41.481.)
- Bartlett C. A. H.: Italy and the Jugoslavs. Paris 1919. (44.658.)
- Berlio, Tretje, za štiri in večrazredne obče ljudske šole. Sestavil A. De Micheli. Trieste 1920. (44.743.)
- Böhm L.: Geschichte der Stadt Weisskirchen. Ung. Weisskirchen 1905. (43.621.)
- Budilović A.: Pč o slavjanskim prvo učitelja Kirila i Metodija. Vrnjača 1885 (41.69.)
- Cies H. v.: Der Gebrauch der Blende in der Photographie. Halle a. S. 1919. (41.348-92.)
- Cyrano de Bergerac, S.: Lettres d'amour et lettres satiriques. Paris 1920. (44.682.)
- Cok I. M.: Le pacte de Rome. L' Italie et sa morale. Paris 1919. (II 41.409.)
- Daneš L.: Karistudien in Australien. Prag 1916. (II 44.578.)
- Dugandžić M.: Българска сфера. Београд 1922. 44.681.
- Eucken R.: Ueber die Bedeutung der aristotelischen Philosophie für die Gegenwart. Berlin 1872. (41.485.)
- Freilmann A.: Die hebräischen Inkunabeln der Druckereien in Spanien und Portugal. Mainz 1925. (II 42.208.)
- Gedenkbücher der k. u. k. Kriegsmarine. Pola 1910. (41.321.)
- Grgešević I.: Umetni obrt. Zagreb 1926. (II 44.594.)
- Hartmann F.: Das Alter der finnisch-germanischen Berührungen. Leipzig 1925. (II 42.678-1.)
- Hetzner K.: Die Reichenauer Glossen. Halle 1906. (43.462 — Bb. 7.)
- Hubschmid J. U.: Zur Bildung des Imperfekts im Frankoprovenzalischen. Halle 1914. (43.462 — Bb. 58.)
- Iz srpske srpske književnosti. Preneo i sastavio M. M. Vasić. Београд 1922. 44.752.
- Jeremić I. N.: Materino delo za Boga in domovino. V Gorici 1896. (41.309.)
- Jirák K. B.: Das internationale Musikfest. Prag 1924. (44.754.)
- Klemperer V.: Zur französischen Klassik. Potsdam 1924. (II 45.116.)
- Kolm M.: Zemlja Srba. Hrvata, Slovenaca. Buenos Aires 1918. (II 41.423.)
- Kovačić Fr.: La Styrie Paris 1919. (II 41.408.)
- Lamprecht K. & R. Kötschke: Über historische Grundkarten. Gotha 1900. (41.391.)
- Lehren, Die des Judentums. Berlin 1925. (44.501.)
- Lo Gatto, E.: Saggi sulla cultura russa. Napoli 1923. (42.875-1/3.)
- Malonica H.: Führer durch das k. k. Staatsmuseum in Aquileia. Wien 1910. (44.783.)
- Mémoires sur l' Albanie. Paris 1919. (II 44.550.)
- Meyer Ed.: Geschichte des alten Aegyptens. Berlin 1887. (44.625 — 1/1.)
- Mitteilungen des k. k. Kriegsarchivs. Wien 1876. (41.396.)
- Moldenhauer P.: Die Abtrennungsberechnungen in Deutschland. Berlin 1920. (II 42.021-2.)
- Nielsen L. Chr.: Tysk Stil og Aand i den danske Bogtrykkerkunst. Mainz 1925. (II 42.208.)
- Ortslexikon der Länder der ungarischen Krone. Budapest 1892. (II 41.421.)
- Panorama der österreichischen Monarchie. Pesth 1840. (II 44.596.)
- Petitionen der Serben und Slowaken vom Jahre 1861. Wien 1862. (44.646.)
- Poske Fr.: Die Naturwissenschaften am humanistischen Gymnasium. Leipzig 1926. (II 43.381.)
- Ratzenhofer G.: Die Kritik der Intellektuellen. Leipzig 1902. (41.474.)
- Ritter G.: Die Idee der Staatsräson. Leipzig 1925. (II 42.678-1.)
- Schmid E. v.: Das französische Generalstabswerk über den Krieg 1870/71. Berlin 1903. (41.400.)
- Semenov V.: Die Schlacht bei Tsuschima. Berlin 1907. (44.676.)
- Stanojević St.: Наши владари. Београд 1927. (II 44.549.)
- Stojadinović M. M.: Немачки булет. Београд 1912. 44.667.
- Sturzenegger K.: Serbien am Jahresende 1915. Dunkle Tage. Zürich 1918. (41.350.)
- Sahazarov A.: Tokarski noževi. Zagreb 1927. (44.671.)
- Tkalac L.: Успомене из младости у Храстови. Београд, 1925-6. (41.328 — 187, 194.)
- Ursyn - Pruszyński S.: Japanische Berichte über die Kämpfe, die zur Einnahme der Landfestungen von Port Arthur führten. Wien 1909. (41.349.)
- Velte A.: Erzherzog Johanns Feldzugs-erzählung 1809. Wien 1909. (44.623.)
- Wirth A.: Deutschlands wirtschaftliche Expansion und überseische Bestrebungen. Berlin 1920. (II 42.021-2.)
- Zanotti - Bianco, U. L.: Italia e la questione d' Oriente. Reggio - Calabria 1912. (41.376.)

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw). FRANKFURT (428 m 4 kw). LANGENBERG (468 m 25 kw). STUTTGART (379 m 4 kw). PRAGA (349 m 5 kw). LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw). ZAGREB (310 m 0.7 kw). BRNO (441 m 3 kw). DAVENTRY (492 m 12 kw). VARŠAVA (1111 m 10 kw). STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw).

Četrtek, 1. III.

BERLIN 20.30: »Ah, kako varljivo«: enodejanka. — 1. Verdi - Bassi: Fantazija o Rigolettu. — 2. »Soprog«: komedija. — 3. Smetana: Svatbene scene. — 4. »Samec«: burka. — 5. Mascagni: Prijatelj Mirko.

FRANKFURT 20.15: Večer nasproti. (Glasba in recitacije.)

LANGENBERG 18: Večerni koncert. 19.50. Debussy: »Pel in Melisanda«: opera v 5 dejanjih. (Prenos iz kölnske opere.)

STUTTGART 20.15: Prenos programa iz Frankfurt.

PRAGA 19.30: Simfonični koncert Češke filharmonije. — 1. Dvořák: V naravi. — 2. Golobček: simfonična pesnitev. — 3. Dvořák: Kolednice. — 4. Čajkovskij: Simfonijski št. 6. v H - molu.

LONDON 20.15: Schumannove pesmi. 20.45: Koncert vojaške godbe. — 1. Coates: »The Merry-makers«: uvertura. — 2. Raff: Rikaudin. — 3. Pesmi ruskih ciganov. — 4. Sousa: Suita. — 5. Francoske in španske pesmi. — 6. Nougues: Quo vadis. — 7. Pesmi ruskih ciganov. — 8. Friedmann: Slovenska rapsodija. — 9. Myddleton: »The Leeks«.

ZAGREB 19.30: Prenos programa iz Prage. BRNO 19.30: Prenos programa iz Prage. RIM 20.40: Audranova opera »Lutka«.

DUNAJ 19.40: Violinski koncert. — 1. Bach: Suita za flavto in godalni orkester. — 2. Schubert: Pet nemških plesov. — 3. Juan: Pet melodij.

Petek, 2. III.

BERLIN 21: Moderni molstri glasbe. — 1. Hindemith: Kvartet, op. 22. — 2. Bartók: Kvartet, op. 7. Nato pastirski motivi.

FRANKFURT 20: Prenos programa iz Stuttgarta. Obrazci nove flamske umetnosti. (Orkester, solisti in recitacije.)

LANGENBERG 18: Orkestralni koncert. 20.15: E. Hardt: »Norec Tantriss«: drama v 5 dejanjih.

STUTTGART 20: Simfonični koncert filharmonijske orkestra. — 1. Händel: Vodna glasba. — 2. Mozart: Koncertna arija za bas. — 3. Schrecker: Komorna fantazija. — 4. Mahler: Otroške žalostinke. — 5. Reger: Baletna suita.

PRAGA 19: Smetanova opera »Braniborci« (Prenos iz narodnega gledališča v Pragi.)

LONDON 20.15: Schumannove pesmi. 22.35: Klavirski koncert. — 1. Ravel: Vodomet. — 2. Debussy: Katedrala. — 3. Stravinskij: Etuda v Fis - molu. — 4. Schubert - Liszt: Skrilanček. — 5. Chopin: Scherzo v Cis - molu.

ZAGREB 20: Prenos opere iz Narodnega gledališča v Zagrebu.

BRNO 19: Prenos Smetanove opere iz Prage.

RIM 20.45: Vokalni instrumenti koncert. DUNAJ 20.15: H. Holberg: »Ljubezni in prevara«: veselica v 3 dejanjih.

VARŠAVA 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz filharmonije.

STOCKHOLM 20: Drama in glasba. Nato komorna glasba.

Sobota, 3. III.

BERLIN 20.10: Bellini: »Mesečnica«: opera v 4 dejanjih.

FRANKFURT 20.15: Narodne ciganske in moderne kabaretna pesmi. Nato mešan večer.

LANGENBERG 20.15: Zabaven večer. Med drugim melodrama »Der Rhein, der Wein und die Mädelein« (Premijera.)

STUTTGART 20.15: Mešan večer. (Orkester, solisti in recitacije.)

PRAGA 21.30: Klavirski koncert. — 1. Dvořák: Poetična občutja. — 2. Chopin: Balada v G - molu.

LONDON 20.15: Schumannove pesmi. ZAGREB 20.35: Staroitalijanska in starofrancoska glasba.

BRNO 20: Bulgarski večer. — 1. Uvodno predavanje. — 2. Narodne pesmi. — 3. Bojov: Poezija. — 4. Narodne pesmi. — 5. Proza Bojova. — 6. Bulgarske pesmi.

RIM 20.45: Donizetti: »Pilača lubežni«.

DUNAJ 20: Ibsenova drama »John Gabriel Borkmann«.

VARŠAVA 20.30: Operetni večer.

STOCKHOLM 19.45: Pesmi in recitacije. Nato koncert orkestra in solistov.

Ali ste se že naročili na „PONEDELJEK“?

Arkadij Averčenko:

Redar Sapogov

Jaitskemu policaju Sapogovu je policijski ravnatelj poveril ugodno, njegovi razumosti primerno nalogo, da nadzoruje vse v njegovem okolišu stanujoče žide in ugotovi, ali res izvršujejo roko delstva, ki so jih bili prijavili. Kakor znano, daje židom le izvrševanje kakoga rokodelstva pravico do bivanja v divni prirodi Jajte.

Dobil je nalogo, da nadzoruje te pretokane Semite takole: vsak žid mora na mestu — v navzočnosti Sapogova — izdelati kak predmet svoje stroke in s tem dokazati, da ne vodi čuleče policije za nos.

»A zelo moraš paziti!« je poučil okolišni nadzornik redarja Sapogova, »zakaj židje bi te utegnili prekaniti!«

»Židje mene?« Teža ne bodo doživeli.

In Sapogov je odšel.

»Dobro jutro!« je pozdravil Sapogov, ko je stopil v atelje mladega Abrahama Goldina. »Poslušaj, bratec... tvoje rokodelstvo... hm... menda delaš isto kakor doslej... a?«

»I zakaj pa ne bi?« se je začudil Abraham Goldin. »Jem, hvala Bogu, kruh

z maslom. Saj veste, gospod policijski nadzornik, to je stroka, ki dopušča — če jo pravilno izvršujete — da človek je kruh z maslom. Ha, ha, ha! Na vaše zdravje!«

»A-a-a...« je hrknil Sapogov, prestopaje s pete na peto. »Nu, bratec... to mi moraš dokazati! Obstat je danes odredila strogo nadzorstvo nad židi.«

»Zakaj ne?« se je Abram podvil za odgovorom. »Takoj napravim milostivemu gospodu fotografijo, da se bo gospod sam vase zaljubil!... Prosim! bi gospoda, da sede. Tako, prosim! Glavo nagnite nekoliko, pogled vam sme biti malo inteligentnejši!... Usta, prosim, zaprite! Zaprite vendar usta! Ne kremžite obraza, kakor da bi vas boleli zobje! Zastran nosu, prosim, če se morete premagati — ne dotikajte se ga z jazykom. Potem, kadar končam, lahko zmažite vse prste v nos, zdaj pa morate držati roki ob prsti. Prosim, ne ganite se! Dajte zdaj obrazu začuden, kulturni izraz! V tem trenutku napravim posnetek! Gotovo! Hvala! Zdaj lahko napravite z nosom, kar vam je drago!«

Sapogov je vstal, zadovoljno pretegnil svoje močeno nede in se radovedno priključil aparatu.

»Nu, vzemi ven!«

»Kaj... kaj naj vzamem ven?«

Iz življenja in sveta

Amerika zopet odpira vrata

Urad za naseljevanje inozemcev v Washingtonu je te dni objavil najnovejšo kvoto za priseljevanje v Ameriko. Te kvote veljajo od julija naprej.

Celotna kvota se je znižala v primeru z zadnjo, za 11.000 oseb, vendar so nekatere države sedaj na boljšem kakor lani. Največjo izgubo je morala utrpeti Nemčija, ki bo prihodnje leto prikrajšana skoro za 30.000 izseljencev. Zato pa so zvišane kvote za Anglijo in Irsko, ki smeta poslati v Ameriko skoraj 32.000 ljudi več kakor lani. Za Italijo, kateri je dovoljen neznan prirastek 2100 duš, za Nizozemsko in tudi za Rusijo.

Na podlagi letošnje kvote se sme vseliti od 1. julija 1928. do 1. julija 1929. v ameriške Zedinjene države 153.865 oseb.

Otrovno črtalo

V Konstanci na Bavarskem je kupilo neko kmečko dekle nedavno v mali podeželski parfumeriji črtalo za ustnice. Večkrat si je z njim pobarvala ustnice brez neugodnih posledic. Nesreča pa je hotela, da je baš prošlo nedeljo, preden je šla k maši, zopet vzela črtalo v roke in si pobarvala ustnice, ki so pa imele neznan ranico.

Cez nekaj ur je začutilo dekle strašne bolečine. Od česa izvira, ni vedel povedati nihče. Dekle so oddali slednjič v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da si je dekle zastrupilo kri z otrovnim črtalom. Injekcije niso zalegle nič in mlado, nečimerno kmečko punico so položili čez dva dni na mrtviški oder.

Dojenček v kovčegu

Na veliki državni cesti, ki drži iz nemškega mesta Marburga v Siegen, je našel neki delavec, ki se je vračal domov z dnevnega dela, napol odprt kovčeg, iz katerega je prihajalo otroško vkanje. Stopil je bližje in je s presečenjem ugotovil, da je otroka nekdo odložil ob cesti. Delavec ni niti za trenutek pomišljal, kaj naj stori. Vzel je kovčeg in otroka ter nesel oboje domov svoji ženi.

Ko je ta odprla in natančno preiskala kovčeg, je našla v njem dva zavitka. V enem je bilo pismo, v katerem se je neznanec obračal na najditelja otroka s prošnjo, naj se deteta usmili. V drugem zavitku je bil sveženj bankovcev, ki predstavlja v naši valuti 52.000 Din. Zraven je stala pripomba, naj prinese najditelj čez leto dni otroka na mesto najdbe, kjer ga čaka nova sreča in novo presenečenje. Delavec in njegova žena sta vzela otroka v roko in se nadejala, da se jima bo čez leto dni javil otrokov oče ali pa mati.

Doktorska skušnja na nosilih za bolnike

Izredno mero samozatajevanja in hrabrosti je pokazal neki francoski dijak, ki je študiral v Ženevi medicino. Nekaj tednov pred diplomskim izpitom, ko se je pripravljaj za zaključno in obenem glavno skušnjo, je medicina povzvil avtomobil, baš ko je hotel zjutraj v megli prekoračiti ulico. Poškodbe so bile težke. Vozilo mu je strlo desno bedro nad kolenom, natrlo mu je lobanjo in zlomilo dve rebri. Takega so prenesli v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da bo zdravljenje trajalo vsaj šest mesecev.

Medicinc pa ni bil istega mnenja kakor šef - zdravnik in je imel potrpljenje samo dotlej, da ga je minila vročina zaradi zadobljenih ran. Med tem je pridno študiral za diplomatski izpit. Ko je prišel dan skušnje, se je dal naložiti na nosila ter odnesti v predavalnico ženevske univerze, kjer so se vršili izpiti. Medicinc je bil obvezan na treh mestih, a ker je bil presiromašen, da bi mogel študirati eno leto, je izjavil, da bo delal skušnjo brez odloza. Tako je fant izročil svojo doktorsko disertacijo, ki je bila aprobirana, na kar je sledila še ustna skušnja, ki je mnogo težja

od pismene. Celi dve uri je bil pacijent na žerjavici. Po dveh urah je bila skušnja končana in medicinc so odnesli izžupanega iz dvorane. Zato pa je bil drugi dan obveščen, da je preстал zdravniško skušnjo z odličnim uspehom, kar bo z ozirom na njegovo stanje posebej zabeleženo v analih ženevskega vseučilišča.

Led se je udril pod vozom

Kmet Režei iz okolice Vrbskega jezera pri Celovcu je spravljaj pred nekaj dnevi domov drva. Hlancu, ki je naložil poln voz, je naročil, naj zapelje zaradi krašje poti kar čez jezero, ki je bilo pokrito z ledom. Voznja z doma v gozd je tekla gladko. Nazaj grede, ko je bil voz visoko natovoren in močno obremenjen, pa se je pod konji naenkrat udril led in vozilo se je začelo že udirati v vodo. K sreči je imel hlapec toliko prisotnosti duha, da je konje bliskovito obrnil v drugo smer ter speljal živali in voz iz nevarnosti na suho. Da ni bil hlapec tako ostroumen, bi bil izginil on, konj in vozilo v jezerskih globinah.

Predavatelj s slabotnim glasom

Znani holandski zdravnik in proučevatelj seksualnih pojavov dr. van der Velde je imel v Berlinu predavanje, med katerim je prišlo do burnih prizorov. Predavanje samo na sebi je bilo sicer dobro, toda prireditelj je govoril s tako tihim glasom, da ga poslušalci v srednjih in zadnjih vrstah sploh niso slišali. Začeli so riniti proti ospredju, nazadnje so navalili na podij in kričali, naj jim vstopnino vrnejo. Predavatelj je padel iz koncepta in je ves v zadregi nehal predavati. Mučnemu prizoru je napravil konec slučajno navzoči psihijater dr. Magnus Hirschfeld, ki je pričel namesto avtorja brati rokopis predavanja.

Mikadova zlata kočija

Letošnje zasedanje japonske zbornice je otvoril mladi japonski cesar Hirohito z velikanskim bliscem. Baš dan pred otvoritvijo parlamenta je minulo leto dni od smrti pokojnega cesarja, njegovega očeta, in doba žalovanja je bila pri kraju. Zato se je Hirohito pokazal v paradni uniformi in je nastopal po vseh predpisih kompliciranega ceremonijela.

Pred palačo zbornice se je pripeljal mladi cesar v zlati kočiji — med tem ko je imel njegov oče navado, da se je vozil z avtomobilom. Za Hirohitom je jahalo spremstvo na konjih, ki so bili vsi v zlati opremi. Sledili so diplomati, velikansko število komornikov in slug. Japonski parlament še ni videl tolikega sijaja. Ta dogodek pa je bil poseben še v nekem drugem oziru. Hirohito je prečital prestolni govor prvič po letu 1900., odkar je japonska zbornica zaman čakala besede iz ust svojega vladarja.

Moderna raztava ženskih nog v tramvaju

Tat odličnega pokolenja

V Budimpešti je policija aretirala srednješolskega profesorja dr. Antona Pilsyja, sina ministerjalnega svetnika in člana znane budimpeštanske rodbine, ki je imel dostop v najboljše družabne kroge. Dr. Pilsy je bil zelo čislani družabnik in redko je minil dan, da ne bi bil povabljen v kakšno boljše družbo. Vsak poziv pa je porabil, da je kaj izmaknil. Kadar se je kje pojavil, je zmanjkal plašč, nakit, ročna torbica ali kak sličen predmet. Profesor je ukradene reči zastavil, okradencu pa je poslal zastavni listek. Pri nekem dineju so ga končno zasačili ter izročili policiji. Detektivski so ga aretirali na priveditvi, kjer so gostom zmanjkale denarice, ki so se našle v profesorjevem žepu. Podoba je, da ga bo moralo za nekaj časa miniti veselje do kleptomanije.

Ameriški dvboj v Budimpešti

V stanovanju nekega prijatelja se je v Budimpešti ustrelil 22letni slušatelj medicine Kornelj Meszlenyi, Prepeljali so ga v zelo nevarnem stanju v bolnišnico. Policija je dognala iz pisma, ki ga je Meszlenyi zapustil svojemu prijatelju in iz Meszlenyjevih izpovedi, da gre za slučaj ameriškega dvboja.

Meszlenyi in neki drugi njegov prijatelj sta se zaljubila v isto dekle. Da ne bosta drug drugemu v nanoto, sta se dogovorila, da se mora tisti, ki bo potegnil višjo karto, v teku pol leta ustreliti. Zrebi je določil ta konec Meszlenyju. Pred nekaj dnevi je preiel od svojega tekmečka, ki se nahaja zdaj v inostranstvu, pismo, v katerem ga je ta ponovno opozoril na dogovor. Medicinc bi imel še tri mesece časa, a ni imel več moči, da bi vzdržal ta rok. V pismu prosi prijatelja, v katerega stanovanju se je ustrelil, naj mu ne zameri, da si je izbral baš njegov dom za samomor; doma, v bližini matere, te moči ne bi imel. Meszlenyjev brat je napežev komornik in osebni tajnik madžarskega primasa.

Vlak, ki ga vodita norca

Iz belgijskih Ardenov je privozil te dni neki potniški vlak v Namur celo uro pred določenim časom in ne da bi se ustavil na devetih vmesnih postajah, kakor bi moralo biti po voznem redu. Tako vlakovodja, kakor kurjač sta odgovarjala na začudena vprašanja namurskega postajnega načelnika tako zmešano, da so takoj opazili, da sta znorela. Odpravili so ju v blaznico. Med potniki je vladala strahovita panika, več žensk in otrok se je zvijalo v krčih. Vse se čudi, da se ni zgodila še kakšna hujša nesreča.

Striček Sam ne more biti sam

Osobito med franko - ameriški pogajanji glede carinskih pristojbin se je poudarjalo, da Unia lahko živi brez drugih dežel, češ, to je edina država na svetu, ki ima vsega doma: skoro nemejeno količino sirovin, prirodne sile, delavstvo. Ali sedaj je izšla proslula knjiga America dependent or independent? V njej je W. C. Redfield, bivši trgovski tajnik ameriški, razvidno dokazal, da so USA v gospodarskem oziru navezane na inozemstvo. Telefon, elektrika, linolej, preproge, obutev, lan, volna, popotne torbe in mnogo drugega blaga — vse to je odvisno od tujih plodov. Brez uvoza torej teh potrebščin ni mogoče kriti. Hudo se moti, kdor meni, da Amerika v vnanjih deželah išče samo banan, čokolade ali kave. Pisec navaja dejstvo, da že samo za ieklarstvo ameriški obrt uvaža štirideset vrst blaga iz 57 različnih dežel. Za izdelavanje električnih žarnic se zateka k petim zemljanom in daljnim otkom. Amerika, kjer se proizvaja največ prečiščenež nikla ter izdeluje ogromno kositrnih posod, nima

onole ploščo! Litograf se je sklonil nad ploščo in Sapogov mu je gledal preko rame.

»Kako pa pišeš? Ali je tako prav?«

»Na plošči pišem z desne na levo, na posetnici se bo pa pravilno pokazalo.«

Sapogov je globoko zajel sapo. »Ne, tako nikar! Nočem, bratec, ne slepariti! Piši po krščansko!«

»Saj pravim, da bo krščansko. Da pa to dosežem, moram pisati narobe.«

Sapogov se je zasmel. »Moraš? Tako? ... Ne, bratec, ne boš! Piši pravilno z leve proti desni!«

»Bože moj! Kaj pravi gospod? Odti-sek bo v tem primeru vendar narobe!«

»Piši, kakor se spodobi!« je strogo ukazal Sapogov. »Ne boš me imel za norca!«

Litograf je skomignil z rameni in se je sklonil nad ploščo.

Cez deset minut je držal Sapogov posetnico v rokah in čital z namršeni obrvmi: »vogopaS čivomiskaM levaP.«

Težko breme mu je leglo na dušo.

»Takoo? In to naj bom jaz? Zdal raz-umemo! Da, takih stvari ste židje zmogli! Imeniten rokodelce si! Zapom-nim si te! Jutri zjutraj boš izgnan! V štiri in dvajsetih urah ...«

Ko je Sapogov odhajal, je bil njegov

»Takoo... In to naj pomeni, da sem jaz takšen? Izvrsten fotograf si! Zdal kaže razumemo, kaj uganjate ...«

»Kaj razumete?« se je prestrašil Zid. Redar ga je jezno pogledal.

»Hinavec si! Poslušaj: jutri boš iz-gnan! V štiri in dvajsetih urah odtod!«

Sapogov je stal pred kamnotiskarno Davida Sepeloviča in njegove oči so se sumljivo pasle po čudnih deskah in ploščah, ki so ležale razmetane po vseh kotih.

»Dobro jutro,« ga je Sepelovič vljud-no pozdravil. »Kako je s cenjenim zdravjem?«

»Kakor vedno, in ti? Kakšno roko-delstvo izvršujete?«

»Litograf sem. Izdelujem karte, po-setnice, zaročne objave, poročna na-znanila, vabila in tudi osmrtnice.«

»To moraš dokazati!« je rekel Sapogov nezaupno, »ukaz je tak.«

»Z največjim veseljem! Pri tej priči natisnem posetnico milostivega gospo-da. Kako je cenjeno ime? Pavel Maksi-movič Sapogov? Samo trenutek! Ta-koj ga zapišem na ploščo.«

»Kam greš?« se je vzmernil Sapogov. »Ne, bratec, to moraš napisati v moji prisotnosti!«

»Kakopak, v vaši prisotnosti! Na

domačega cina ter uporabla nad polovico svetovne produkcije te kovine. Zedinjene države posedujejo najprostranejši in najbolj opremljeni delavnice za svilo, pa se v njihovih mejah ne pridela niti funt sirove plodovine. Tudi znatne zaloge raznih živil prihajajo od sosedov in tujcev. Nihče živ se ne more ponašati, da lahko prebije brez svojega bližnjega, tudi ujec Samuel ne!

Mussolinijevo zanimanje za mnogočlanske družine

»Agenzia Stefani« poroča, da je obdaril italijanski vladni predsednik že okoli 1300 družin, ki imajo najmanj po deset otrok. Izdal je v ta namen približno pol milijona lir denarja, ki mu ga v ta namen pošiljajo bogati posamezniki in podjetja. Mussolini porabi vsako priliko, da se spomni starišev, ki so se jim rodili trojčki ali četvorčki itd., s poklonitvijo kakšne svoje fotografije z lastnorodnim podpisom, s kakšno brzojavko ali s pismom.

Zola in naša kri

25 letnica smrti znanega francoskega romanopisca je napolnila zbornico v Sorbonni z večstočlavo množico. Obenem je izšla v Parizu prava knjižna spominov pisateljeve hčerke »Emile Zola par Denis le Blond Zola chez Francois Bernouard, Paris 1928.« Gospa Deniza, pisateljica hči, je žena najboljšega poznavalca Zolajevih del in urednika njegovih spisov, gospoda Mauricea Le Bloda, ki vodi uradni francoski »Journal Officiel«. Knjiga prinaša prvič v javnost ganljivo zgodbo »Dr. Pascalija«, zadnje Zolajeve knjige.

50 letni pisatelj se je zaljubil na letovišču v mlado mlinarjevo hči, s katero je imel hčerko in sina. Privržan je moral to skrivnost pred zvesto ženo, s katero ni imel otrok. Po pisateljevi smrti je žena posnovila otroke kot edine zakonite dediče. Za nas pa so najbolj zanimivi rodbinski podatki o pisatelju. Zolajev ded je bil sin Napoleonovega častnika, Dalmatince, ki ni znal niti dobro francoski. Dedova žena, Nicoleta Bondioli, je bila Grkinja s Krfa. Tedaj je Zola slovanskega pokolenja. To krvno sorodstvo ga je menda približalo romantiku Turgenjevu, ki je toliko storil za razširjenje Zolajeve slave v slovanskem svetu.

Kratka sreča

Malo mestce Zoppot, nemško morskopolje, se je razvnelo ob poročilu, da je podedoval njegov mešanec, neki Rudkovski, milijone v Ameriki. Dedič je kazal vsem ljudem brez izjeme Drazdanske banke, ki mu je nakazala pet milijonov dolarjev na račun velike dedščine kot prvi obrok. Mož je postal čez noč slaven. Boga taši so mu z veseljem posodili več tisoč mark. Rudkovski je obdaroval vsakega reveža in je delil darila. Obiljubljen je mestu 600.000 dolarjev za zgradbo bolnice, ki bo nosila njegovo ime. Magistrat je svečano otvoril stavbo, ne da bi čakal na denar. Rudkovski je položil temeljni kamen.

Minili so tedni. Dolarjev ni bilo. Neki upnik se je naveličal čakanja in si je izposodil pri policiji plačilni nalag. Rudkovski je prijazno izjavil sodnemu uradniku, da dedščine sploh ni. Vse si je izmislil, da bi lahko živil par dni milijonsko življenje. Lažibogataš je romal v ječo in Zoppot, ki bi rad postal »severni Monte Carlo«, se je klavrno osmešil.

Spanje ni vedno koristno

Mnogi mislijo, da se organizem z obilnim spanjem krepi in regenerira ter si dajejo potuho ter spe po 9 ali celo 10 ur na dan. Če bi vprašali zdravnika, kaj pomeni tako dolgo spanje, bi dobili odgovor, da je to znak čisto navadne lenobe.

Zavod za znanstvena raziskovanja človeškega zdravja v Parizu je dognal, da predolgo spanje nele da ne koristi organizmu, marveč da mu naravnost škoduje. Predolgo spanje slabši človeka fizično in duševno. Pravilno je, da spi

človek 7 do 8 ur dnevno, so pa ljudje, katerim zadostuje celo samo pet ur spanja. Toda čas med 5. in 8. uro je individualna zadeva posameznika dočim velja za nad 8-urno spanje splošno pravilo o njegovi škodljivosti.

Največ je vredno spanje sredi noči, to je okrog polnoči. Zato greše proti svojemu zdravju vsi tisti, ki mnogo ponočujejo, hodijo pozno spat in lenuharijo podnevi, mesto da bi spali ponoči.

Neslaven konec znamenitega zoba

V neki stari rečni strugi v Nebraski so odkrili pred šestimi leti zob, ki se je obdal takoj z gloriozno imenitnostjo. Kajti ni šlo za nič več in nič manj nego za zob opičnega človeka, za nekakšen vmesni tip med človekom in opico ki je živel v nebraskih pragozdovih davno pred naselitvijo in nastankom sedanjih 100 odstotnih yankeejev. Tako vsaj so trdili nešteti ameriški profesorji, ki so najdenino raziskovali in nedavno tega so jih v tem mnenju utrdili še angleški učenjaki, ki so prišli nalašč zaradi zoba v celi komisiji v Ameriko.

Dokler se ni našel nerodnejši ki je z radovednim nosom napravil gloriozno konec. Ta nerodnejši je bil William Gregory, uradnik Ameriškega muzeja v New Yorku. Mister Gregory si je kupil nekega dne železniško karto do kraja kjer so zob našli in je začel z raziskovanjem na svojo pest. Ni trajalo dolgo, da je našel na istem mestu nov zob popolnoma sličen prvemu. S primerjanjem in poizvedovanjem je pa v še krajšem času dognal da so pastirji pred šestimi leti na tem mestu zaklali tolstega — pračička (Sus domestica) ki nima z opicami nobenega opravka in z ljudmi seveda še manj kvečemu ž njihovimi želodci. Tako so dognali izvor znamenitega »vmesnega tipa«, za katerega so v amerškem časopisu prelili toliko bridkega črnila.

Govoreči film

V New Yorku se je osnovala družba, ki ji je namen ekspluatirati izpopolnjeno iznajdbo govorečega filma. Družbo tvori 23 največjih ameriških kinematografov, med njimi 12 takih, ki so v New Yorku. Obratni kapital znaša 3 milijone dolarjev.

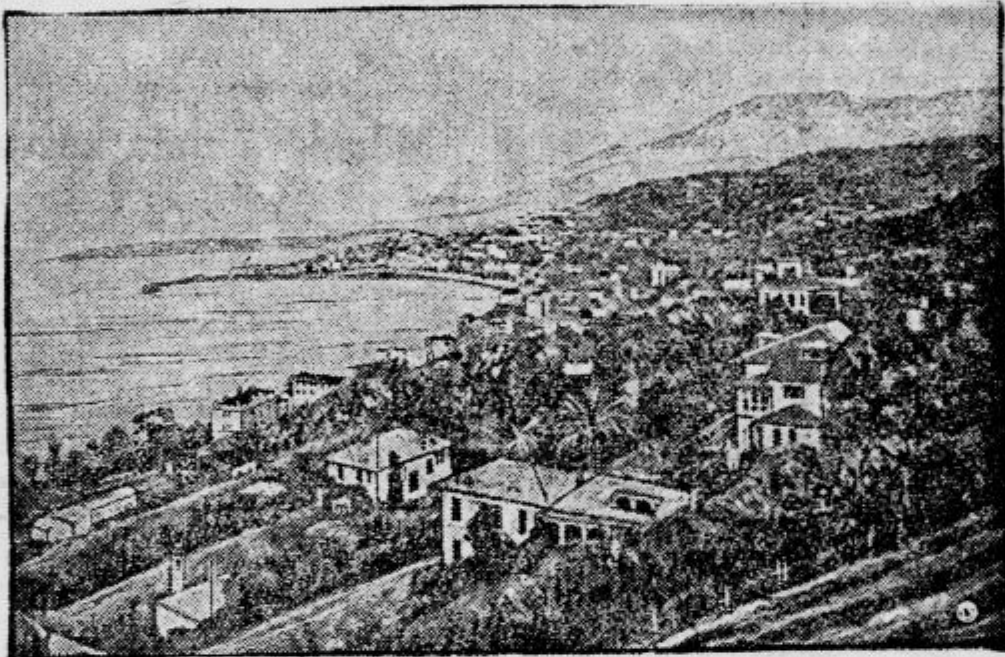
Družba se je pogodila z enim izmed največjih ameriških filmskih podjetij, da ji bo izdelovalo govoreče filme, ki prekašajo vse, kar so doslej izumili v tej stroki. Režiranje takšnih filmov je težje nego pri navadnem snemanju, to pa zato, ker režiser ne sme govoriti, temveč mora voditi igranje s kompliciranimi optičnimi znamenji.

Predor pod gibraltarsko ožino

Spanila se je odločila, da prične v najkrajšem času zgradnjo že dolgo nameravanega predora pod gibraltarsko morsko ožino, ki bi spajala Evrope z Afriko. Vlada je pozvala Francijo, naj bi se udeležila tega dela. Angleška bi imela nekaj kontrolne pravice nad predorom. Delo je projektirano na 5 do 6 let stroški bi znašali 330 milijonov pezet Predor bo dolg 48 km. med temi jih bo 32 pod morskim dnem. Najnižja točka bi ležala 396 metrov pod gladino. Železniška proga, ki bo vodila skozi predor bo zvezana s prago iz Feza v Tanger, ki so jo otvorili pred kratkim.

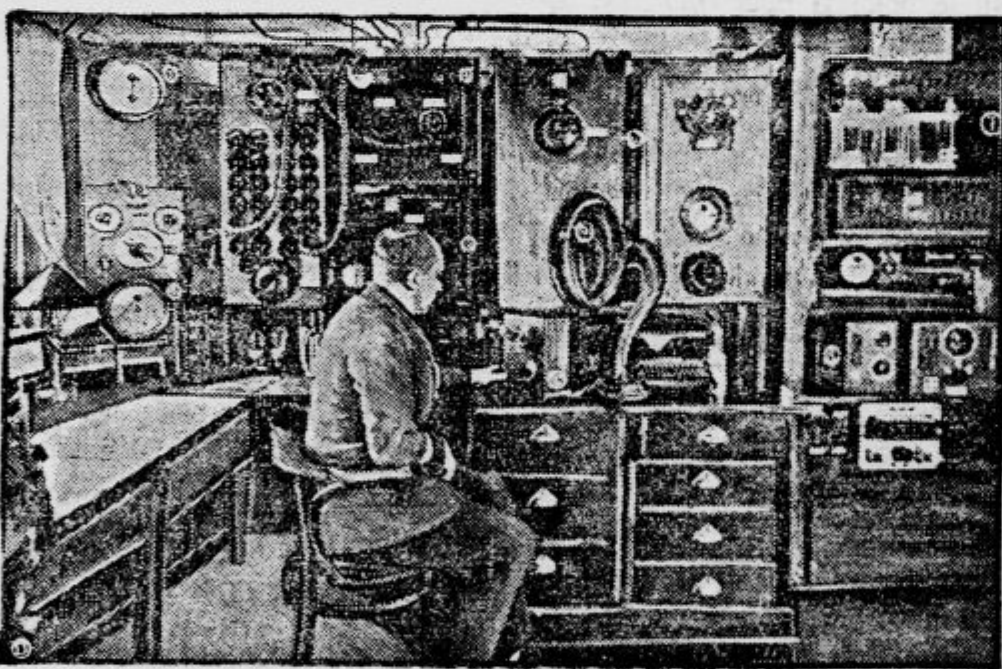
Reja nevidnih povzročiteljev bolezni

Nekateri povzročitelji bolezni, n. pr. povzročitelji koz, stekline, ošpic, kuge na gobcu in na parkljih so tako majhni da jih ne opazimo niti skozi najmočnejši drobnogled. Rejo teh nevidnih škodljivcev so smatrali do danes za nemogočo. Toda nekemu berlinskemu bakteriologu, dr. Hansu Loewenthalu, se je to sedaj posrečilo. Loewenthal je

Pogled na francosko Rivijero

Cilj hrepenenja vsakega z denarjem dobro podkovane Evrope je v sedanjih mesecih francoska Rivijera, kjer se zbira najodličnejši svet ter uživa blagoslov zgodnje pomladi. Naša slika prikazuje divno obalo rivijere pri Mentonu. V ozadju vidimo Cap Martin, s katerega je diven pogled na Mentone in na Monte Carlo.

Telefonski razgovori med morjem in kopnim

Paroplovna družba »Hamburg Amerika Linie« je uvedla na svojih velikih parnikih, ki vozijo med Evropo in Ameriko, brezžične telefonske razgovore. Naša slika prikazuje notranjostno telefonsko centrale za potnike na velikem parniku »New York«.

dobrodušni obraz ves mrk ob bolesti nezasužene žalitve.

»Vogopas,« je mrmral težko dihaše, »vogopas čivomiskam levap...«

Stari Lajba Bukus je sedel v vrtnem nasadu in se je preživil s posebnim izumom, ki je vzbujal pozornost štehtalcev... Bil je to čudovit strojček z dvema odprtinama. V eno si vrgel novega pet kopejk, iz druge pa je padel košček v barvan papir zavite čokolade. Mnogo dečkov je prav dobro vedelo, da se dobi taka čokolada tudi brez aparata v vsaki trgovini, vendar pa je baš ta naprava mikala njihovo zvedavost...

Sapogov je pristopil k staremu Lajbu in ga je lakonično vprašal: »Čui, ti si rokodelce. Kaj pa delaš prav za prav?« Starec je uprl svoje rdeče obrobline oči v redarja in je odgovoril: »Čokolado delam.«

»Kako jo pa delaš?« je vprašal Sapogov, nezaupno ogledujoč čudni stroj. »Kaj se pravi, kako? Tako!... Tukaj vržeš pet kopejk v aparat, tam pa skoči čokolada venkaj!«

»A, kaj, ti lažeš!« je rekel Sapogov. »To vendar ne more biti!«

»Zakaj ne bi moglo biti? Lahko je! Takoj boste videli. Tako!...« Starec je privlekel iz žopa novce in ga je vr-

gel v odprtino. Ko je iz druge odprtine skočil košček čokolade, se je Sapogov zvil od smeha in navdušeno vzkliknil: »Kako je neki to mogoče? O, ti ljubi Bog! Kako pa je to, starec?« Njegov začuden pogled je kakor pričaran obvisel na aparatu.

»To je tak stroj,« je dejal starec in skomignil z rameni, »saj vidite?«

»Stroj, to je res, hm... stroj,« je odvrnil Sapogov. »A kako nastane čokolada? Novce je vendar iz bakra, trd, čokolada pa je sladka in mehka! Kako more iz trdega novca priti tako okusna stvar?«

Žid je s svojimi rdeče obrobline očmi otipaval redarja; nato je počasi pobesil obrvi.

»Elektrika in kislina. Kislina raztopi in elektrika izpremeni stvar, nato jo pa sune vzmet skozi odprtino.«

»Nu, nu, nu,« je kimal Sapogov. »Česa si ljudje ne izmislijo! Le delaj, stari! To je dobro rokodelstvo. Delaj za svoje zdravje!«

»To tudi delam!« je dejal starec.

»Delaj, stari! Tole, bratec, to je umetnost! To ni vsakemu dano! Zdravstvuj, stari! Ha, ha, ha!«

Kar pa je storil redar po teh besedah, si je mogoče tolačiti le z njegovim občudovanjem in spoštovanjem do

skrivnosti narave in do globin človeške vede: s prijateljsko kretnjo je ponudil starcu — roko.

Drugi dan sta Sepelovič in Goldin s prvim parnikom zapustila mesto.

Izvršujo svojo službeno dolžnost je prišel Sapogov, da ju spremi. »Za vaju, podleža, nimam srca,« je rekel, dobrodušno stresaje glavo. »Samo enega žida poznam, ki živi brez sleparije, vsi drugi so sleparji. Če bi ti, bratec, pošteno delal čokolado ali kaj drugega, bi te pustil pri miru. Če pa — Vogopas Čivomiskam Levap — nu, kaj sem pa hotel s teboj?...«

Na Bledu želimo v lo

od 10 do 12 sob s nameštajem in vso oskrbo za bodočo sezono ali eventualno za vse leto. — Ponudbe z označbo cene pod »L. 154« JU. GOSLOVENSKO RUDOLF MOSSE A. D. BEOGRAD.

eksperimentalni s povzročitelji ptičjih koz, ki jih je gojil na tkaninah, ki so hle z njimi okužene. Iz dejstva, da so živali, ki jih je ufriral z gojenim virusom takoj in r-žko oboljele je sklepal, da so se nevidne klice v kulturi pomnožile. Virus pa je deloval tudi v največji razredčenosti. Ti Loewenthalovi uspehi so seveda največje važnosti za medicinsko vedo, ker navajajo imunizacijo pri omenjenih boleznih na nova pota.

Lahi za svojo posebno modo

V Rimu se je osnoval centralni zavod za modo, ki mu je namen propagirati posebno italijansko žensko modo in osvoboditi Italijo v tem oziru francoskih vplivov. Misel ni več tako nova. Že pred leti je skušal Finzi v Milanu ustvariti oblačila za mlada dekleta po Bellinijevih načrtih Fortuni v Benetkah je s svojimi oblekami prodrl tudi v inozemstvo.

Francosko modo v Italiji grdo gledajo baje zaradi nespodobnosti. Posebno cerkveni krogi hrupijo proti njej; papež je dal v cerkvi sv. Petra razdeljevati podobice, ki kažejo, kako bi se morale ženske oblačiti za cerkvene praznike. V Rimu je hotela tvrdka Coenova pred leti uveljaviti modo po starorimskih modelih in se je zanašala pri tem na pomoč s strani dvora. Toda to modo so strokovnjaki hvalili, — nato pa so nanjo pozabili.

500letnica švedskega parlamenta

Svedski parlament — Riksdag — se pripravlja na proslavo svojega petstoletnega obstoja. Za to priliko bo izdala monumentalna knjiga, ki jo sestavi poseben odbor zgodovinarjev. Po dobi Vikingov, ki so poznali samo majhne krajevne zbornice, je narodni junak Engelbrekt zbral dne 6. januarja 1435 v Arbogu prvi Riksdag, v katerem so bili zastopani plemiški, duhovski, meščanski in kmečki stan. Riksdag je že sedaj začel s pripravami, da se proslava l. 1935, čim veličastneje posreči.

Praktični protialkoholizem v Švici

Švicarski abstinenti delujejo na vso moč, da bi izrinili produkcijo alkoholnih sadnih mostov z razširjevanjem brezalkoholnih. Neka bernska družba, ki izdeluje takšne mošte, si je omislila posebne sterilizacijske aparate, tako zvane »topove za sladke mošte« ki vozijo od kraja do kraja in so na razpolago vsem interesentom za podobno produkcijo. Ta miroljubna artilerija izkazuje velike uspehe, kajti v mali Švici so lansko leto pridelali več sto tisoč litrov najrazličnejših brezalkoholnih pijač iz sadja. Te pijače so zelo zdrave, ker vsebujejo veliko vitaminov in 13 do 16 odst. naravnega sladkorja, tako da jih ni treba posebe sladiti. Ves ta sladkor gre pri alkoholnih sadnih mostih v nič.

Židovska republika v Sibiriji

Sovjetska vlada je ponudila ruskim Židom, da se naselijo v Vzhodni Sibiriji ob reki Amur. To ozemlje je tako veliko kakor Palestina in živi na njem le 25.000 domačinov, čeprav je tam prostora za 1 milijon ljudi. Moskovska vlada namerava tam naseliti 35.000 židovskih rodbin in ustanoviti samostojno židovsko republiko. Kongres židovskih poljedelcev, ki je nedavno zboroval v Minsku, je sprejel vladni predlog. Za naselitev vsake židovske rodbine v Priamurju se računa po 2000 zlatih rubljev. Ruska vlada si ne upa židov več naseljevati v Krimu in v Tavrijski guberniji, ker so se pojavila občutna nesporazumljenja med židovskimi kolonisti in ruskimi kmeti ter je prišlo že do čestih pobojev. Kmetje zamerijo sovjetom, da naseljujejo žide na najrodovitejša mesta, Ruse pa pošiljajo v

Samo dobra prehrana Vas napravi zadovoljne

Kadar ste razburjeni, trudni ali slabo razpoloženi, je temu edini razlog, da vaše telo ni zadostno hranjeno. Ni dosti da telo sprejme v sebe dovolj ne količine hrane, marveč je potrebnost, da ta hrana odgovarja raznim potrebam telesa. Običajni hrani čisto manjkajo vitamini ali drugi važni elementi ki so neophodno potrebni za stvarjenje in vzdrževanje zdrave in telesne energije.

Ako se doda

OVOMALTINE

vaši dnevni hrani, dobi vsaka jed polno hranljivo vrednost — »OVO. MALTINE« so po vsem svetu poznane kot hrana, v kateri so koncentrirane vse potrebne hranljive sestavine, v razmeri, potrebni za dobrobit telesa.

Dobite jih v vseh lekarnah, drogerijah in poljskih delikatessah za ceno od 100 gr Din 18.50, 250 gr Din 36.25 in 500 gr Din 63.25.

Zahtevajte zastojni vzorec, sklicujoč se na ta list, od

Dr. A. Wander, d. d. Zagreb

Sibirijo. Vrh tega preskrbi te židovske kolonije ameriško društvo za podpiranje židovske kolonizacije, ruski kolonisti pa od svoje vlade ne dobe nikakih podpor. Sovjeti so bili prisiljeni, da ustavijo naseljevanje židov na jugu in jim ponudijo zemljo v Priamurju ob mandžurski meji.

Razni narodi o slonu

V praškem mestnem svetu je neki mestni svetnik v dokaz kako se od gotovih strani porablja vsaka primerna in neprimerna prilika za razpravo o demokraciji, navedel sledečo anekdoto. Ako bi se zastopnikom posameznih narodov dala naloga, da na predmet »slon« napišejo poljubne razprave, bi napisal

Anglež: Kako sem ustrelil slona. Američan? Kako sem ustrelil največjega slona.

Francoz: Življenje in ljubezen pri slonih. Intimna opazovanja.

Nemec: Kulturno-zgodovinski pomen slona do 30 letne vojne. V dveh delih, bogato ilustrirano.

Avstrijec: Spomini starega slona na Burgtheater.

Ceh: Slon in demokracija. Kak naslov bi dal razpravi Slovenec, naj pogode čitatelji sami.

× Kanada, glavni odjemalec Unije. Med tem, ko je v prvih osmih mesecih leta 1927, Velika Britanija, dotlej poglavitna odjemalka pri Združenih državah, izvozila za 525 milijonov in pol dolarjev raznovrstnega ameriškega blaga, ga je Kanada kupila za 544 milijonov. New York Sun podčrtuje to činjenico ter vidi v njej znak velikanškega finančnega prospeha v Kanadi.

× Budilke so krive! Neki newyorški zdravnik je objavil te dni na naslov izdelovalcev instrumentov odprto pismo, v katerem trdi, da so sedanje budilke s svojimi ropotajočimi mehanizmi krive mnogih živčnih bolezni. Priporoča jim, naj bi v bodoče v zvezi s fabrikanti ur izdelovali samo budilke s svirajočimi budilnimi napravami. Tako, kakor je danes, pa ni nobeno čudo, če dobivajo nevrologi čim dalje večjo klientelo.

Pohod na konjih iz Pariza v Cannes

V Franciji so zadnje čase postale moderne ženske na konjih. Pet takih Amazonk vidimo na naši sliki. Dame jezdijo za stavo iz Pariza v Cannes, razdaljo, ki je dolga 900 km.

× Franc Jožef je umrl. V Klausenburgu je umrl v 93. letu starosti Franc Jožef, vrhovni poglavar unitarske verske sekte v Rumuniji, Madžarski, Angleški in Ameriki. Bil je 73 let duhovnik, 67 let poročen in 52 let unitarski papež. S pokojnim cesarjem Francem Jožefom ga je vezalo poleg istoimenosti tudi prijateljstvo.

Naročila in vse dopise, lističe, je malih oglasov, je pošljal na Oglasi od delok Jutra, Ljubljana. Prejeto 4. Feb. št. 2492

Mali oglasi, bi služijo v porredovalne in socialne namene oblikovanja, vaka bareda 50 par - Najmanjši zrak Die 5 - Priloga za tifo Die 5

Ure pristojbine je uparla ti obnem s naročilem, a car na oglas se probajo Čekovi račun pošla kra nica ljubljana, št. 1812

Oglaš

Gornji delov
Industrijske ter povzrajne vseh vrst šivilje sprejema M. Peterlin, Sv. Petra c. 23, št. 6. 9079

Postelne vložke
Hilne, nudi sajencej ter iste sprejema v popravilo prva ljubljanska izdelovalnica vložkov Andrievič, Strojnice, Ljubljana, Koroškega ulice 34. 7117

Motorna vozila

Plat Turino
posreduje avtomobil, malo vožen, v zelo dobrem stanju, poceni prodaja Peter Šupšič, Ljubljana 7. 6015

Nov Ford
1927, s 16 volak, 1500 km, vožen, ugodno prodaja M. Kramar, Kamnik. 7030

Knjige

Vse četrtletje
dobavino 6 izbranih in izdanih revij za ceno 80 Din. - Bralni kroček, Ljubljana, Selenburgova ul. 7. 7111 - telefon 2837. 6502

Službo dobi

Natakarico
sprejema v posteno, sprejemni takoj. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7049

Učenca
ki ima veselje do trgovine s barvami, sprejema takoj. Odkriva v hiši. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7029

Službo obč. tajnika
in občinskega tajnika razpisuje občina Rakov. Bečič, tajnik na se obrne glede službenih pogojev osebno ali pisмено s priključitvijo znamke za odgovor na naslov Anton Juvančič, Ljubljana, Rakov št. 23. 6988

Knjigovodja
perfektnega v svoji stroki ter v znanju arhivirane knjige, nemškega in češkega jezika, absolventa gimnazije, v vedno praktično sprejemamo na industrijsko kemikalijo na Hrvaškem. Reflektiramo na stalnega, v vsakem oziru rešnega in postojnega. - Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 6935

Učenko
pridno in posteno, sprejemamo v trgovino mest. biskupa. - Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 6910

Več dobrih ključavničarjev
vseh vrst in izdelavajo orodja, sprejemamo v tovarno in v vsaki stroki. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 6545

Ključavničarskega mojstra
sprejemamo kot družabnika. Potrebno nekaj kapitala in lastna kakovost. Na razpisni listi opredeljena vsa delavnica s vsemi potrebnimi stroji in inventarjem. Stanovanje na oglasni oddelku Jutra. 6545

Učenko
sejeme v delikatno trgovino Raher, Ambrožev trg št. 9. 7030

Kavarn. natakarico
sprejemamo v Veliko kavarno v Mariboru. 7132

Provizij. zastopnik
sprejemamo dobro plačane provizije in stenotipistino. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7085

Zagarja
vseznaka in treznega, samske, vojaškega, daljšega praksa, sprejemamo v venski. Stanovanje in hrano v hiši. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7065

Soferja
sprejemamo kot novemu tovarnemu in osebemu avtomobilu. Biti mora izkušen mehanik (strokovnjak), ki zna sam popravljati, brez pomoči, soliten, siguran vozač, s dobriimi spričevanji. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7080

Službo zdraviliškega tajnika, obč. tajnika in redarja
razpisuje županstvo občine Bled s dne 1. aprila. - Prosimo je vložiti do 10. marca 1928. Informacije pri županstvu. 7085

Stenotipistino
posreduje in ura, zmota, popolnoma arhivirane in nemške, sprejemamo s 1. ali 15. aprilom. Ose, ki obvladajo tudi francosko in se izvešajo v knjigovodstvu, imajo prednost. Plaša 2500 Din. Oferte na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Manifaktura 1010". 7105

Trgovsko vajenico
sprejemamo. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "A. B. 13". 7136

Dobrega krojača
sprejemamo za izdelavo damskih konfekcije. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Solidne". 7124

Avto tapetnika
sprejema takoj Bruno Belantič, Sv. Jerneja c. 23, št. 6. 7070

Italijansčino
poučuje in konverzira prevajamo ročno. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7073

Nemščino
angleščino, francosčino, italijansčino in klavir poučuje in konverzira prevajamo ročno. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7120

Prodaja
poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7073

Vreče
nove in rabljene vseh vrst ter juto za embalažo ima vedno v zalogi MIRKO MLAKAR, Ljubljana, Slomkova ul. 11. 7097

Trgovino
s mehanizmi blagom - v majhnem mestu, kjer se lepo razvija industrija - prodam s vsem blagom in dobriim inventarjem. Cenji poudarila na oglasni oddelku Jutra. 6910-a

Drva
vseznaka parkirna odpadki od fage ter mehka hrva po niski ceni dostavlja na dom. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 96

Trboveljski cement
vsaak dan sveži, v papirnatih vrečah in TRAVEZER, nudi Fr. Stupica, Selezina, Ljubljana. 6564

Pozor!
V vsakem petem paketu po 1/2 kg zdravstvene sladine kave, ki je izvrstna kvaliteta, se nahaja tudi še 3 Din v gotovini. Za prejem - Viktor Jare. 4715

Pekarno
ugodno prodam, Pojačala daje Viktor Nedug, Maribor, Frankopanova ulica 9. 7135

Morvoz
spago kupi največje di. rektivo v tovarni Mahanica, vrvarna Sinkovec Grosuplje. 901

Najlepša drva
Cebina Wolfova ulica 1/11. 7111

Kolo
skoraj novo in moderno opremljeno, poceni prodam. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7032

Otroški voziček
prodam. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7064

Sokojski krog
dobro ohranjen, prodaja Kumer, Dolenska cesta št. 4. 6981

Krojaški stroj
"Singer", malo rabljen, radi napriliče prodam. Naslov pove oglasni oddelku Jutra. 7087

Lokal s stanovanjem
šelim Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "15. marec 1928". 7122

Velik vrt
dam v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7078

Trgovino
s mehanizmi blagom, v prometnem kraju v znanem, takoj v najem. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Pro-met 20.000". 7115

Kot poslovodja
ali ališna, s vojo kavcijo, pri kakem solidnem in rentabilnem podjetju, oštrima s udeležbo s sodeovanjem in kapitalom, šeli vsotipiti bivši višji bančni uradnik s splošno trgovsko naobrazbo. Cenjene ponudbe pod šifro "Sigurnost 86". 7086

Prodajalka
učestnica, izučena mešane stroke, šeli nastopiti takoj - gre nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Poestnikova hči". 7106

2000 Din
plašam takoj onem, ki mi predstavi službo skladničnika, vratarja ali kaj ališnega. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7130

Lisičje, polhove kože
in vse druge od divjačine kupuje in zanj-ljivo dobro plača D. Zdravil, Ljubljana, Florjanska ulica št. 4. 67

Vsakovršno zlato
kupuje po najvišjih cenah. Černe - juvelir Ljubljana Wolfova ulica 3. 98

Mleka
večjo množino rabim skoraj vsi leži. Ponudbe na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Pastiriziran". 7051

Akvarij
palmo, pisalno mizo in li. nolum kupim. Ponudbe na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Cena". 7094

Posestvo
hišo s sadnim vrtom in travnikom, prijazno in kmetijsko ali obrtnika, v lepem kraju na Gorenjskem, samo 1/4 ure od Kranja takoj prodam. Interesenti naj takoj sporočijo svoje želje na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Ugodna prilika na Gorenjskem". 6992

Hišo z vrtom
v bližini Ptuj. Maribor, ali kakor, prijazno in kmetijsko ali obrtnika, kupim za 15-20.000 Din. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7144

Vilo
6 sob. 3000 m² vrt s tovarn. poslopijem prodam najboljšemu ponudniku. Naslov pove oglasni oddelku Jutra. 6556

Lepo posestvo
v trgu Marenberg - nova poslopja, krasna lega, vse v ravni, vodovod, elektr. in, osebni hmeljski aparat, kišna naprava, tuga na vodni pogon, prodam s vsem inventarjem. - Resni kupci naj se zglasijo pri občinskem tajniku v Marenbergu. Cena 480.000 Din. 7064

Hišo s 3 parcelami
prodam v Ljubnem v Sav. dolini. Hiša je prijazna za trgovca ali obrtnika. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Ugodnost". 5142

Arhitekt!
Za gradbo poliklene enonadstropne hiše (vile) v premeru 10 x 12 rabim naršt s navedbo honorarja. Ponudbe do sobote popoldne na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Solidne našt". 7125

Lokal
v središču mesta šelim. Ponudbe na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Priporočljiva firma". 7058

Lokal s stanovanjem
šelim Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "15. marec 1928". 7122

Suho skladišče
šelim v bližini kolodvora. Ponudbe na poštini predal št. 167. 7045

Tvorniško poslopije
posebno delavnico, alia ališna velik vrt kompletno trisobno stanovanje kopalnica, telefon odjam. Kupim ali odjem. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 6857

Velik vrt
dam v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7078

Trgovino
s mehanizmi blagom, v prometnem kraju v znanem, takoj v najem. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Pro-met 20.000". 7115

Konji in vozovi
(dire in kasoni) po ugodni cenji naprodaj. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Ugodna prilika". 6734

Ključavničarsko delavnico
(16 x 7 m) oddam v najem s vsemi potrebnimi stroji na celik. pogon in prostornim stanovanjem v hiši. Ponudbe na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Delavnica". 6544

Gospodična
šeli sobo s hrano in sonop. rabo klavirja. Gre tudi kot sodeinovalka. Dopolne na oglasni oddelku Jutra. pod šifro "Soba 20". 7072

Lepo sobo
s parketu, elektr. razsvetljavo in posebnim vrtom. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7062

2 gospodični
sprejemamo poleg univerze na stanovanje. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7059

Opremljeno sobo
takoj oddam 2 gospodom na laboru. Naslov v oglasni oddelku Jutra. 7087

Dvoriščno sobo
primerno za pisarno ali podobno. oddam. Vprašati v Tavčarjevi ulici št. 6/1. deono. 7101

Opremljeno sobo
oddam. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7109

1-2 sobi
s posebnim vrtom in elektr. triko oddam. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7113

Na stanovanje
s vso opremljeno. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7121

Prazno sobo
dvoriščno in opremljeno oddam. Naslov v oglasni oddelku Jutra. 7137

Gospode
sprejemam dvakrat na dan na mešeno hrano, tedensko 100 Din. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7102

3ivali
dobro ohranjen, naprodaj za 450 Din na Poljanski c. št. 49. 7093

Pianino
dobro ohranjen, skoraj nov, poceni naprodaj. Naslov na oglasni oddelku Jutra. 7100

Klavir posodim
proti mesečni odškodnini. Poudarila na oglasni oddelku Jutra. 7188

Lipski velesejem
(Leipziger Messe) Naročila sprejema F. Muller, Puj. 7133

Selitive
izvršuje najceneje podjetje na lžanski cesti 9. 3022

Vsim zastopnikom
ki se bavijo s prodajo vrednostnih papirjev na odplačila olajšano poslovanje na nov način pod ugodnejšimi pogoji. V vašem interesu je, da se javite čim prej v Beogradu, poštini predal 339. Vsakomur damo stalni zasluzek in provizijo. 3055-a

Oblastno dovoljena prodaja pohištva
Radi opustitve pohištvenega oddelka razprodam prekrasne spalnice, jedilnice, sobne, klubske in salonske garniture kakor tudi druge vrste pohištva po čudovito nizkih cenah. Prosto na ogled, brezplačni ceniki pri KAREL PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20.

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Večan Din 45.-, broširan Din 35.- Poština se zaračuna posebej.

Javna zahvala.
Podpisani se tem potom zahvaljujem g. v. v. prof. dr. Botliču, vodji drž. ošorne bolnice v Zagrebu, ki mi je v svoji ljubezni in pripravljenosti poteklih, a posebnih operacijah zopet povrnil vsi poplomo izgubljen vid, ter ga najkrajše pripravil. - Martin Vidic, poštini poduradnik v pok. Celje. 7116

NOVO! NOVO! Pravkar je izšel roman UGRABLJENI MILJONI

zelo humorističen detektivski roman, borbena Slovenca-Američana, tatu ljubezni in hvaležnosti.

Kdor se hoče zabavati s najslovičnejšim romanom, naj ga naroči pri upravi Jutra, Ljubljana,

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

Na postajo grede je Neale srečal Placea Hougha, igralca, ki je bil vkljub svojemu ponočnjaškemu življenju zgodnji vstajač. V trenutni razburjenosti se je Neale vdal nagibu in je s kratkimi besedami povedal Houghu o Allie Lee — kako je bila izginila in da je najbrže jetnica v Bentonu — ter ga je poprosil, naj pazi z očmi in ušesi, če bi morda kaj zvedel o njej.

Hough je bil videti presenečen, obenem pa vesel, da mu je Neale pokazal svoje zaupanje, in je dejal, da hoče storiti vse, kar je v njegovih močeh, ako se ponudi prilika, da mu pomore.

Neale je moral teči, da je še ujel svoj vlak. Žilav Irec mu je pomolil roko v rdečem rokavu in mu je pomagal po stopnicah. Le gor, prijatelj. Tako!

Neale je tebil s torbo, puško in odejo vred na pesek, s katerim je bilo pokrito dno plitkega tovornega voza. Stari zastavičar Casey se mu je zarežal iznad svoje nerazdružljive kratke črne pipice.

»Vraga! Saj to je moj stari prijatelj Neale!?

»Kako je, Casey?«

»Še dosti dobro za starega vojnika... Veliko novega sem slišal o vas, dečko moj.«

»Novega?«

»Da, sreča se vam smeje. General Lodge je osebno povedal našemu bossu, da so vam poverili številko deset.«

»To je res.«

»Peklenko sem vesel te novice.« je rekel Irec. »A vražji posel boste imeli s to desetko.«

»Slišal sem, da. Kaj veste vi o tej stvari, Casey?«

»Ne mnogo. Imel sem tam prijatelja, ki jim je mešal malto.

68

Kadar je bil potok suh, pravi on, tedaj je imel dno, kadar pa je prišla voda, ga ni imel več.«

Umazano šotorišče je gneznilo v soparni dolini, obdani po holmih, ki jih je obraščal redek gozd. Neale je pozdravil ta les kot srečno znamenje za svoje podjetje. Tabor je bil bivališče brezdelnikov; na vseh koncih in krajih so se naslanjali delavci, a nobena roka ni gibala.

Ko je Neale skočil s konja, mu je prišel naproti neki Mehikanec. »Poskrbite za kljuse,« je velel Neale ter vzel svojo prtljago in nameril korake proti velikemu šotoru z razpetim senčnikom nad vhodom. Več mož je sedelo na poljskih stolihi okoli mize. Eden izmed njih je vstal in je stopil iz šotoru.

»Blake in Coffee?« je vprašal Neale.

»Blake sem jaz,« je bil odgovor, »tamlje pa sedi Mr. Coffe. Ali ste nemara Mr. Neale?«

»Da.«

»Coffee, novi boss je prišel,« je zaklical Blake ter prevzel del Nealove prtljage.

Coffee je bil zagorel, starijav mož, nekam osoren in domač v svojem pozdravu; mlajši inženjer, Blake, je bil človek ozkega obraza, negotovega pogleda in prisiljenega vedenja. Tretjega sta predstavila kot zastavičarja Somersa. Neala, ki se ni nadejal pri srčnega sprejema, je obšlo, da bi se pokazal velikodušnega.

Zanesli so Nealove stvari v šotor, ki je bil velik in dovolj prostoren za mizo s svetilko, nekaj zabojev, na katerih so sedeli, ter več pogradov in spalnih vreč.

»Snoči smo dobili Lodgevo brzojavko,« je rekel Coffee. »Malce nepričakovana je bila. In mučna za naju dva.«

»O tem ne dvomim. Zelo mi je žal. Kakšno je bilo sporočilo?«

»Lodge je skop z besedami,« je kratko odvrnil inženjer. Nealovi radovednosti pa ni ustregel.

Neale je vrgel svojo zapisnico na prašen zaboj, sedel nanj in uprl oči v moža. Oba inženjerja sta ga opazovala z napeto zvedavostjo, ki je Neale ni prežrl.

»Številka deset je trd oreh, kaj?«

»Tri mesece sva že tukaj,« je odvrnil Blake.

»Le počakajte, da vidite to sipišče na svoje lastne oči,« je dodal Coffee.

»Sipišče! Ko sem trasiral progo po tej globeli in delal načrte za številko deset, je bila še suha, trdna struga,« je rekel Neale.

Coffee in Blake sta se debelo pogledala, prav tako tudi zastavičar Somers.

»Vi? Ali ste mar vi napravili načrte, ki delamo po njih?«

»Menda,« je počasi odvrnil Neale. Čudno se mu je zdelo, da je bil Neale nekam prebledel. Sklonil se je k zapisnici in jo je odprl na prazni strani. Ker je pošteno dvomil o svojih prvih dojmih, je sam pri sebi spoznal, da izvirajo iz umevne nejevolje inženjerjev in iz tega, da se čutita kriva.

»Zaznamujmo si posamezne točke,« je nadaljeval Neale ter prijel za svinčnik. »Tri mesece sta že tu?«

»Da.«

»S koliko možmi?«

»Okoli dve sto jih bo.«

»Kdo je delovodja?«

»Colohan. On je izvršil nekatere izmed največjih pogodb na tej progi.«

Neale je že hotel vprašati, kdo je podjetnik, toda v poslednjem trenutku ga je zadržal eden njegovih posebnih nagibov.

»Ali so delali, ko ste prišli semkaj?«

»Da. Kamnoseki so že šest tednov obklesavali kamenje.«

»In kaj se je zgodilo?«

Coffee se je grenko zasmel. »Postavili smo vse tri stebre — krepko in vestno, na suha tla. Tedaj pa je prišlo deževje in vse naše delo se je vdrlo v sipo. Od tistih dob se trudimo, da bi začeli od kraja.«

»Toda zakaj je prvi poizkus izpodletel?«

Coffee je razprostrl roke. »Vprašajte me kaj lažjega. Zakaj so bila tla suha in trdna? Zakaj je deževalo? Zakaj se je trdna zemlja izpremenila v sipo?«

Neale je spravil zapisnico in je vstal. »Tako inženjer ne govori, gospoda moja,« je rekel počasi.

Originalne barve.

matrice (kože), voščeni papir za Gestetner ciklostil specialni papir za razmnoževanje, se dobi na ceneje pri Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I. Telef. 2980

NE POZABITE da kupite lahko NA OBROKE

vse, kar rabite, ako se obrnete na

KREDITNO ZADRUGO
DETAJLNIH TRGOVCEV
RADEVOLJE NA RAZPO-
LAGO. V LJUBLJANI.
Selenburgova ulica 7/I.

Vlahov ELIXIR

ki krepí in
zdravi želodec,
je edino

R. Vlahov

odlikovan na vseh sve-
tovnih izložbah

Ime VLAHOV z našo
etiketo je zaščiteno po
vseh državah sveta.

— Cuvajte se ponarejanj! —
Tovarnica ustanovljena leta 1861.

Naznan lo preselitve.

Dovoljujem si cenjenim damam vljudo naznaniti, da sem svoj modni salon, dosedaj v Frankopanovi ulici 51, preselila v palačo Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu. — V zalogi stalno bogata izbira najmodnejših damskih, otroških, sportnih in žalnih klobukov. Predelava se izvršuje točno po naročilu in po najnižjih cenah.

Se priporoča
ANA KOŠUTA, Maribor, Kralja Petra trg.

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribi lov kupiš pri: F. K. KAISER puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica 6 — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijске prodajni. 127-I

Jamske tračnice

kupim
ED. UNGER ULLMANN,
Celjska opekarna, Celje

VELIKO IZBIRO

Izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni

domači PELINKOVAC domači

nudi vam

PIVNIČARSTVO »OPSKRBA« D. D.
Zagreb, Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete izvolite ogledati naše klet
in vkusiti vrste brez obveze za kupčijo

Naš vzorni in dobri šef, gospod

Ivan Grobelnik

veletrgovec

je prem. n. l.

Kot človeku in šefu mu ohranimo trajen in
svetal spomin.

V Ljubljani, dne 29. februarja 1928.

Osobeje tvrdke Grobelnik.

Zahvala.

Z iskreno hvaležnostjo se bomo spominjali vseh onih, ki so nam ob prerani smrti naše srčno ljubljene, nepozabne hčerke, sestre, nečakinje, tete in svakinje, gospodične

Margarete Ševčik

lajšali dneve nepopisne boli s številnimi dokazi iskrenega sočutja vseh onih, ki so predrago pokojnico obsuli z najlepšim cvetjem in vseh, ki so počastili njen spomin s tem, da so jo spremili na njeni poslednji poti. Srčna hvala pevskega društva Krakovo-Trnovo za prekrasne žalostinke.

V LJUBLJANI, dne 29. februarja 1928.

Žalujejo rodline:

Ševčik, Kos, Blumauer, dr. Fakin

V najgloblji žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da nas je naša neizmerno ljubljena o-proga, predobro mamica, sestra in babica, gospa

Ana Hejnic roj. Pečirkova

soproga inšpektorja mestnih nasadov

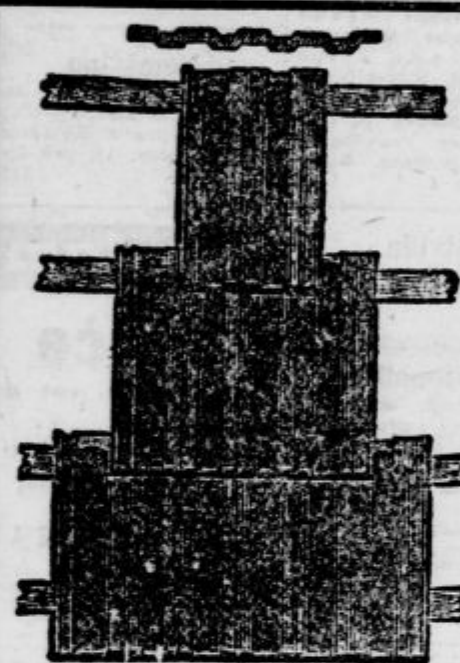
dne 29. februarja t. l. po dolgem in mučnem trpljenju za vodo zapustila.

Blago, nepozabno pokojnico spremimo k večnemu počitku v soboto, dne 3. marca 1928. ob 2 uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Karljevi Gradec, 29. febr. 1928.

Vaclav Hejnic, soprog; Marianna Janošik roj. Hejnic, hčerka; general dr. Jaromir Pečirka brat; inž. Josip Janošik, zet; Naděžda in Igor vnuki in vse ostalo sorodstvo.

Mestni ogrančni zavod

Odlikovana z zlato
dip omo

Prihranite 40% na grad
benem lesu, meli boste
ceno lahko d. bro streho
ako pokroete hišo s
glasovitim

dvostreko brazdano
opeko
„BOHN“

Zahtevajte vzorec in
ponudbo parne opekarne

Patent Bohn br. 253
Pazite na značko Bohn „BOHN“ - Vinkovci

En gros Specijalna En detail
trgovina vozilov in koles

V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke
Renoviranje koles, vozilov in živalskih strojev
ZEMELROK OTON
Lesna tovarna: Tržaška cesta - Glince.
Prodajalna: Ljubljana, Marjita trg št. 8.

Kmetjel Trgovci! Posestniki!

Leto za letom uničujejo bolezní na tisoče goveje živine, konj in prešičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja gredo v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z:

„ALMAFLOROM“

najboljšim, najhitrejšim in najzaneslivejšim sodobnim in otisicerih primerih preizkušenim preparatom.

»ALMAFLOR« proti konjski koliki.

»ALMAFLOR« proti napenjanju pri goveji živini.

»LA FLEUR« proti vnetju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molznih kravah.

»HALF« proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.

»URINOT« proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten živinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo preudaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dal tudi že oprej naše preparate zato, da mu sploh ne bo obolela.

»Almaflor« dobite v vsaki trgovini.

Trgovci, ki naših preparatov še nima, naj jih nemu doma naroče!

ena skatli z navodilom za uporabo 40 Din — Pristno samo s plombo »Govedomedika«.

Naše preparate uporabljajo danes že vsi živinorejci v Evropi. Na tisoče je zahval in priporočil. Nekaj jih objavimo pri.

EDINA ZALOGA ZA JUGOSLAVIJO:

GOVEDOMEDIKA

jugoslovenska razpošiljalnica preparatov za govedo, konje in prešiče iz lekarne »Pri sv. Antonu«.

MARIBOR KOPALIŠKA ULICA 11.

Občinskim uradom

o raznim podjetjem priporočamo

Občni
državljanski
zakonik

Cena v platno vezani knjigi s poštnino Din

Knjižarna Trgovne zadruge v Ljubljani